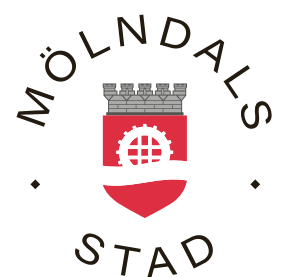
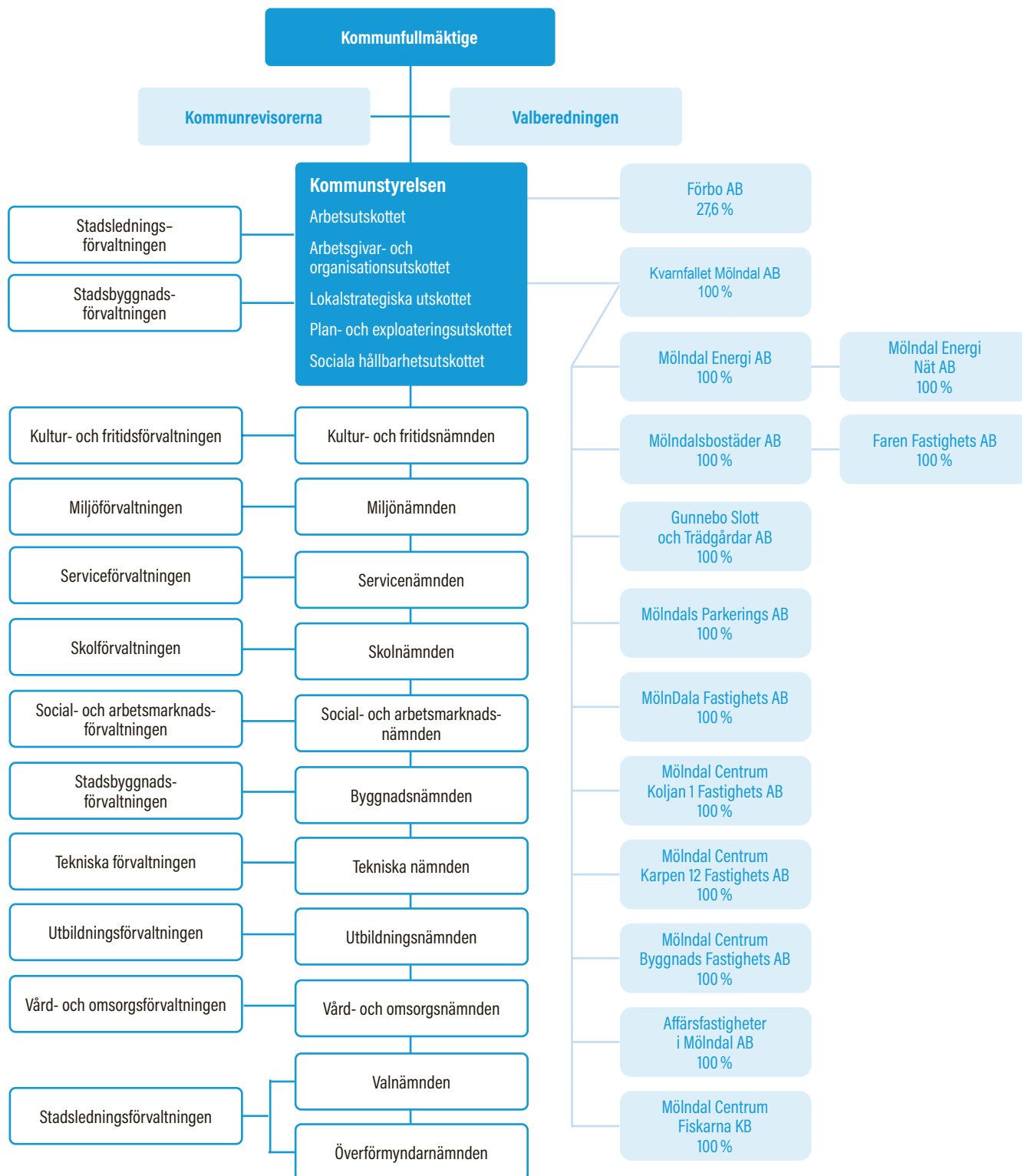

Årsredovisning 2019

Mölndals stad

Den kommunala koncernen

Innehåll

Årsredovisning Mölndals stad 2019

Stadens årsredovisning följer bestämmelser i kommunallagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Den upprättas av kommunstyrelsen med hjälp från stadsledningsförvaltningen. Årsredovisningen överlämnas till kommunfullmäktige samt revisorer och ska godkännas av kommunfullmäktige.

Årsredovisningens primära målgrupp är kommunfullmäktige. Genom ett strukturerat innehåll är avsikten att den också ska tillgodose informationsbehovet hos övriga förtroendevalda, externa intressenter, medborgare och anställda. Vid sidan av huvudsyftet ska den nu och i framtiden kunna fungera som ett kompletterande beslutsunderlag samt kunna användas för trendanalyser.

INLEDNING

Kommunstyrelsen och dess utskott	2
Kommunstyrelsens ordförande	3
Mölndalsåret 2019	4
Fem år i översikt	6

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Förvaltningsberättelsen är en översikt över utvecklingen av stadens verksamhetsmål med fokus på stadens ekonomiska utveckling och ställning i relation till det verksamhetsmässiga resultatet. Till sist presenteras en kompletterande bild genom fullfundsmodellen som beaktar hela pensionsåtagandet.

Mölndal Vision 2022	8
Uppföljning verksamhetsmål	12
Omvärldsförutsättningar	16
Väsentliga personalförhållanden	20
Finansiell analys Mölndals stad – kommunkoncern	22
Finansiell analys Mölndals stad – kommun	25
Fullfundsmodell – en kompletterande bild	34

DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING

Drift- och investeringsredovisningen innehåller en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet samt en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.

Driftredovisning – kommun	36
Investeringsredovisning – kommun	40

FINANSIELLA RAPPORTER

Finansiella rapporter och tilläggsupplysningar består av resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning för staden samt den kommunala koncernen i förvaltningsform.

Resultaträkning	44
Kassaflödesanalys	44
Balansräkning	45
Noter	46

VERKSAMHETSREDOVISNING

Verksamhetsredovisningen omfattar bolagen och nämnderna och skildrar ekonomisk utveckling samt resultat. Gällande nämnderna beskrivs även personalförutsättningar, hänt i verksamheten samt framtida utmaningar och möjligheter.

Bolag inom kommunkoncernen	60
Byggnadsnämnden	66
Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och övriga nämnder	68
Kultur- och fritidsnämnden	72
Miljönämnden	76
Servicenämnden	78
Skolnämnden	80
Social- och arbetsmarknadsnämnden	84
Tekniska nämnden	88
Utbildningsnämnden	92
Vård- och omsorgsnämnden	94

REVISIONSBERÄTTELSE

Kommunens revisorer granskar verksamheten och prövar om den bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Revisionsberättelse	98
---------------------	----

Vill du veta mer?

Årsredovisningen berättar översiktligt om hela kommunkoncernens verksamhet. Mer information finns i nämndernas verksamhetsberättelser och i respektive bolags årsredovisning. Följande sammanställningar, som från och med årsredovisning 2019 inte ingår i handlingen, behandlas och godkänns vid kommunfullmäktigemötet i april.

- Särredovisning av VA-verksamheten
- Fördjupad miljömålsrapport 2019

Samtliga handlingar finns att läsa på molndal.se

Kommun-
styrelsen
2019–2022

Kristian Vramsten (M)
ordförande

Stefan Gustafsson (S)
vice ordförande

Merjem Maslo (M)

Marcus Claesson (L)

Ingemar Johansson (C)

My Högfeldt (MP)

Adam F Laurén (KD)

Pernilla Övermark (S)

Ove Dröscher (S)

Marie Lindqvist (V)

Fredrik Mellbin (SD)

Foto: Emmy Jonsson

Utskott

Arbetsgivar- och organisationsutskottet

Ingemar Johansson (C),
ordförande
Ove Dröscher (S)
Johanna Rantsi (M)
Glenn Grimhage (L)
Marie Lindqvist (V)

Arbetsutskottet

Kristian Vramsten (M),
ordförande
Stefan Gustafsson (S)
Merjem Maslo (M)
Marcus Claesson (L)
Pernilla Övermark (S)

Lokalstrategiska utskottet

Kajsa Hamnén (M),
ordförande
Bernt A Runberg (S)
Ingemar Johansson (C)
Adam F Laurén (KD)
Gun Kristiansson (S)

Plan- och exploaterings- utskottet

Marcus Claesson (L),
ordförande
Pernilla Övermark (S)
Anders Enelund (M)
My Högfeldt (MP)
Gun Kristiansson (S)

Sociala hållbarhetsutskottet

My Högfeldt (MP),
ordförande
Marie Lindqvist (V)
Elin Andersson (L)
Maria Martini (C)
Elpida Georgitsi (S)

Ett framgångsrikt år för Mölndal

Mölndal är en stad som sjuder av aktivitet och förändring. Vi har under de senaste fem åren haft en befolkningstillväxt på mer än två procent och vi är nu mer än 69 000 invånare i staden. Nästan lika många människor som jobbar i staden bor också här.

Befolkningstillväxten har gjorts möjlig genom att fler företag vill ha sin verksamhet här och att fler människor vill flytta hit. Vi har mer än 7 100 arbetsställen i Mölndal, och de blir fler för varje år. Vi har nyligen haft den officiella starten inför GoCo:s uppbyggnad av ett spännande Life Science-centrum med mer än 7 000 forskar- och arbetsplatser i närheten av AstraZeneca. Den nya mäss- och konferensanläggningen med hotell i Åby växer snabbt.

ATTRAKTIONSKRAFTEN i Mölndal är påtaglig och vårt unika läge vid E6 samt den nuvarande Västkustbanan bidrar till det. Ytterligare ett strategiskt viktigt bidrag är beslutet att göra Mölndal till ett stopp på Götalandsbanan, den stora satsningen med höghastighetståg till Stockholm. Det innebär även satsningar för regionala och lokala tåg. Samtidigt som vi bygger ut infrastrukturen så håller vi ett högt tempo avseende byggande av bostäder. Mölndals innerstad är snart färdigbyggd, men vi ska också bygga Forsåker, Pedagoger Park-området, Källeredes centrum och så småningom också ett nytt Lindome centrum. Vi har stora investeringar framför oss som ett nytt badhus i Mölndal och utbyggnaden av Åby Arenastad. Den kommunala ekonomin måste säkras och tillväxten samt alla nya investeringar måste göras på ett ekonomiskt hållbart sätt.

MÖLNDAL ÄR EN DEL av Göteborgsregionen, GR, och vi har gemensamma intressen att utveckla både kollektivtrafiken och näringslivet i hela vår storstadsregion. Den nya zonindelningen med en gemensam taxa för kollektivtrafiken i Mölndal,

Göteborg, Öckerö och Partille kommer bidra till att vi växer oss starka tillsammans och möjliggör pendling i båda riktningar.

Resultatet för Mölndals stad 2019 är positivt och slutar på 288 miljoner kronor. För den ordinarie löpande verksamheten så uppgår stadens resultat till 165 mnkr. Då ingår inte intäkter från markförsäljning, engångsbelopp för hög befolkningstillväxt eller en nettokostnadseffekt beroende på medfinansiering med mera i samband med exploateringsprojekt. Detta är en markant förbättring jämfört med motsvarande resultat för 2018. Vi står fortsatt inför många stora investeringar de kommande åren och vårt starka resultat kommer att användas för att minska kommunens framtida lånebehov.

FÖR ATT YTTERLIGARE STÄRKA Mölndals stad har vi under året påbörjat ett arbete med att utveckla och förstärka samarbetet mellan politiker och tjänstepersoner, ett viktigt arbete som vi gör tillsammans med en ny stadsdirektör. Vi har också tagit fram en ny övergripande målstruktur och tillhörande nämndspecifika mål. Den nya målstrukturen blir ett viktigt strategiskt bidrag i hur vi för Mölndal framåt. Den styrande grönbå majoriteten fortsätter arbetet med att skapa långsiktiga och strategiska planer, som både ska trygga den framtida tillväxten i Mölndal på ett ekonomiskt, socialt och klimatmässigt hållbart sätt och samtidigt sätta den enskilde medborgaren och dennes behov och önskemål i centrum.

Bakom Mölndals starka tillväxt, utveckling och framgång står kommunens politiker, anställda och samarbetspartners. Det är tillsammans som vi bygger Mölndal. Avslutningsvis vill jag därför rikta ett stort tack till alla er som bidrar till "Bästa möjliga Mölndal. Varje dag".

Kristian Vramsten (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Mölnดาลsåret 2019

Nominerad till årets tillväxtkommun

2019 nominerades Mölnadal stad till Årets tillväxtkommun. Nomineringen visar att Mölnadal som stad är framgångsrika i vår tillväxt samt att vi arbetar hårt för att etablera nya byggprojekt. Något som syns i den visionsbild som togs fram under året.

69 364

personer bor i Mölnadal

Mölnadal är den 34:e största kommunen i Sverige. Staden består av storstadsnära tätort, men också av vidsträckta naturområden.

Så fördelas våra skattepengar

Verksamheten inom Mölnadal stad är uppdelad på tio nämnder med tillhörande förvaltningar. År 2019 betalade Mölnadalborna 31:74 kronor per intjänad hundralapp i kommunal skatt, varav 20:26 kronor gick till Mölnadal stad och 11:48 kronor till Västra Götalandsregionen.

Så fördelas en kommunal 100-lapp

47 kronor till skola
36 kronor till vård och omsorg
4 kronor till gator, parker och färdtjänst
4 kronor till kultur- och fritidsverksamhet
9 kronor till räddningstjänst, miljö- och hälsoskydd, planverksamhet samt övrigt.

92%

av alla villahushåll är nöjda med sin avfallshandling. Under året blev fastighetsnära insamling av hushållsavfall via flerfackskärl helt införd bland villahushållen i Mölnadal.

Pilotprojekt för minskad oro

UNDER 2019 GENOMFÖRDES ett pilotprojekt med barnhälso-team på fyra förskolor i staden. I ett team ingår specialpedagog, psykolog samt berörd rektor och pedagog. Huvudsyftet är att tillsammans med flera professioner arbeta förebyggande med tidiga insatser kring barn där det finns oro. Pilotprojektet visar goda resultat för att identifiera och genomföra tidiga insatser för barn som behöver det. Därför kommer barnhälso-team att införas på samtliga förskolor under våren 2020.

451 464

besök till Gunnebo slott

Gunnebo är en världsunik sammanhållen 1700-talsanläggning och ett välbesökt besöksmål i staden, i regionen och i Sverige. Gunnebo erbjuder besökaren ett stort utbud av utbildningar, upplevelser och evenemang. Genom att strategiskt stärka besöksnäringen skapar staden goda förutsättningar för både näringsliv och arbetstagare.

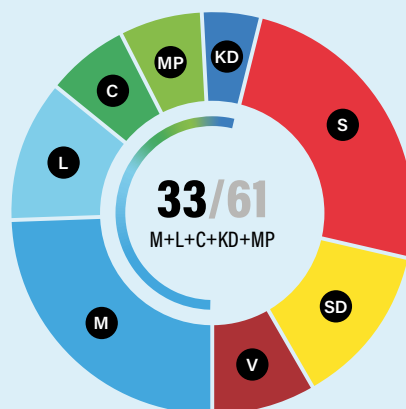
Sveriges största insekshotell

I JUNI INVIGDES Sveriges största insekshotell på Kikås avfallsanläggning. Ett uteklassrum har byggts i anslutning till insekshotellet, samtidigt som ängsblommor har satts in på stora delar av Kikås avslutade deponi. Avsikten är att främja den biologiska mångfalden, inte minst för insekter och bin och samtidigt främja ekosystemtjänster. Allt i linje med stadens miljömål.

Mölnadal styrs under mandatperioden 2019–2022 av GrönBlå Samverkan med Kristian Vramsten (M) som kommunstyrelsens ordförande.

Moderaterna (M)	15
Socialdemokraterna (S)	15
Sverigedemokraterna (SD)	8
Liberalerna (L)	7
Vänsterpartiet (V)	5
Centerpartiet (C)	4
Miljöpartiet (MP)	4
Kristdemokraterna (KD)	3

Kontaktcenter Mölnadal

– en väg in

UNDER 2019 fortsatte arbetet med att införa Kontaktcenter Mölnadal, som öppnar i början av hösten 2020 och blir en väg in till kommunen.

Hit kan de som bor och verkar i Mölnadal vända sig med alla sina frågor. Det kan handla om bygglov, barnomsorg, äldreomsorg eller felanmälan. Med ett kontaktcenter kan invånare få hjälp vid första kontakten och stadens service blir mer enhetlig.

1 400 m²

Så stor är stadens simhall, Lilla Åbybadet, som byggdes under året. Lilla Åbybadet är en provisorisk simhall i väntan på att ett nytt badhus byggs och därför har staden arbetat intensivt med att hitta begagnade material. Till exempel är själva byggnaden som inrymmer simbassängerna en tidigare mässlokal.

Franklins gymnasium

– en unik satsning

FRANKLINS GYMNASIUM, regionens första gymnasieskola inriktad mot framtidsbranschen Life Science, startade i augusti 2019. Här finns Naturvetenskaps- och Teknikprogrammet, båda med unik Life Science-profil.

Vatten, vatten, massor av vatten

DEN 10 SEPTEMBER kom ett mycket kraftfullt skyfall över Mölnadal. Det orsakade bland annat en stor översvämning i Kålleröd. Gång- och cykeltunneln vid stationen samt delar av E6 svämmade över och fick stängas av helt under några timmar.

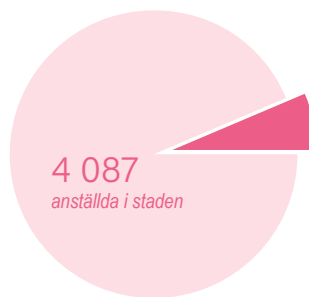
Katastrofpumpar sattes in för att pumpa bort vatten vilket löste de akuta problemen. För att förebygga den här typen av påverkan av vatten görs årliga rensningar av åar och vattendrag. Men extrema nederbörds mängder är svåra att förutse och hantera.

400

bostäder har fått bygglov under 2019. Det ger ett gott underlag för vår växande kommun.

Fem år i översikt

Den kommunala koncernen

	2019	2018 ¹	2017	2016	2015
Verksamhetens intäkter, mnkr	2 362,8	2 321,1	2 176,0	2 246,9	2 255,4
Verksamhetens kostnader, mnkr	5 349,7	5 237,2	5 030,1 ¹	4 885,5 ¹	4 674,4 ¹
Årets resultat, mnkr	305,4	142,2	162,6	294,3	288,3
Soliditet, procent	38,1	37,0	38,1	39,7	39,5
Soliditet inklusive total pensionsförpliktelse exklusive koncernkonto, procent	26,9	25,2	25,0	22,1	20,1
Nettoinvesteringar, mnkr	934,4	1 132,5	1 210,0	888,1	514,1
Självfinansieringsgrad, procent	80,5	46,1	43,4	69,9	120,9
Långfristiga skulder kreditinstitut, mnkr	4 676,6	4 498,4	4 159,1	3 631,0	3 288,4
Antal årsarbetare	4 380	4 260	4 306	4 163	3 820

1) Uppgift justerad mot tidigare års handlingar på grund av ändrad redovisningsprincip.

Kommun

	2019	2018 ¹	2017	2016	2015
Folkmängd, antal	69 364	68 152	66 121	64 465	63 340
Kommunal skattesats, kronor	20:26	20:26	20:26	20:26	20:26
Verksamhetens intäkter, mnkr	975,9	973,0	994,7	1 025,6	1 100,7
Verksamhetens kostnader, mnkr	4 328,4	4 240,6	4 155,6	3 977,8	3 817,9
Årets resultat, mnkr	287,8	93,5	111,6	256,5	263,9
Soliditet, procent	67,8	67,5	69,3	70,7	68,1
Soliditet inklusive total pensionsförpliktelse exklusive koncernkonto, procent	47,8	45,1	44,5	44,1	39,3
Nettoinvesteringar, mnkr	427,4	642,9	444,6	259,3	223,5
Självfinansieringsgrad, procent	120,7	47,0	67,7	163,8	190,5
Antal årsarbetare	4 087	3 983	4 035	3 901	3 560

1) Uppgift justerad mot tidigare års handlingar på grund av ändrad redovisningsprincip.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Förvaltningsberättelsen är en översikt över utvecklingen av stadens verksamhetsmål med fokus på stadens ekonomiska utveckling och ställning i relation till det verksamhetsmässiga resultatet. Till sist presenteras en kompletterande bild genom fullfundsmodellen som beaktar hela pensionsåtagandet.

Foto: Lina Ikse

Tillsammans förverkligar vi vår vision!

Vi har en gemensam framtidsbild för att Mölndal ska bli en ännu bättre stad för alla som bor och verkar här. Med visionen har vi bestämt en inriktning för hur Mölndal ska utvecklas fram till 2022.

Vi har utformat visionen tillsammans med företag, föreningsliv och våra grannkommuner. Visionen ska kraftsamla hela staden med siktet inställt på ett Mölndal i toppklass. Tillsammans förverkligar vi vår vision.

Mölndals stads ansvar och roll

Visionen ska ligga till grund för strategisk planering och utveckling i Mölndals stad. Med visionen som grund sätter de folkvalda målen för vad som ska uppnås för att visionen ska förverkligas. Mölndals stad följer årligen upp och återskärklar hur arbetet med att uppnå *Mölndal Vision 2022* fortskrider.

Kommunfullmäktige Mölndals stad, 18 september 2013

Vi närmar oss Mölndal Vision 2022 när:

- ✓ Fler än två av tre invånare starkt rekommenderar Mölndal som bostadsort.
- ✓ Fler än nio av tio unga tjejer och killar i Mölndal mår bra och har framtidstro.
- ✓ Fler än hälften av Mölndalsbornas resor görs med hållbara färdmedel.
- ✓ Mölndal är en av Sveriges främsta näringslivskommuner.
- ✓ Mölndal har ett positivt varumärke som har stärkts över tid.
- ✓ Vi är fler än 70 000 Mölndalsbor.

»Mölndal är den hållbara staden där alla får chansen. Med mod och kreativitet förstärker vi Västsverige.«

Foto: Lina Ikse

Visionens fokusområden med tillhörande strategier

FOKUSOMRÅDE

En modig stad med tydlig historia

Mölnadal har en sammanhållen och unik stadskänsla där vi använder våra historiska miljöer på nya spännande sätt. Vi har en tillgänglig, levande stad där människor möts och upplever tillit och mångfald. Den livfulla stadskärnan stärker hela Mölnadals utveckling. Mod och framåtanda präglar hur vi tillsammans formar vår stad för framtiden.

Visionsstrategier

- Vi utvecklar en tät, vacker och sammanhållen stadskärna som består av Mölnadals centrum, Forsåker och Kvarnbyn. Med en modern känsla i gestaltning och uttryck som knyter an till vår historia skapar vi ett Mölnadal som speglar vår identitet.
- Vi utvecklar gemensamma mötesplatser där alla är välkomna och kan uppleva ett livaktigt kultur- och fritidsliv. I våra stadskvarter skapar vi ett blandat utbud av bostäder, handel och nöjen som gör det trivsamt att vistas i Mölnadal.
- I dialog med Mölnadalsborna skapar vi en livskraftig utveckling av Mölnadal som stärker vår gemensamma identitet och stolthet.

FOKUSOMRÅDE

Mölnadal förstärker Västsverige

Vår kunskap och kreativitet förstärker Västsverige. I Mölnadal föds och utvecklas de bästa idéerna. Vi är ledande i arbetet med att utveckla smarta lösningar som stärker vår storstadsregion. Närheten till Göteborg är en tillgång för Mölnadal – vi är en attraktiv del av storstaden med en egen kreativ profil.

Visionsstrategier

- Vi utvecklar ett företagsvänligt klimat som gör att kunskapsintensiva och kreativa verksamheter väljer att etablera sig i Mölnadal.
- Vi driver samverkan mellan näringsliv, kommunen, skolor och lärosäten som skapar nya mötesplatser för ett starkare regionalt näringsliv. Vi skapar kreativa miljöer där människor från olika bakgrunder möts och nya tankar föds.
- Vi utvecklar ett livskraftigt samarbete med Göteborg och kringliggande kommuner som stärker vår gemensamma storstadsregion för framtiden.

FOKUSOMRÅDE

En hållbar stad där vi växer och mår bra

Mölnadal växer och vi blir fler. Unga människor söker sig till Mölnadal för att leva och bo. Här kan du styra dina livsval och nå din fulla potential. Alla får chansen. Här finns attraktiva bostäder och en grön livsmiljö. Smidiga kommunikationer gör det enkelt att besöka Mölnadal och att leva här. I Mölnadal blomstrar både stad och land.

Visionsstrategier

- Vi bygger attraktiva bostäder som främjar en blandning av människor och som möter bostadsbehoven hos olika generationer.
- Mölnadal utvecklar bra och attraktiva skolor där trygga elever når höga och jämna skolresultat. Tillsammans tar vi ett gemensamt ansvar för att barn och unga är delaktiga och mår bra.
- Vi verkar för en utveckling av Mölnadal som är socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar.

Var står vi idag i förhållande till Mölndal Vision 2022?

Här kan du läsa kort om hur Mölndal har utvecklats de senaste åren och om var vi står idag i förhållande till visionens sex indikatorer.

1 och 5. År 2014 visade en varumärkesundersökning att Mölndalsborna upplever Mölndal som en trygg stad att bo i med ett attraktivt läge nära Göteborg. Invånarna är stolta över sin stad, samtidigt som knappt sex av tio är positivt inställda till Mölndals stad.

Våren 2015 fattade kommunstyrelsen beslut om en varumärkesplattform med tillhörande löfte: Bästa möjliga Mölndal. Varje dag.

En uppföljande undersökning har visat att sju av tio har en positiv bild av staden, alltså en ökning med tio procent jämfört med den förra mätningen. Resultatet visade också att tre av fyra rekommenderar Mölndal som bostadsort. Mätningen visar att Mölndal når upp till den önskvärda nivån för visionen inom dessa områden.

2. Drogvaneundersökningen, CAN, visade våren 2019 att 75 procent av de unga i årskurs 9 är nöjda eller mycket nöjda med sin hälsa. Pojkar är mer nöjda än flickor. Flickor i gymnasieålder är dock mer nöjda i Mölndal än genomsnittet i Västra Götaland. Resultatet är i nivå med den regiongemensamma elevenkäten från 2018 där 87 procent av pojkarna och 71 procent av flickorna i årskurs 9 höll med om påståendet ”Jag mår bra”. Enkäter från tidigare år har visat ungefär samma resultat. Samtidigt upplever många unga regelbundna hälsobesvär som huvudvärk, magont, stress, nedstämdhet eller sömnproblem. Vanligaste orsaken bakom psykisk ohälsa är stress, oro och ångslan som reaktion på en upplevt övermäktig livssituation. Orsakerna är dock komplexa. Dialogen med unga är värdefull för att skapa relevant stöd i vardagsmiljön.

Många olika insatser pågår inom stadens verksamheter för att stärka barns hälsa. Exempel är insatser för att underlätta fysisk aktivitet, inflytandecaféer för unga med funktionsvariation och arbete med metoden Machofabriken, för att främja jämställdhet och förebygga kränkningar och våld. Elevhälsan strävar efter att arbeta förebyggande. Inom ramen för Västbus samverkar skola, socialtjänst samt hälso- och sjukvården kring de barn och unga som behöver stöd från flera aktörer.

Andelen som ser mycket eller ganska positivt på framtiden var 90 procent bland unga i årskurs 8 och gymnasiet år 2, enligt Lupp-enkäten 2017. Skillnaden mellan hur flickor och pojkar svarar är liten. Bland barn med funktionsnedsättningar är det färre som är nöjda med livet, jämfört med andra barn på riksnivå.

3. Stadens viktigaste verktyg för ett ökat hållbart resande är infrastrukturens satsningar och den fysiska planeringen. Inriktningen är att nya bostäder och verksamheter ska uppföras där det finns god kollektivtrafik och cykelinfrastruktur. I detaljplaner och bygglov påverkar staden byggföretagen så att hållbart resande ska underlättas. Samtidigt arbetar staden med insatser som hyrcykelsystem, bilpooler och beteendepåverkan. Den resvaneundersökning som genomfördes under 2017 tyder på att hållbara färd sätt har ökat sedan 2014. Av de som svarat var det 41 procent som gick, cyklade eller åkte kollektivt. Men trots att fler Mölndalsbor väljer bort bilen till förmån för cykel och kollektivtrafik är det fortfarande en bit kvar till dess att visionen uppnås.

4. Några utvalda nyckeltal ger en bild av hur Mölndal utvecklas som näringslivskommun. Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet finns inte längre med bland dessa, men har medial betydelse. Mölndal ligger på plats 72, samma som under 2018. Mölndal höjer sin redan höga nivå i Insiktsmätningen med två steg till ett nöjd-kund-index, NKI, på 78. Mölndal ligger därmed på första plats i Sverige bland städer som har mer än 40 000 invånare. När det gäller antalet nystartade företag ligger Mölndal på en nivå av 9,3 nystarter per 1 000 arbetsföra, det vill säga 407 nystarter under 2018. En ny näringslivsstrategi för åren 2019–2022, med sikte på 2035, antogs av kommunfullmäktige i maj. Från januari 2019 är staden ansvarig för besöksnäringen vilket i sin tur ger ytterligare möjligheter till samverkan med näringslivet.

6. Under året växte Mölndals befolkning från 68 152 personer till 69 364 personer. Tillväxten på 1,8 procent är lägre än föregående år. Samtidigt är ökningen i ett historiskt perspektiv hög och kommunen är på det sättet fortfarande inne i en expansiv fas. Ökningstakten väntas nu mattas av avsevärt, men visionen om 70 000 invånare kommer sannolikt uppfyllas minst ett år före målsättningen, vilket är år 2022.

Jämlik hälsa

En god och jämlik hälsa är målet för stadens folkhälsoarbete. Generellt sett upplever Mölndalsborna att de har god hälsa och mår bra. Men det finns skillnader mellan olika grupper. För att skillnaderna ska minska behöver alla ges förutsättningar att leva ett gott och tryggt liv med möjlighet att göra val som främjar den egna hälsan. I Mölndal finns en bra livsmiljö som kan bidra till välmående och goda levnadsvanor. Det finns också många möjligheter att mötas kring gemensamma intressen.

"Det är många saker som påverkar vår hälsa. Det handlar om levnadsvanor men också om sociala relationer, känslan av att höra till och att kunna vara delaktig. Ekonomiska villkor och upplevda krav påverkar oss också. En förutsättning är att ha kunskap om vad som bidrar till hälsa. I Mölndal strävar vi efter att så många som möjligt ska kunna njuta av livet, ta del av aktiviteter och mötas kring gemensamma intressen."

Hillevi Funck, utvecklingsledare social hållbarhet

Foto: Gustav Funck

Foto: Lina Ikse

Uppföljning av verksamhetsmål

En kommuns uppgifter är främst grundade på lagstiftning. Den lokala tillämpningen i Mölndals stad uttrycks i planer i form av budget och andra styrdokument som tydliggör målen.

Mölndals stads ledning och styrning – en process i förändring

Efter valet 2018 bildades en ny politisk majoritet i staden bestående av Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Miljöpartiet. I samband med vårens budgetprocess 2019 genomfördes en översyn av kommunfullmäktigemålen. Översynen resulterade i att antalet mål halverades och att indikatorerna togs bort. Översynen av målen är en del av den process som i förlängningen innebär ett förändrat och förenklat sätt att leda och styra Mölndals stad. Staden har använt sig av en traditionell målstyrningsmodell med starkt fokus på hierarkisk målstyrning med fokus på indikatorer och mätbarhet. Under hösten 2018 inleddes processen med att förändra sättet att styra, med inspiration i det tillitsbaserade förhållningssättet och med fokus på medborgarna och medarbetaren utvecklas ledning och styrning just nu. De nya KF-målen började gälla 1 juli 2019. Målen ska ses som inriktning för vad

som ska prioriteras inom stadens arbete den kommande mandatperioden.

Eftersom de tidigare KF-målen gällde till och med juni 2019 innehåller detta avsnitt en återrapportering av både de tidigare och de nu gällande KF-målen. För en mer fyllig återrapportering av de tidigare KF-målen, se delårsrapport 2019 eller slutrapport KF-mål 2015–2019.

Visionen med sina tre fokusområden och tillhörande visionsstrategier realiseras genom de av kommunfullmäktige beslutade verksamhetsmålen. Liksom visionen utgår de nya KF-målen inte från organisatoriska förutsättningar utan tar sikte på nyttan för invånarna. Målen uttrycker de inriktningar som den nuvarande majoriteten bedömer ska prioriteras för att visionen ska kunna förverkligas. Målen har en tydlig koppling till Agenda 2030 och FN:s 17 globala mål. De globala målen består av de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. KF-målen och de globala målen kräver samhällsomställningar där hållbar utveckling är en bärande utgångspunkt. Målen gäller för hela kommunkoncernen. Resultat och effekter utifrån de uppsatta målen följs årligen upp i stadens årsredovisning och delårsrapport. Även andra övergripande uppföljningar genomförs med utgångspunkt från kommunstyrelsens lagstadgade uppsiktsplikt.

Kommunfullmäktiges mål

– till och med 30 juni 2019

1. De som besöker stadskärnan ska i ökad grad uppleva den som sammanhållen, karaktäristisk och modern.

Målet är till stora delar uppfyllt och stadskärnan i Mölndal har moderniserats under den senaste femårsperioden. Centrum har utvecklats med handelsområdet och Mölndal Galleria, nya moderna bostäder och genomtänkta satsningar inom fritids- och kulturområdet bland annat stadsbiblioteket. Satsningarna har attraherat externa parter vilket medfört att Mölndal genererat strålkastarljus och är en stad det talas om.

2. Andelen Mölndalsbor som upplever trygghet och god hälsa ska öka.

Många trygghetshöjande insatser har genomförts inom staden. Det är dock svårt att säga vad som ger konkreta effekter och vad som beror på andra faktorer än stadens insatser. Trygghet och hälsa är något som påverkas på mycket lång sikt. Således måste staden vara uthållig i sitt arbete men också vara säker på att rätt insatser prioriteras. Samverkan med privata och offentliga aktörer är väsentligt inom området. Polisen och föreningslivet är två aktörer som staden systematiskt och uthålligt verkar tillsammans med. Mötesplatser och utformning av det offentliga rummet har utvecklats under åren, vilket i sin tur antas bidra till en god miljö för stadens medborgare och möjligheter till gränsöverskridande möten mellan åldrar och grupper som

vanligen inte möts. Fokus för framtiden ligger på att bli träffsäker i valet av insatser och satsningar. Hur vet man vad som ger effekt på sikt och vilka målgrupper som behöver vad?

3. Företagare ska uppfatta Mölndal som en alltmer attraktiv näringslivskommun.

Staden har under perioden fokuserat på att utveckla ett nära och bra samarbete med näringslivet. Under året har nöjd-kund-index, NKI, ökat och staden och dess medarbetare uppfattas som serviceinriktade med ett gott bemötande. Effektiviteten kring handläggningstider har ökat och svarstider har kortats. Mölndal behöver fortsätta fokusera på det strategiskt långsiktiga arbetet inom näringslivsfrågorna. Med ökat fokus på det proaktiva arbetet och fortsatt utvecklat samarbete mellan nämnderna i staden och näringslivet kan företagsklimatet förbättras ytterligare och skapa arbetstillfällen för stadens invånare. Den nyligen antagna näringslivsstrategin kommer att utgöra bas för arbetet och prioriteringarna.

4. Mölndal ska ta en alltmer betydelsefull roll i utvecklingen av regionen.

Målet har framförallt fungerat som en inriktning och gett vissa områden en extra skjuts. Bland annat har gymnasie- och vuxenutbildningen fått stöd i de nödvändiga utvecklings-

insatserna för att växa och komplettera befintligt utbud i regionen. Det i sin tur har satt stadens utbildningar i ett större sammanhang. Likaså har målet givit kraft i de satsningar som görs inom det tvärprofessionella och regionala samarbetet All Age Hub. Detta har resulterat i kompetensutveckling för verksamheterna och nya och innovativa sätt för brukare att få stöd i vardagen och hjälp för att öka äldres digitala deltagande.

5. Bostadsbyggandet i Mölndal ska öka och möta kravet på en hållbar tillväxt.

Tillväxttakten i Mölndals centrum har i och med målet stått i fokus och de politiska beslut som kommit i kölvattnet har legat i linje med detta. En av de första uppgifterna inom arbetet med målet var att skapa en samsyn mellan nämnder, Mölndalsbostäder AB och Förbo AB om av vad målet innebar och vad som behövde göras. Detta arbete har i sin tur underlättat detaljplanarbeten och genomförandet av planerna som kom som en följd av målet och dess inriktning. I slutet av perioden när många bostäder var klara för inflytt var tillväxttakten hög, över tre procent, och nära gränsen för det staden bedömer vara en hållbar tillväxttakt.

6. Varje barns potential ska tidigt tas till vara så att fler får förutsättningar för goda livsvillkor. De samlade skolresultaten ska förbättras samtidigt som fler får godkänt i alla ämnen.

Målet har underlättat samverkan mellan nämnder utifrån en helhetssyn på barn och unga. De hälsoindikatorer som kopplats till målet har bidragit till att barns hälsa numera följs upp årligen med hjälp av en ny fråga i GR:s skolenkät, vilket i sin tur ger verktyg att arbeta vidare med rätt insatser utifrån resultat.

Även om målet att fler ska nå kunskapskraven har nåtts under perioden och de samlade skolresultaten har förbättrats finns fortfarande skillnader mellan elevgrupper. Det kompensatoriska uppdraget behöver fortgå och förstärkas för att ge, främst elever vars föräldrar har kortare utbildning, möjlighet att nå goda resultat.

7. Mölndalsbornas möjlighet att påverka frågor som rör deras vardag ska öka.

Mölndalsbornas möjligheter att påverka frågor som rör deras vardag har ökat under perioden. Staden har blivit bättre på att använda sig av befintlig teknik som hemsida, e-tjänster och sociala medier. Medborgardialog är fortfarande relativt oprövat och borde kunna användas i större utsträckning och på fler områden. Stadens tjänsteutbud är idag mer lättillgängligt med ett stort antal e-tjänster som blivit allt mer avancerade. Kommuninvånarna anser emellertid att det är svårt att komma i kontakt med staden för frågor och synpunkter.

8. Mölndals miljö- och klimatarbete ska stärkas för att tillförsäkra Mölndalsborna en hälsosam och god miljö.

För staden som organisation har målet givit ett tydligare sammanhang till stadens miljömål som funnits sedan början av 2000-talet. Miljömålen har tolkats som en precisering av fullmäktigemålet. Målet om koldioxidutsläpp nådde Mölndal i ett tidigt skede av perioden. Flera miljömål har uppnåtts eller är på väg att uppnås vilket ger en god målpuppfyllelse på

Foto: Lina Ikse

totalen. Några mål är staden längre ifrån. Rådigheten inom vissa mål är liten vilket bör beaktas i framtiden.

9. I Mölndal ska graden av socialt deltagande, integration och egen försörjning öka.

Målet har haft betydelse framförallt för målgruppen flyktingar och nyanlända. I och med den krisartade situation som infann sig under perioden lades stort fokus på att få till fungerande processer och stöd till de verksamheter som arbetade med flyktingströmmarna på olika sätt. Men även annat arbete har utvecklats. Daglig verksamhet har förändrat sitt sätt att arbeta för att stödja deltagare att komma ut i arbetslivet och nått mycket goda resultat. Samverkan mellan nämnder har stärkts inom ramen för detta mål. Det är ett viktigt resultat att bygga vidare på.

10. Mölndals stads attraktivitet och tydlighet som arbetsgivare ska stärkas.

Mölndals stad är en attraktiv arbetsgivare och detta har stärkts under de åren målet funnits. Det beror bland annat på att det inom många områden bedrivits utvecklingsarbete som spridits utanför organisationen vilket bidragit till stadens attraktivitet. Staden har också utvecklat mer enhetliga arbets sätt vilket bidragit till att tydligheten som arbetsgivare lyfts fram. Det systematiska arbetsmiljöarbetet för chefer och medarbetare har förbättrats. Stadens ledarplattform har givit tydlighet och verktyg för cheferna att verka på ett ändamålsenligt sätt. Den enhetlighet och transparens som finns inom stadens HR-processer, så som bland annat rekrytering, arbetsmiljö och lön, bidrar också till staden som en attraktiv och tydlig arbetsgivare – internt och externt, på kort och lång sikt.

Kommunfullmäktiges mål

– från och med 30 juni 2019

1. Säkerställa likvärdig utbildning av hög kvalitet som främjar livslångt lärande.

Mölnalds skolor fortsätter att leverera höga och stabila resultat inom skolan. Det finns dock långsiktiga utvecklingsområden att fortsätta fokusera på. Den socioekonomiska bakgrunden har fortsatt hög påverkan på resultaten och detta måste det kompensatoriska arbetet ta än mer hänsyn till. Elever med utländsk bakgrund uppvisar en positiv resultatutveckling inom skolan. Här finns ett välfungerande arbetssätt. Brukarundersökningar inom förskolan genomförs inte förrän våren 2020 och några resultat eller attitydförändringar kan därför inte redovisas här. Vuxenutbildningen växer och Mölnal blir en allt större aktör inom regionen, läs mer under mål 2.

2. Stärka förutsättningarna för växande näringsliv och arbetsmarknad.

I slutet av 2019 blev staden nominerad till årets tillväxtkommun. Nomineringen går till en kommun med god ekonomi och tillväxt inom befolkningen. Tungt väger också det faktum att staden lyckats attrahera utvecklingsprojekt i samverkan med både näringslivet och stadsutvecklingsentreprenörer. Mölnalds nominering kan ses som ett resultat av hårt arbete inom flera nämnder i samverkan. Sammantaget skapar detta arbete, utbildningsplatser och naturligtvis positiv uppmärksamhet kring staden.

Vuxenutbildningen och gymnasiet fortsätter att växa med satsningar inom IT, teknik och omsorg. Det ger goda förutsättningar för Mölnal att locka till sig studenter som därefter kan anställas inom staden och/eller näringslivet.

Gunnebo Slott och Trädgårdar AB är en välkänd del av staden och området attraherar besökare från olika delar av Västsverige och övriga landet. Genom att strategiskt stärka besöksnäringen skapar staden förutsättningar för näringsliv och arbetstillfällen kopplat till turismnäringen ur ett bredare perspektiv.

3. Utveckla en växande och trygg stad, tätort och landsbygd med god infrastruktur

Antalet bostäder som fått bygglov ligger ungefär på samma nivå som år 2018, cirka 400 stycken. Det är en nedgång från toppnoteringen 2016 med 1 100 bygglov, men ger fortfarande underlag för staden att växa. Under senare delen av 2019 avtog den kraftiga befolkningstillväxt som Mölnal haft under ett par års tid. Utvecklingen landade på 1,8 procent, vilket är en mer hållbar tillväxt än föregående år på över tre procent. De byggnationer som färdigställts är till mer än 90 procent inom gångavstånd till kollektivtrafik vilket erbjuder möjligheten att resa hållbart. Detaljplanearbete pågår runt de tre större kommuncentran, bland dem planer för utveckling av Kållered centrum och Mölnalds innerstad, vilket kommer att stärka dessa områdens funktion som goda boendemiljöer.

4. Främja och stödja självständigt, gott och aktivt liv för alla åldrar.

Antalet e-tjänster växer stadigt och ger en ökad möjlighet till service för stadens medborgare. Möjligheten till snabba och korrekta svar på frågor via e-post och telefon är dock fortsatt låg i relation till den servicegrad som staden vill erbjuda. Under hösten 2019 har arbetet med kontaktcenter intensifierats. Centret är planerat att öppna efter sommaren 2020. Verksamheten bedöms medföra en kraftig kvalitetshöjning inom service och öka tillgängligheten gentemot medborgarna. Verksamheterna inom staden besvarar de synpunkter som inkommer via synpunktshandlingen snabbt. Under 2019 besvarades 95 procent av synpunkterna inom uppsatt tid, ett mycket gott resultat särskilt utifrån det faktum att man från 2018 till 2019 minskade uppsatt svarstid från tio till fem dagar.

Staden har under 2019 omfördelat resurser inom social- och arbetsmarknadsnämndens område för att arbeta mer förebyggande och främjande med exempelvis arbetsmarknadsinsatser. Resurser har flyttats från försörjningsstöd då den planerade driftsättningen av roboten, som ska handlägga återansökning av försörjningsstöd, är planerad till februari 2020 vilket möjliggjort omprioriteringar.

5. Bedriva det miljö- och klimatarbete som krävs för långsiktigt hållbar utveckling.

För att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling krävs ett aktivt miljöarbete. Mölnal Energi AB har det första fossilfria kraftvärmeverket i Sverige sett till egen produktion av fjärrvärme och el. Stadens miljöarbete länkas därmed allt mer till det övergripande arbetet för hållbar utveckling. De klimatpåverkande utsläppen inom Mölnalds gränser fortsätter att minska helt i linje med stadens naturvårdsinriktade miljömål. Buller och luftkvalitet fortsätter dock att vara en utmaning i stadsutvecklingen, liksom alla hållbarhetsaspekter på trafiken.

Utvecklingen för avfallshandlingen är positiv, främst till följd av den fastighetsnära insamlingen av hushållsavfall. Staden arbetar internt för miljöanpassade upphandlingar, inköp och transporter, bland annat med en hög andel ekologiska livsmedel och en accelererande övergång till fossiloberoende bilar. Som en del av arbetet inom Johanneberg Science Park genomför MölnDala Fastighets AB en förstudie kopplat till innovativa energilösningar som skulle kunna genomföras i Forsåker. I den förstudien ingår även Mölnal Energi AB, resultatet är ännu inte färdigt. Arbetet med att starta upp det gamla vattenkraftverket i Forsåker pågår och det kommer att innebära att området blir självförsörjande på el.

Gunnebo Slott och Trädgårdar AB arbetar medvetet och metodiskt med att utveckla den ekologiska odlingen och matproduktionen på området. Både restaurang och trädgårdar är KRAV-märkta.

Inom vård- och omsorgsnämnden är det fler, jämfört med tidigare år, som rekommenderar Mölndals stad som arbetsgivare och som även rekommenderar sin arbetsplats.

Foto: Lina Ikse

Internt mål: Mölndals stad är en attraktiv arbetsgivare

Under 2019 fattade staden beslut om en ny kompetensförsörjningsstrategi. Strategin kommer att styra arbetet på kortare och längre sikt och bedöms ge kraft och verktyg åt de utmaningar som staden står inför, exempelvis kompetensväxling och rekrytering inom bristyrken. Under hösten lanserades så kallad pre-boarding vilket innebär att nyanställda ges möjlighet att ta del av en digital introduktion inför arbetsstart i staden. Väl på plats erbjuds så kallad on-boarding, också ett digitalt verktyg för nyanställda på plats. Genom det digitala arbetssättet ges möjlighet för anställda att ta del av informationen vid ett tillfälle som passar den enskilde. Således når staden målgrupper som tidigare haft svårt att delta vid fasta dagar för introduktion och information. Båda introduktionerna har tagits emot väl och en större utvärdering ska genomföras längre fram.

Under hösten avslutades stadens första grupp av blivande ledare sin utbildning. Det interna ledarprogrammet har pågått under ett år och deltagarna samt deras mentorer har varit väldigt nöjda. En mer omfattande utvärdering pågår innan beslut fattas om programmet ska inrättas mer permanent och få en fortsättning.

Omvärldsförutsättningar

Förutsättningarna för utförandet av det kommunala uppdraget påverkas av ekonomiska och sociala förhållanden som ofta är starkt omvärldsberoende. Nedan beskrivs faktorer som är av betydelse för medborgarnas behov av kommunal service men också sådant som påverkar befolkningens allmänna levnadsvillkor och stadens intresse i utvecklingen av hela regionen.

Internationella ekonomiska förutsättningar

Utsikterna för världsekonomin under 2020 är svaga. En vanlig bedömning är att global BNP kommer att stiga långsammare jämfört med ifjol, även om tillväxten i USA fortfarande är skaplig. Några riskfaktorer som möjligen kan anses ha förbättrats något under 2019 är dock handelsrelationen mellan USA och Kina samt att Brexit hittills inte har medfört några större ekonomiska efterverkningar. Dessutom verkar en del ledande indikatorer ha vänt upp igen, speciellt inom tillverkningsindustrin. Flera andra indikatorer visar däremot på svagare utfall än normalt. Det kvarstår många oklarheter avseende världshandeln, däribland tullutspel och tvister mellan USA och Kina samt mellan USA och EU, liksom kommande handelsförutsättningar mellan EU och Storbritannien. Ytterligare ett bakslag som tillkommit i början av 2020 är de störningar på ekonomin som rapporterats i samband med spridningen av corona-viruset, covid-19. Sannolikt kommer smittan att sätta tydliga avtryck i världshandeln under året. När denna text skrivs har osäkerheten kring utbrottet ökat påtagligt jämfört med tidpunkten för de bedömningar från Sveriges kommuner och regioner, SKR, som denna text bygger på.

Prognosen från SKR, utgår från att det inte blir någon tydlig vändning och förbättring av världsekonomin under 2020. Tillväxten i global BNP spås bli den svagaste på tio år och den historiska trendtillväxten ser inte ut att uppnås. Det råder dessutom ett begränsat utrymme att bedriva en expansiv penning- och finanspolitik. Även om styrräntorna sänks ytterligare så är det svårt att se att det skulle ge någon större effekt på investeringskonjunkturen. Tillgången på kapital, krediter eller kostnaden för räntor är idag inte något större hinder för investeringar i näringslivet, samtidigt tycks inte prissättningen på räntor och aktiemarknaden gå hand i hand. Medan optimismen på börsen är hög, så signalerar räntemarknaden något annat. Måttlig eller svag marknadstillväxt inom många branscher är en utmaning och kostnadsbesparingar är huvudspåret för att företagen ska kunna möta finansmarknadens krav på avkastning. Det är svårt att se en global konjunkturuppgång utan att investeringarna skulle ta fart. Enligt SKR är det i nuläget oklart vad som skulle kunna bryta den stagnerande trenden inom världshandeln.

Sveriges ekonomiska förutsättningar

Sverige befinner sig fortfarande i ett relativt starkt konjunkturläge. Om den försvagning, som inleddes för drygt ett år sedan, fortsätter så är det troligt att Sverige kommer vara i en mild lågkonjunktur vid årsskiftet 2020–2021. Som nämnts ovan avseende världsekonomin i stort så väntas även en period av svag BNP-tillväxt i Sverige under de kommande åren. SKR anser att en svagare marknad väntar för flertalet svenska exportföretag 2020 jämfört med 2019. Det leder till att tillväxten i BNP från utrikeshandel, som är en viktig faktor för Sverige, begränsas. Sveriges BNP väntas under 2020 öka med ungefär en procent, vilket är lägre än den trendmässiga tillväxten. Vare sig hushållen, den offentliga sektorns konsumtion eller investeringarna väntas bidra till någon markant ökning av efterfrågan samtidigt som spridningen av corona-viruset, covid-19, har förstärkt osäkerheten avseende utvecklingen av den svenska ekonomin.

Arbetsmarknaden, som visserligen reagerar sent på konjunktursvängningar, är fortfarande generellt stark i riket, vilket gynnar underlaget för den kommunala beskattningen. Sysselsättningsgraden var vid utgången av 2019 på en hög nivå även om den stagnerat och andelen arbetslösa ligger ännu klart under ett historiskt genomsnitt även om osäkerheten har ökat. Den låga produktionstillväxten i ekonomin antas medföra en svagare arbetsmarknad och en tilltagande anpassning av bemanningen verkar trolig. Det kommer leda till en dämpning av antalet arbetade timmar samt antalet sysselsatta personer under året. Även löneökningstakten väntas bli långsammare under 2020 än vad som tidigare prognostiserats. Inflationen bedöms hamna under Riksbankens mål om två procent.

De offentliga finanserna visade ett överskott under 2019, vilket förklaras av att de statliga finanserna fortfarande är starka. I och med konjunkturavmattningen väntas dock de offentliga finanserna försvagas relativt snabbt, vilket leder till underskott 2020 och 2021. SKR:s kalkyl utgår från att samhällsekonomin därefter förbättras och att normalkonjunktur uppnås under 2022 och 2023.

Kommunernas ekonomiska förutsättningar

Den svagare svenska konjunkturen förväntas addera till de strukturella utmaningar som präglar ekonomin för kommuner och regioner under kommande år. Det har länge varnats för att kommunernas ekonomi och förutsättningar för att bedriva verksamhet kommer försämrats i takt med att befolkningen växer och dess sammansättning ändras. En större andel av, samt fler, yngre och äldre som generellt har ett större behov av kommunal verksamhet, medför förutom behov av utökad verksamhet även att försörjningsbördan för de i arbetsför ålder ökar. Till detta kommer kostnadsökningar till följd av investeringar dels kopplade till den växande befolkningen, dels för att renovera

eller ersätta äldre lokaler. Svårigheter att rekrytera personal leder till ökade löne- och pensionskostnader samtidigt som kommunerna ska leva upp till de krav som följer av statliga reformer. Dessutom tenderar ambitionerna för den kommunala verksamheten öka från både nationellt och lokalt håll.

Kommunerna har under den tidigare högkonjunkturen i stor omfattning kunnat möta ökade krav på verksamheten utan resultatförsämringar eller skattehöjningar. Detta har bland annat gjorts med hjälp av ökade skatteintäkter till följd av högre sysselsättning, rea- och exploateringsvinster, positiva finansnetton samt omfattande ersättningar från staten för nyanlända. I takt med att behoven från de demografiska förändringarna har ökat och konjunkturen försämrats har dock många kommuners ekonomiska situation blivit svårare under 2019. Inför 2020 har ett 60-tal kommuner beslutat om en höjd skattesats.

Antalet arbetade timmar var i princip oförändrade under 2019, men skatteunderlaget ökade ändå i reala termer eftersom den genomsnittliga timlönen steg. Konjunkturförsvagningen väntas medföra att antalet arbetade timmar minskar under 2020 för att endast öka svagt 2021. Samtidigt räknar SKR med att skillnaden i ökningstakt mellan timlöner och priset på kommunsektorns kostnader krymper, vilket leder till att skatteunderlagstillväxten för 2020 och 2021 reellt sett faller till den lägsta ökningstakten på tio år. Detta skulle medföra att ökningen av kommunernas skatteintäkter dämpas under de kommande åren.

Under 2019 och början av 2020 har det blivit tydligt att förutsättningarna för kommunerna att bedriva verksamhet i många fall är problematiska. Riksdagen har därför beslutat om att tillföra 7,5 mdkr till kommuner och regioner i form av generella statsbidrag under 2020. Det är viktigt att komma ihåg att fem av dessa miljarder snarare ska ses som en tidigareläggning av den sedan tidigare utlovade årliga höjningen av de generella statsbidragen. Resterande 2,5 mdkr är tillfälliga under 2020, förutsatt att inga nya beslut fattas. Utformningen på de tillkommande 7,5 mdkr försvårar därmed möjligheten till långsiktig planering och riskerar dessutom att driva på kommunernas kostnadsnivåer. För att kommunerna på sikt ska klara av att hålla tillräckliga resultatnivåer så måste omfattande effektiviseringar ske för att klara såväl ekonomi som kvalitet i verksamheten. SKR har till exempel uttalat att

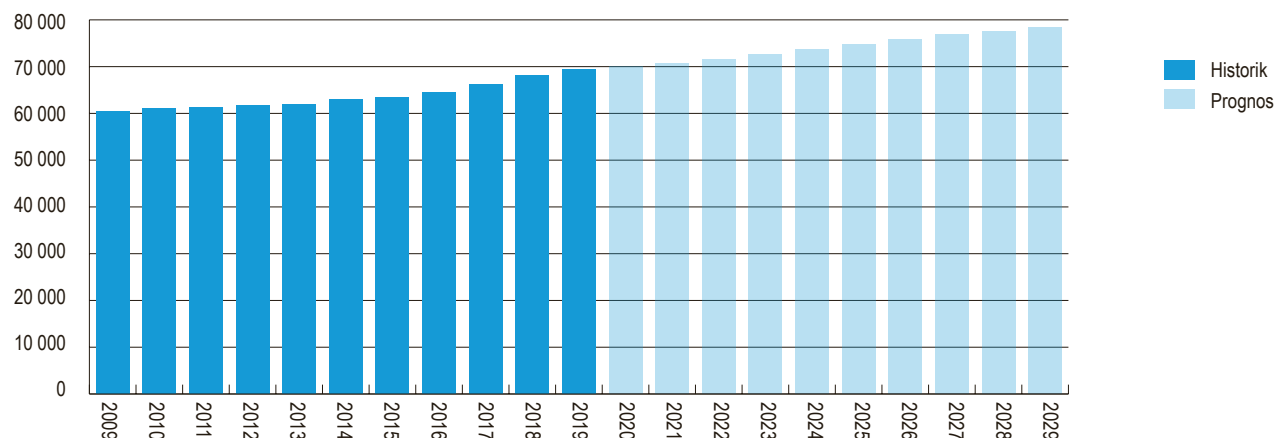
staten måste underlätta för kommunerna genom att i vissa fall ändra lagstiftningen så att exempelvis digitalisering kan användas i utökad omfattning. En annan viktig faktor som SKR driver är att nyanlända måste komma fortare i arbete för att på så sätt öka skatteintäkterna men även minska kostnaderna som följer av utanförskap.

Befolkning

Sveriges befolkning uppgick i december 2019 till 10 327 589 invånare. Det är en ökning med 97 404 personer jämfört med året innan. Ökningen är den lägsta sen 2013, vilket till stor del förklaras av en minskad invandring. Enligt Statistiska centralbyrån, SCB, kommer folkmängden i riket att öka med mellan 70 000 och 80 000 personer per år under de kommande åren. Förutom att fler föds än dör så väntas också invandringen fortsatt vara högre än utvandringen, vilket kan förklaras av vad som sker i världen i form av kriser och konflikter men även av politisk och ekonomisk utveckling. Samtidigt bedöms nettot av invandringen minska i SCB:s befolkningsprognos för riket framöver. Det finns en tendens att lågkonjunktur, och därmed svårare tider på den svenska arbetsmarknaden, medför att utvandringen ökar.

Befolkningen i Göteborgsregionen passerade för två år sedan miljongränsen. Under 2019 ökade tolv av tretton kommuner i regionen sin befolkning. Totalt uppgick ökningen till 13 602 personer. Efter 2018 års rekordökning, när Mölndal ökade procentuellt mest av kommunerna i regionen med 3,1 procent eller 2 031 personer, sjönk ökningen 2019 till 1,8 procent eller 1 212 personer, vilket var tredje högst i regionen efter Kungälv och Partille. Totalt uppgick Mölndals befolkning vid slutet av 2019 till 69 364 personer. Den höga rörligheten i befolkningen som in- och utflyttningen medför, skapar svårigheter att prognostisera vilka de framtida Mölndalsborna är. När inflyttningen dominerar som förändringsfaktor tenderar invånarna i 20- till 35-årsåldern att påverkas mest eftersom de är mer flyttbenägna än andra. I dessa åldrar blir många också föräldrar, vilket även gör gruppen barn nära kopplade till flyttströmmar. De äldre personerna är betydligt mindre flyttbenägna och är därmed en mer förutsägbar grupp. Bedömningen är att in- och utflyttningarna i staden kommer att minska i betydelse och utvecklas mer jämnt framöver. Befolkningsutvecklingen påverkas av stadens strategiska

Befolkningsutveckling
Antal personer

beslut och har en direkt koppling till produktionen av bostäder och hur attraktivt Mölndal uppfattas.

Den senaste prognosen över befolkningsutvecklingen i Mölndal sträcker sig från 2019 till och med 2029. Befolkningen väntas öka varje år, men i en långsammare och jämnare takt jämfört med de senaste åren. I nästan varje årskull sker en ökning under perioden. Barn i förskoleåldern, ett till fem år, beräknas öka med nästan tusen personer, medan barn i grundskoleåldern, sex till tolv år, väntas öka med drygt 500 personer. I gymnasieåldern, 16 till 18 år, väntas stadens befolkning öka med ungefär 470 personer och bland dem som är 65 år och äldre väntas befolkningen öka med ungefär 2 100 personer. Den största årskullen i Mölndal år 2029 bedöms bli de som är 39 år.

När befolkningsstrukturen ändras innebär det att den kommunala verksamheten måste anpassas till de nya förutsättningarna. Som nämnts ovan så har befolkningsprognoserna länge pekat på att andelen barn och äldre i riket kommer att öka medan andelen i arbetsför ålder kommer att minska. Mölndal skiljer sig från genomsnittet i riket på flera sätt. Staden har en högre andel barn, yngre vuxna och medelålders, medan andelen äldre är lägre. Enligt prognosen kommer strukturen sannolikt vara liknande 2029. Utvecklingen i riket medför att det totala skatteunderlaget per person, allt annat lika, väntas minska. Genom utjämningsystemet påverkar detta alla kommuners och regioners ekonomi.

SCB:s nationella sysselsättningsprognos beskriver hur bördan för de som arbetar kommer att bli större framöver då en större andel av befolkningen kommer behöva försörjas. Prognosen sträcker sig till 2040 och beräknar i huvudscenariot att det krävs att arbetslivet förlängs i genomsnitt med tre år för att behålla nuvarande välfärdsnivå i riket. Samtidigt kommer det totala antalet sysselsatta att öka som ett resultat av att befolkningen växer.

Bostadsmarknad

Under 2018 byggdes det rekordmånga bostäder i Mölndal. Bostadsbyggandet och den allmänna utvecklingen i samhällsekonomin hänger ihop. Det senaste året märks en viss avmattning av bostadsmarknaden i Mölndal, även om konjunkturen anses vara starkare här än på många andra håll i riket. Flertalet större byggprojekt pågår med beräknad

inflyttning 2020. En fortsatt stabil prisutveckling på bostäder samt låga boräntor lägger grunden för en stadig efterfrågan på nybyggda bostäder.

Bostadsmarknaden i Mölndal präglas av relativt höga priser både vid köp och vid hyra. Hushållen är större än genomsnittet i riket och beståndet av bostäder präglas till stor del av byggnationer från 1960- och 2010-talet. Andelen lägenheter i flerbostadshus är högre i Mölndal än i både riket och regionen. Utbudet på mellanstora lägenheter, mellan 60 och 80 kvadratmeter, är gott jämfört med andra storlekar på lägenheter, småhus och andra typer av hus.

Bedömningen är att framtiden på bostadsmarknaden inte är lika osäker som den tidigare har varit. I Storgöteborg är byggtakten fortsatt hög, vilket skiljer sig från utvecklingen i andra storstadsområden. I Mölndal byggs det många bostäder i relation till befolkningen utifrån antagandet om en fortsatt fungerande bostadsmarknad. Den omfattande byggnationen är en betydande faktor i planeringen av den kommunala verksamheten.

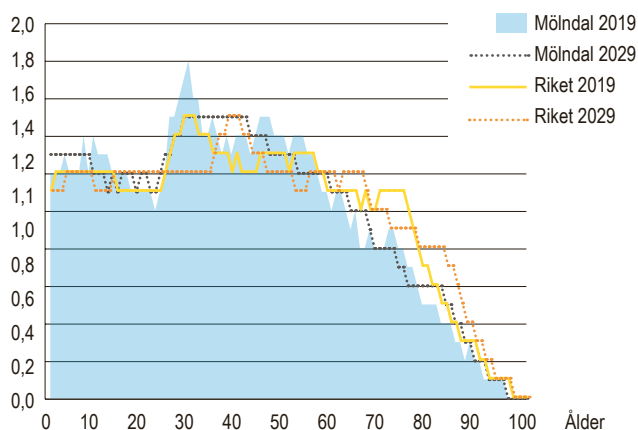
Arbetsmarknad och sociala förutsättningar

Arbetsmarknaden i Mölndal är stark. I december 2019 var 2,1 procent av kvinnorna och 2,6 procent av männen i Mölndal inskrivna som öppet arbetslösa enligt Arbetsförmedlingen. Siffrorna är lägre än de i regionen och riket. Bland gruppen utrikes födda är andelen öppet arbetslösa högre, men den kan samtidigt betraktas som låg i Mölndal jämfört med många andra kommuner. Mölndal utmärker sig också jämfört med andra kommuner i riket vad gäller arbetspendling eftersom det både är en hög andel som pendlar in som ut ur staden för att arbeta. På det sättet är arbetsmarknaden starkt kopplad till regionen och omkringliggande kommuner.

Det är relativt få Mölndalsbor som lever med låg ekonomisk standard. Utbildningsnivå påverkar i stor utsträckning vilken inkomst en person har. I genomsnitt tjänar kvinnor mindre än män både i riket och i Mölndal. För barns livsvillkor är deras föräldrars inkomst en viktig faktor. Enligt SCB:s senaste statistik lever ungefär 900 barn i Mölndal i hushåll med ekonomiskt bistånd, låg ekonomisk standard eller båda delarna. Dessa barn är framförallt lokaliserade centralt i stadens tätorter. Även skillnader i invånarnas inkomstnivå regleras till största delen mellan kommuner och regioner genom utjämningsystemet.

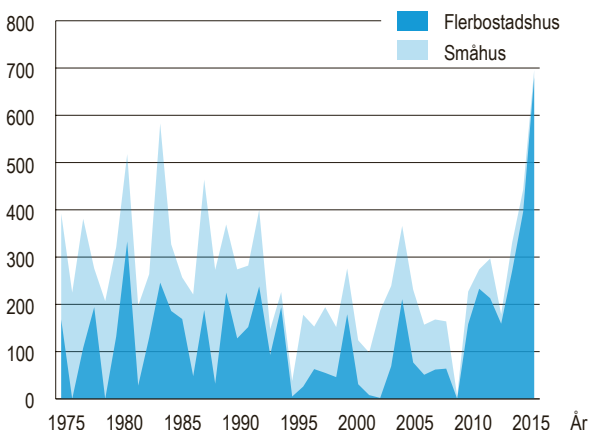
Åldersfördelning

Procent, andel av befolkningen

Nybyggda bostäder

Antal

Överlag är Mölndalsbor högutbildade jämfört med både regionen och landet som helhet. I åldrarna 25 till 55 år dominerar eftergymnasial utbildning. Utlandsfödda i Mölndal är en heterogen grupp. Majoriteten av de utlandsfödda mellan 25 och 64 år har en eftergymnasial utbildning, dock har många nyanlända generellt en låg utbildningsnivå enligt SCB. Utbildningsnivå är en av de faktorer som samvarierar starkast med människors hälsa. Andra faktorer som har effekt på hälsan är exempelvis uppväxtvillkor, yrke, ekonomi och boendemiljö liksom samhällets värderingar, normer och demokratiska rättigheter. Sammantalet finns ett starkt samband mellan social position och hälsa. I Mölndal skiljer det sex år i förväntad återstående medellivslängd vid 30 års ålder mellan de kvinnor och män som har eftergymnasial utbildning och de som inte har det. Den höga utbildningsnivån i Mölndal kan delvis förklara varför de flesta Mölndalsbor upplever god hälsa. Tre fjärdedelar av 16–84-åringarna skattar sin allmänna hälsa som god eller mycket god. Män mår generellt bättre än kvinnor och yngre bättre än äldre. I grupper med funktionsnedsättning, utländsk bakgrund och HBTQ-identitet är ohälsan betydligt högre än i andra grupper.

Psykisk ohälsa är den vanligaste orsaken till sjukfrånvaro från arbetet, hos både kvinnor och män, i Mölndal. Vanligaste orsaken är stress som reaktion på en ansträngd livssituation. Stressen kan vara kopplad till en socialt utsatt situation, en plötslig livshändelse eller till exempel hög arbetsbörda och höga krav på prestation. Psykisk ohälsa är även generellt sett mer förekommande bland vuxna och barn som lever i en socioekonomiskt sämre situation. Det är vanligare med nedsatt psykiskt välbefinnande i storstäder och dess kranskommuner än i andra kommuner. Skillnaderna utifrån utbildningsnivå är mindre för psykisk ohälsa än för andra hälsobesvär. Det kan vara en förklaring till att psykisk ohälsa är förhållandevis vanligt i Mölndal.

Bland tonåringar i Mölndal i årskurs 8 skattar fler pojkar än flickor sin hälsa som god eller mycket god, drygt 90 procent jämfört med runt 70 procent av flickorna. Samtidigt är nästan 90 procent av de unga i årskurs 8 mycket eller ganska nöjda med livet och en lika stor andel ser positivt på framtiden. Att barn och unga trivs, känner sig trygga i skolan och fullföljer sin skolgång är centralt för att motverka utanförskap och framtida ohälsa.

Många Mölndalsbor lever stillasittande liv även om många också tränar flera gånger i veckan. Fysisk aktivitet har positiv inverkan på både fysisk och psykisk hälsa. Nära 20 procent av Mölndalsborna har riskabla alkoholvanor och cirka sju procent röker dagligen, vilket är i nivå med rikssnittet. Runt 20 procent av unga i gymnasieåldern röker i någon omfattning.

Näringsliv

Mölndal har idag ett attraktivt näringslivsklimat som starkt bidrar till Göteborgsregionens tillväxt. Ett blandat näringsliv med framgångsrika företag bidrar till stadens och regionens fortsatta utveckling. Företagen skapar arbetstillfällen och tillväxt medan staden arbetar med att skapa de förutsättningar som näringslivet behöver för att kunna utvecklas. Kompetensförsörjning, ny verksamhetsmark, gynnsam infrastruktur och brottsförebyggande arbete är viktiga frågor för fortsatt utveckling av näringslivet i Mölndal.

Under 2019 fanns det cirka 7 100 arbetsställen i Mölndal inom drygt 500 olika branscher. Förhoppningen är att det ska skapas ytterligare tiotusen nya arbetstillfällen fram till år 2035. Ett område som kommer att utvecklas är Life Science och Health Tech där staden aktivt deltar genom delägande i Sahlgrenska Science Park. Dessutom planeras nya kontorsfastigheter när stadsdelen Forsåker byggs. Det är betydelsefullt för företagets utveckling att de anställda uppfattar att staden kan erbjuda god boendemiljö, bra kommunal service och utbyggd infrastruktur.

Infrastruktur

En väsentlig faktor till Mölndals attraktivitet som boende- och näringslivskommun är stadens strategiskt gynnsamma läge med närhet till Göteborg, stora transportleder, flygplats och hamnar. Kollektivtrafiken är väl utbyggd, vilket är en bidragande orsak till stadens roll som pendlingskommun. De stora transportlederna som passerar genom Mölndal innebär samtidigt problem i form av miljöpåverkan och barriäreffekter. Trafiksituationen på det övergripande vägnätet, som även omfattar Göteborg, påverkar också Mölndal. Utbyggnad och planering pågår för ett bättre användande av befintlig infrastruktur samt tillmötesgående av framtida transport- och resebehov i staden, regionen och riket.

Mölndal står inför stora järnvägsprojekt kommande år. Götalandsbanan kommer att byggas med station i Mölndal, vilket är strategiskt viktigt för en mer dynamisk arbetsmarknadsregion i stråket Borås–Göteborg. Det blir också enklare att ta sig till Landvetter flygplats. Västkustbanan ska byggas ut till fyra spår till Varberg, vilket kommer att ha en positiv inverkan på stadens alla tre stationssamhällen; Mölndal, Källered och Lindome. Staden arbetar för en stadsplanering som medför attraktiva stationssamhällen för såväl boende som näringsliv längs med spårens sträckning.

Väsentliga personalförhållanden

Mölnads stad strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare, för både befintliga och kommande medarbetare. En av stadens största utmaningar är att klara den framtida kompetensförsörjningen, något som Mölnadal arbetar med på flera sätt. I detta avsnitt beskrivs personalförhållanden utifrån stadens roll som arbetsgivare.

Personalförhållanden

Mölnads stad hade 4 788 månadsanställda medarbetare den första november 2019. Det är 34 personer fler än motsvarande period 2018. Ökningen återfinns inom flera nämnder, skolnämnden har dock minskat antalet anställda något. Variationen i antal medarbetare har flera orsaker, som utökning eller stängning av verksamhet eller att verksamhet läggs ut på entreprenad alternativt återgår i kommunal regi. Under 2017 ökade stadens antal anställda delvis på grund av flyktingmottagande samt chefsförtätning. Under 2019 återgick Fässbergshemmet i kommunens regi. Antalet månadsanställda är runt sju procent i relation till stadens invånare.

Av stadens månadsanställda är 4 250 personer tillsvidareanställda. Alla anställda arbetar inte heltid. De tillsvidareanställda personerna utför arbete motsvarande 4 087 årsarbetare. Andelen som arbetar deltid i staden har sjunkit de senaste tre åren till att 2019 utgöra 18,1 procent. Störst andel personal med deltidsanställning återfinns inom vård- och omsorgsnämnden men även där har andelen sjunkit de tre senaste åren. Bland annat pågår ett heltidsprojekt på ett av äldreboendena, där målet är att alla anställda ska erbjudas heltid som grund i anställningen. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden i staden är 95 procent.

Stadens anställda utgörs av 21 procent män och 79 procent kvinnor. Det är samma fördelning som 2017 men en procentenhet färre män jämfört med 2018. Stadens yrken och verksamheter är, liksom många kommuners, relativt könssegregerade med ytterfallen vård- och omsorgsnämnden med 85 procent kvinnor och tekniska nämnden med 77 procent män.

Ungefär hälften av stadens anställda är mellan 30 och 49 år gamla medan elva procent är under 29 år och 40 procent är 50 år eller äldre. Totalt 680 personer är 60 år eller äldre och närmare 100 personer är 66 år eller äldre. Det innebär att verksamheten behöver planera för att många medarbetare inom några år kommer att gå i pension.

Kompetensförsörjning – stadens utmaning

Kommande pensionsavgångar är en av orsakerna till att frågan om kompetensförsörjning är extra aktuell. En annan är befolkningsutvecklingen, där antalet barn och äldre väntas öka, vilket ställer krav på staden att kunna tillgodose deras

Månadsanställd personal per nämnd

Antal ¹	2019	2018	2017
Byggnadsnämnden/planerings- och exploateringsutskottet	56	58	56
Kf, ks och övriga nämnder	203	193	192
Kultur- och fritidsnämnden	145	145	141
Miljönämnden	25	26	24
Servicenämnden	332	323	332
Skolnämnden	1 918	1 930	1 969
Social- och arbetsmarknadsnämnden	229	228	248
Tekniska nämnden	221	209	207
Utbildningsnämnden	181	174	178
Vård- och omsorgsnämnden	1 478	1 468	1 534
Summa	4 788	4 754	4 881

1) Mätdatum 1 november respektive år.

Andel deltidsanställda per nämnd

Procent ¹	2019	2018	2017
Byggnadsnämnden/planerings- och exploateringsutskottet	0,0	0,0	1,8
Kf, ks och övriga nämnder	2,0	2,1	3,1
Kultur- och fritidsnämnden	16,5	16,5	13,5
Miljönämnden	0,0	0,0	0,0
Servicenämnden	11,4	13,6	13,6
Skolnämnden	10,9	11,2	13,4
Social- och arbetsmarknadsnämnden	2,6	4,8	4,8
Tekniska nämnden	1,4	0,5	0,5
Utbildningsnämnden	13,8	16,1	21,2
Vård- och omsorgsnämnden	38,7	42,5	44,7

1) Mätdatum 1 november respektive år.

behov. Personalomsättningen uppgår, inklusive pensionsavgångar, till cirka tolv procent årligen, vilket innebär att rekryteringsbehovet är stort framöver.

Mölnadal har under 2019 antagit en kompetensförsörjningsstrategi som bland annat fokuserar på befintliga medarbetare för att minska behovet av att rekrytera. Det handlar om att skapa förutsättningar för medarbetare att arbeta heltid och att förlänga arbetslivet men även att använda kompetensen rätt genom att exempelvis inrätta assistenttjänster eller olika mellantjänster som kan fungera som karriärsteg. Staden kan dock inte bara förlita sig på befintliga medarbetare utan måste också attrahera nya medarbetare. Kompetensförsörjningen kommer till stor del vara beroende av hur många som söker sig till utbildningar inom bland annat skola och omsorg. Här står Sveriges offentliga verksamhet inför en gemensam utmaning i att locka personer att välja dessa yrken. Staden arbetar därför bland annat med arbetsgivarvarumärket och besöker mässor för att visa på jobb möjligheter. Det arbete som pågår kring digitalisering är också en viktig pusselbit i arbetet för att klara kommande kompetensförsörjning.

För att säkra framtida chefsförsörjning har ett internt ledarförsörjningsprogram pågått under 2019. Programmet hade över

60 sökande, där 15 medarbetare under året fått utbildning och mentorskap i syfte att förberedas för eventuellt chefsarbete.

Att skapa goda arbetsförhållanden

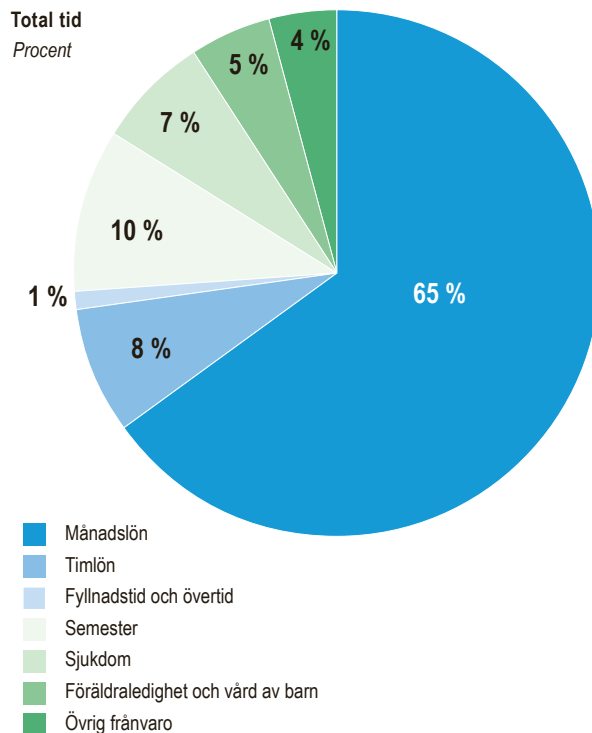
Sjukfrånvaron har minskat från 7,7 procent 2017 till 7,1 procent för helåret 2019. Sjukfrånvaron har minskat inom flera nämnder, framförallt i de verksamheter som har bland de högre sjukfrånvaronivåerna. Även nationellt syns tendenser till minskad sjukfrånvaro. Staden erbjuder anställda friskvårdsbidrag om 2 000 kronor per år. 72 procent av de personer som tilldelats bidraget använde det.

Medarbetarenkäten 2019 genomfördes under hösten med en svarsfrekvens på 78 procent. Undersökningen ger bland annat ett index för hållbart medarbetarengagemang, HME, som för 2019 var på 77, jämfört med 78 året innan. Detta är i stort i nivå med genomsnittet för alla landets kommuner. Av resultatet framgår att nio av tio instämmer i att deras arbete är meningsfullt men bara sex av tio tycker att deras arbetsplats mål följs upp och utvärderas på ett bra sätt. Detta är ett kvarvarande utvecklingsområde för staden. Enkäten visade också att 60 procent rekommenderade staden som arbetsgivare, vilket är något lägre än resultatet 2018. Det lägre resultatet återfinns främst inom skolnämndens verksamhet som under 2019 haft ett utmanande år. I staden som helhet rekommenderar 71 procent sin arbetsplats, ett resultat i nivå med föregående år.

Lönekostnader

De flesta av stadens verksamheter är mycket personal-intensiva, under 2019 utgjorde personalkostnaderna 59 procent¹ av de externa driftskostnaderna. De totala lönekostnaderna, inklusive arvoden och arbetsgivaravgifter, uppgick 2019 till 2 557 mnkr, vilket var en ökning med 39 mnkr jämfört med samma period föregående år. Utöver ordinarie lönerevision och löneglidning så påverkas även lönekostnaderna av något fler antal anställda. Personalomkostnadspålägget uppgick under 2019 till 39,15 procent. Jämfört med 2018 sänktes pålägget med 0,02 procentenheter, vilket är hänförligt till tjänstegrupplivförsäkringen. Totalt har kostnaderna för arbetsgivaravgifter och försäkringar ökat med 13 mnkr mellan åren. Årets pensionskostnad uppgick till 212 mnkr, jämfört med 231 mnkr ifjol. För mer information om pensioner se sidan 27. Nivån på semesterlöneskulden är oförändrad och uppgår vid helåret till 141 mnkr.

¹ Exklusive utbildning, personalsociala kostnader med mera. Statistiken i detta avsnitt är framtagen enligt GR:s gemensamma definitioner.

Lönekostnader

mnkr	2019	2018	2017
Lönekostnader	1 901,6	1 875,9 ¹	1 823,2 ¹
Arbetsgivaravgifter	551,5	538,3	523,0
Obekväm arbetstid	48,9	47,9	48,5
Ersättningar	9,3	10,8	12,3
Arvoden för förtroendevalda	12,2	11,1	10,4
Övertid	12,7	13,5	11,6
Jour och beredskap	7,7	8,1	7,8
Beredskapsavtalet	12,3	11,5	3,4
Försäkringspremier	0,7	0,8	1,3
Summa	2 556,9	2 517,9¹	2 441,5¹

¹) Siffrorna är justerade mot föregående års handling.

Sjukfrånvaro, andel av avtalad tid

Procent	2019	2018	2017
Kvinnor	7,9	8,4	8,5
Män	4,2	4,3	4,5
Samtliga	7,1	7,5	7,7
-29 år	6,2	6,7	6,5
30-49 år	6,9	7,4	7,7
50 år-	7,4	7,8	7,9
Andel av sjukfrånvaro som avser 60 dagar eller mer	42,7	44,3	47,5

Finansiell analys Mölndals stad

– kommunkoncern

Mölndals stad bedriver verksamhet i förvaltningsform och genom bolag. Totalt äger staden elva bolag som bedriver verksamhet inom bostads-, fastighets- och energiförsörjning, parkering och turism. Utöver det samäger staden bostadsbolaget Förbo AB tillsammans med tre andra kommuner, där stadens ägarandel uppgår till 27,6 procent. Den finansiella analysen av kommunkoncernen ger en helhetsbild och kompletterar den finansiella analysen som enbart avser staden.

Årets resultat

Kommunkoncernens resultat före finansnetto och jämförelsestörande poster uppgick till 365 mnkr, vilket är 197 mnkr bättre jämfört med föregående år. Staden bidrar med ett högre resultat jämfört med 2018, däremot har resultatet i bolagssektorn minskat. Att stadens resultat är högre i år beror framförallt på att skatteintäkterna stigit då antal invånare ökat, samtidigt har kostnaderna inte ökat i samma omfattning. Det lägre resultatet i bolagssektorn kommer framförallt av att Mölndal Energi AB redovisar ett resultat som är 31 mnkr lägre i år, vilket beror på varmt väder, ökade bränslekostnader och låga priser på elcertifikat.

Finansiella poster för kommunkoncernen har minskat jämfört med föregående år. Framförallt är det räntekostnaden i bolagssektorn som är lägre. Anledningen är att föregående år valde Mölndalsbostäder AB och Kvarnfallet Mölndal AB, som har stora externa lån med räntesäkringar, att stänga ner några av dessa räntesäkringar och därmed ta räntekostnaden under 2018. Åtgärderna gjordes på grund av nya avdragsregler för räntekostnader som trädde i kraft 2019. Årets skattekostnad i bolagssektorn är högre jämfört med föregående år. Orsaken är bland annat högre uppskjuten skatt i år samt effekterna av de nya reglerna för ränteavdrag. Totalt resultat för kommunkoncernen uppgick till 305 mnkr, vilket är 163 mnkr högre än ifjol.

Resultatmått

mnkr	2019	2018 ¹	2017	2016	2015
Resultat före finansnetto och jämförelsestörande poster	365,0	168,3	176,0	250,8	237,0
Finansiella poster exklusive jämförelsestörande poster	-82,5	-104,1	-70,1	-95,9	-79,5
Resultat efter finansnetto men före jämförelsestörande poster	282,5	64,2	105,9	154,9	157,5
Jämförelsestörande poster	51,7	84,1	81,1	155,0	152,7
Skattekostnad i bolagen	-28,8	-6,1	-24,4	-15,6	-21,9
Resultat inklusive jämförelsestörande poster och skatt	305,4	142,2	162,6	294,3	288,3

1) Uppgift justerad mot tidigare års handlingar på grund av ändrad redovisningsprincip.

Resultat per redovisningsenhet

De totala intäkterna för kommunkoncernen uppgick till 2 363 mnkr, en ökning med 42 mnkr. Ökningen kommer främst från Mölndalsbostäder AB där bostäder som nyproducerats nu genererar intäkter samt försäljning av de två sista fastigheterna i Mölndals innerstad: Mölndal Centrum Fiskarna KB och Mölndal Centrum Byggnads Fastighets AB. Samtidigt har Mölndal Energi AB tappat i omsättning jämfört med ifjol på grund av milt väder och låga priser på elcertifikat.

Resultat efter finansiella poster för kommunkoncernen blev till 334 mnkr, en resultatförbättring med 186 mnkr jämfört med föregående år. Skillnaden i resultat mellan åren beror framförallt på att staden gör ett starkare resultat i år.

I bolagskoncernen är det Mölndalsbostäder AB och försäljning av fastigheter i innerstaden som påverkar resultatet positivt medan resultatet i Mölndal Energi AB är betydligt lägre i år.

Eliminering görs av koncerninterna poster som el, hyror och markförsäljning. I år uppgår dessa till 224 mnkr inom verksamhetens intäkter och till 59 mnkr på resultatnivån.

Utfallen för bolagen redovisas på sidorna 60–64.

Resultat per redovisningsenhet

mnkr	2019	2018 ¹	2019	2018 ¹
	Verksamhetens intäkter		Resultat efter finansiella poster	
Mölndals stad	975,9	973,0	287,8	93,5
Koncernen Mölndal Energi AB	976,4	1 004,9	48,8	82,1
Mölndalsbostäder AB	368,4	349,0	26,4	7,8
Förbo AB ²	138,6	134,1	22,1	24,2
Gunnebo Slott och Trädgårdar AB	33,4	31,8	-18,6	-18,0
Mölndals Parkering AB	25,9	26,5	6,8	6,0
MölnDala Fastighets AB	10,6	8,4	-10,5	-7,9
Mölndal Centrum Fiskarna KB	30,5	7,3	26,9	1,1
Mölndal Centrum Byggnads Fastighets AB	26,2	1,4	24,9	-0,9
Kvarnfallet Mölndal AB	0,5	0,1	-21,5	-20,4
Mölndal Centrum Koljan 1 Fastighets AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Affärsfastigheter i Mölndal AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Mölndal Centrum Karpen 12 Fastighets AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Koncerninterna elimineringar	-223,6	-215,4	-58,9	-19,2
Summa	2 362,8	2 321,1	334,2	148,3

1) Uppgift justerad mot tidigare års handlingar på grund av ändrad redovisningsprincip.

2) Angiven siffra avser ägd andel på 27,6 procent.

Självfinansieringsgrad av investeringar

I kommunkoncernen uppgick nettoinvesteringarna till 934 mnkr, där bolagssektorn står för 512 mnkr. Största delen av investeringarna i bolagssektorn kommer av nyproduktion av bostäder i Mölndalsbostäder AB och Förbo AB med 407 mnkr,

men även från Mölndals Energi AB där investeringar gjorts i värmekraftverk och fjärrvärmnät med 92 mnkr. I genomsnitt har kommunkoncernen investerat för 936 mnkr per år de senaste fem åren. År 2019 får därför betraktas som ett år som ligger i nivå med genomsnittet för perioden. Planerade investeringsvolymerna är fortsatt stora kommande år både i staden och för bolagssektorn. Självfinansieringsgraden med hänsyn tagen till investeringsbidragen uppgår i kommunkoncernen till 81 procent för 2019. Genomsnittet för självfinansieringsgraden för kommunkoncernen de senaste fem åren ligger på 72 procent. I staden har investeringarna klarats av utan externa lån, däremot har skuldvolymen ökat i fastighetsbolagen. Investeringsnivån per invånare har minskat 2019 och är nere på ungefär samma nivå som 2016. Statistiken visar att Mölndals kommunkoncern mellan 2016 och 2018 har haft en högre investeringsnivå per invånare än genomsnittet i riket.

Självfinansieringsgrad investeringar

mnkr	2019	2018 ¹	2017	2016	2015
Resultat inklusive försäljning av fastigheter	305,4	142,2	162,6	294,3	288,3
Avskrivningar	446,7	379,5	362,6	326,2	333,2
Utrymme för självfinansiering	752,1	521,7	525,2	620,5	621,5
Nettoinvesteringar	934,4	1 132,5	1 210,0	888,1	514,1
Självfinansieringsgrad, procent	80,5	46,1	43,4	69,9	120,9
Genomsnittlig investeringsnivå per invånare	0,013	0,017	0,018	0,014	0,008
Genomsnittlig investeringsnivå per invånare i riket ²	–	0,015	0,013	0,012	0,011

1) Uppgift justerad mot tidigare års handlingar på grund av ändrad redovisningsprincip.
2) Källa Kommuninvest. 2019 års värden ännu ej fastställda.

Skuldsättningsgraden

Investeringarna i staden har klarats av utan extern lånefinansiering. På bolagssidan har fastighetsbolagen ökat låneportföljen med 202 mnkr. Kommunkoncernens skulder till kreditinstitut, som uteslutande finns i bolagssektorn, uppgick vid årsskiftet till 4 677 mnkr, av dessa finansieras cirka 77 procent hos Kommuninvest. Statistik hos Kommuninvest visar att de medlemmar som har en skuldvolym under sex miljarder kronor finansierar sig till 91 procent hos Kommuninvest.

Räntebärande skuld per invånare uppgick till 67 tkr, sett bakåt i tiden har den ökat de senaste fem åren och jämfört med riket så har Mölndals kommunkoncern legat över genomsnittet mellan 2015 till 2018.

Skuldsättningsgraden för kommunkoncernen uppgick till 192 procent, vilket jämfört med föregående år är en minskning med tio procentenheter. Sett till planerade investeringsvolymerna kommande år kommer den dock sannolikt att öka.

Återbetalningstiden på räntebärande skulder uppgick till drygt sex år, under förutsättning att resultat, avskrivningar och räntebärande låneskuld skulle vara fortsatt konstant utan nya investeringar. Jämfört med föregående år då resultatet var lägre uppgick återbetalningstiden till nästan nio år, snittet för riket var drygt sju år.

Skuldsättningsgrad

mnkr	2019	2018 ¹	2017	2016	2015
Skulder till kreditinstitut	4 676,6	4 498,4	4 159,1	3 631,0	3 288,4
Övriga skulder	2 171,7	2 144,2	1 969,4	1 819,7	1 742,7
Pensionsförpliktelse	1 236,3	1 251,4	1 297,2	1 584,8	1 616,2
Totala skulder inklusive pensionsförpliktelser	8 084,6	7 894,0	7 425,7	7 035,5	6 647,3
Räntebärande skuld per invånare i Mölndal	0,067	0,066	0,063	0,056	0,052
Genomsnittlig räntebärande skuld per invånare i riket ²	–	0,058	0,054	0,052	0,051
Skuldsättningsgrad inklusive pensionsförpliktelse, procent	192,0	202,2	197,1	196,2	202,0

1) Uppgift justerad mot tidigare års handlingar på grund av ändrad redovisningsprincip.
2) Källa Kommuninvest. 2019 års värden ännu ej fastställda.

Likviditet

Kassalikviditet beräknas genom att omsättningstillgångarna exklusive förråd/varulager divideras med kortfristiga skulder exklusive kortfristig skuld till kreditinstitut. De långfristiga lånen rubriceras redovisningsmässigt som kortfristiga om de har ett kapitalförfall inom tolv månader även om refinansiering kommer att ske. För att få en mer rättvisande bild av kassalikviditeten för kommunkoncernen tas inte kortfristig skuld till kreditinstitut med i beräkningen om lånen kommer att refinansieras.

Kassalikviditeten för kommunkoncernen 2019 uppgick till 99,7 procent, inklusive avtalad kredit blev den till 129,3 procent. Kassalikviditeten har ökat jämfört med föregående år, vilket bland annat förklaras av ökad försäljning av materiella anläggningar både i staden och i bolagssektorn under 2019.

Betalningsberedskapen för hela kommunkoncernen med tillgängliga likvida medel var cirka fyra veckor vid årsskiftet. Inkluderas avtalad checkkredit i likviditeten var betalningsberedskapen ungefär sju veckor. Betalningsberedskapen är tämligen god och har jämfört med föregående år ökat.

Det höga investeringstrycket kommande år ställer krav på ökad samordning av likviditetsplaneringen inom kommunkoncernen. Likviditetsprognoser hämtas regelbundet in från de investeringstunga bolagen i koncernen. Några placeringar i finansiella instrument har inte gjorts under året av likvida medel. Detta beror på att kommunkoncernen står inför stora investeringar och har ett kommande lånebehov samt att det med dagens ränteläge krävs en längre investeringshorisont för att få avkastning.

Likviditet

	2019	2018	2017	2016	2015
Kassalikviditet, procent	99,7	82,4	95,8	119,2	105,3
Likvida medel, mnkr	453,7	256,9	401,5	577,1	446,9
Beviljad checkkredit koncern, mnkr	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0
Kassalikviditet inklusive checkräkningskredit, procent	129,3	109,5	124,4	149,9	124,8

Soliditet

Soliditeten visar hur tillgångsmassan är fördelad mellan skulder och eget kapital och är ett mått på långsiktig ekonomisk styrka. Kommunkoncernens soliditet uppgick till 39 procent 2019, vilket jämfört med föregående år är en ökning med en procentenhet. Förändringen beror på att staden redovisar ett starkt resultat. Genomsnittet för riket är cirka 39 procent. Inkluderas stadens pensionsåtagande sjunker soliditeten för Mölndal till 27 procent, vilket även där motsvarar genomsnittet i riket.

Vid beräkning av soliditet används bokförda värden. I regel är summan av anläggningstillgångarnas marknadsvärden väsentligt högre än summan av tillgångarnas bokförda värden. Detta innebär att soliditetsmålet inte ger en helt korrekt beskrivning av kommunkoncernens ekonomiska styrka. I kommunkoncernens bostadsbolag finns betydande övervärden som uppgår till 4 599 mnkr. Om soliditeten beräknas med hänsyn tagen till dessa övervärden uppgår den istället till 80 procent, exklusive pensionsåtagande.

Soliditet

Procent	2019	2018 ¹	2017	2016	2015
Soliditet	38,1	37,0	38,1	39,7	39,5
Soliditet inklusive pensionsåtagande	26,9	25,2	25,0	22,1	20,1

1) Uppgift justerad mot tidigare års handlingar på grund av ändrad redovisningsprincip.

Slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning

Kommunkoncernens låneskuld har ökat de senaste åren och prognosen för kommande år visar på fortsatt behov av upplåning. Detta till följd av vikande resultat på grund av kostnadsökningar, avtagande tillväxttakt i skatteunderlaget samt fortsatt höga investeringsbehov. Men samtidigt som låneskulden ökar så byggs också en betydande tillgångsmassa upp i staden och bolagen. Kommunkoncernen kan klara av en period med lägre självfinansieringsgrad och ökad låneskuld så länge intäkterna är tillräckliga för att täcka driftkostnaderna. En stor andel av investeringarna är nödvändiga för att kunna

erbjuda invånarna de välfärdstjänster som de efterfrågar och har rätt till. Prioriteringarna mellan olika investeringar kommer dock att bli allt mer väsentlig för att kunna upprätthålla en ekonomi i balans.

På bolagssidan är organisationen uppbyggd kring ett moderbolag, Kvarnfallet Mölndal AB, med dotterbolag under sig. Moderbolaget är beroende av de större bolagens resultat för att kunna täcka sina kostnader för de externa lån som finns. Energibolaget, som under många år stått för det högsta resultatet i bolagskoncernen, har framtida utmaningar med att kunna hålla samma goda resultat. Detta bland annat på grund av låga priser på elcertifikat, osäkerheter kring regler för elnätsavgifter samt milt väder. Energibolaget ser dock över nya möjligheter att bredda verksamheten med fler tjänster, som exempelvis energikartläggningar samt färdiga solcellspaket till företag och privatpersoner.

Efterfrågan på bostäder i inflyttningsregioner är fortsatt stor. Kommunkoncernens bostadsbolag skapar fler bostäder genom nyproduktion men byggpriserna har ökat kraftigt de senaste åren. För att nedskrivning av nyproducerade bostäder inte ska bli aktuell kommer hyresnivåerna behöva uppgå till cirka 2 100 kronor per kvadratmeter och år. Detta motsvarar cirka 11 300 kronor i månaden för en lägenhet på 65 kvadratmeter. Med en allt för hög hyresnivå finns en risk för vakanser. I dagsläget bedöms dock fortfarande risken för vakanser i Mölndal som liten. Nyproduktionen leder också till ökad skuldvolym i bostadsbolagen. För att inte få en allt för hög skuldsättningsgrad kan andra möjligheter att finansiera nyproduktion beaktas som avyttring av fastigheter alternativt kombinera nyproduktion med både bostadsrätter och hyresrätter för att på så sätt finansiera hyresrätterna.

Exploateringsbolaget MölnDala Fastighets AB arbetar med att färdigställa den första detaljplanen för Forsåker, som ska gå ut på granskning under 2020. Under 2019 erhöll bolaget den miljödöm som krävdes för Mölndalsån, som rinner genom området. Stadsdelen som växer fram kommer att komplettera den nya innerstaden på ett bra sätt.

Mölndals stadsmuseum levandegör historiska platser med digital teknik. Med appen ENTER-Mölndal-Tulebosjön kan man utforska en kultplats från bronsåldern. Foto: Camilla Eliasson

Finansiell analys Mölndals stad

– kommun

Syftet med den finansiella analysen är att beskriva orsakerna till utvecklingen av Mölndals stads resultat och ställning, här i den del som bedrivs i förvaltningsform. Den ska också ligga till grund för en bedömning av om staden uppfyller kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning.

Modell för finansiell analys

För att beskriva och analysera stadens ekonomi används den så kallade RK-modellen. Den används ofta inom den kommunala sektorn och utgår från fyra finansiella aspekter: finansiellt resultat, kapacitetsutveckling, riskförhållanden samt kontroll över den finansiella utvecklingen. I utvärderingen av ”Resultat och kapacitet” ingår årets resultat, nettokostnadsförändring, kommunens investeringar och dess självfinansieringsgrad samt likviditet och skuldsättningsgrad. ”Risk och kontroll” omfattar soliditetsutveckling, kommunalskatt, pensionsskuld, kommunens borgensåtagande samt budgetföljsamhet.

Resultat och kapacitet

Perspektiven bedömer stadens balans mellan intäkter och kostnader under året och över tiden samt kapaciteten att möta finansiella svårigheter på längre sikt.

Årets resultat

Årets resultat uppgick till 288 mnkr, vilket var en förbättring med drygt 194 mnkr jämfört med föregående år. Här ingår dock 123 mnkr i form av en positiv effekt från väsentliga poster som anses vara av engångskaraktär. Exkluderas dessa poster uppgick därmed det strukturella resultatet för 2019 till 165 mnkr, en ökning med 156 mnkr jämfört med föregående år.

De största engångsposterna 2019 bestod dels av resultat från försäljning av mark med mera på 68 mnkr, dels av en engångseffekt i form av en eftersläpningsersättning på 71 mnkr från kostnadsutjämningsystemet kopplat till en hög befolkningstillväxt 2018. Dessutom tillkom en nettokostnadseffekt på 16 mnkr beroende på kostnad för kommande medfinansiering av statlig infrastruktur och intäktsredovisning av anläggningar som erhållits utan ersättning. Föregående år uppgick engångsposterna till 84 mnkr. Förutom resultat från försäljning av mark med mera på 28 mnkr bestod dessa poster av en engångsersättning från Migrationsverket på 34 mnkr sammanhängande med flyktningmottagandet under perioden 2015–2017, tillfälliga statsbidrag på drygt 18 mnkr, intäkter på 26 mnkr för värdet av anläggningar som erhållits utan ersättning samt 22 mnkr i kostnader i form av nedskrivning av Åbybadet och en bokföringseffekt på grund av att stadens datorer inte längre redovisas som investering.

Ökningen av nettointäkter från skatt och kommunal-ekonomisk utjämning uppgick till 7,9 procent under 2019

varav två procent förklaras av ovan nämnda eftersläpnings-effekt på 71 mnkr. Bakgrunden till eftersläpningsersättningen är den ovanligt höga befolkningsökningen under 2018. En kommuns skatteintäkter samt utfall från inkomstutjämnings och generella statsbidrag baseras på antalet invånare den första november året före budgetåret. Har en kommun under fyra år haft en genomsnittlig befolkningsökning som överstiger 1,2 procent och även haft det under det senaste året, det vill säga i det här fallet mellan den 1 november 2017 och den 1 november 2018, då är kommunen berättigad till en kompensation för den extra påfrestningen i form av ett års extra skatteintäkter för det antal personer som överstiger 1,2 procent. Mellan de tidpunkterna ökade befolkningen i Mölndal med 3,3 procent, varav cirka 1 430 personer överstigande 1,2 procent.

För 2019 budgeterades resultatet till 97 mnkr exklusive prognostiserade intäkter från försäljning av mark- och exploateringsstillgångar. Exklusive intäkten från försäljningar uppgick det redovisade resultatet 2019 till 220 mnkr, en positiv budgetavvikelse på 123 mnkr. Avvikelsen förklaras främst av att nämndverksamheten redovisade ett överskott på 78 mnkr samtidigt som skatter och pensioner gav en positiv avvikelse på 28 mnkr respektive 26 mnkr. Icke budgeterade engångskostnader för medfinansiering av statlig infrastruktur samt intäkter kopplade till erhållna anläggningar utan ersättning uppgick till en nettokostnad på 16 mnkr.

Resultatmätt

mnkr	2019	2018 ¹	2017	2016	2015
Årets resultat blandmodell	287,8	93,5	111,6	256,5	263,9
Strukturellt resultat ²	165,4	9,4	29,1	86,4	94,7
Strukturellt resultat i förhållande till skatteintäkter och kommunal-ekonomisk utjämning, procent	4,4	0,3	0,9	2,7	3,0

1) Uppgift justerad mot tidigare års handlingar på grund av ändrad redovisningsprincip.

2) Strukturellt resultat, det vill säga årets resultat reducerat med resultat vid markförsäljning samt engångsposter.

Nettokostnadsutveckling

En viktig förutsättning för en sund ekonomi är att det råder balans mellan intäkter och kostnader. För att behålla ett kort- och långsiktigt finansiellt handlingsutrymme på en oförändrad nivå, krävs att det återstår en tillräcklig andel av de löpande intäkterna för att till exempel finansiera investeringar.

Vid en analys av nettokostnadsandelen framgår att 92,4 procent av skatteintäkter och utjämning har förbrukats, men där bidrar engångsposter till det låga värdet. Nettokostnadsandelen utifrån det strukturella resultatet uppgick till 95,6 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning, vilket innebar en minskning med fyra procentenheter jämfört med 2018. Den senaste treårsperioden uppgick den genomsnittliga nettokostnadsandelen exklusive engångsposter till 98,1 procent, vilket var en förbättring med

0,7 procentenheter jämfört med föregående treårsperiod. Staden hade ett positivt finansnetto på 26 mnkr, vilket påverkar nettokostnadsandelen positivt med 0,7 procent.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning

Procent	2019	2018 ¹	2017	2016	2015
Nettokostnadernas andel inklusive finansnetto	92,4	97,4	96,8	92,4	91,5
Nettokostnadsandel strukturellt resultat ²	95,6	99,7	99,1	97,3	97,0

1) Uppgift justerad mot tidigare års handlingar på grund av ändrad redovisningsprincip.

2) Strukturellt resultat, det vill säga årets resultat reducerat med resultat vid markförsäljning samt engångsposter.

Självfinansieringsgrad av investeringar

Självfinansieringsgraden av investeringar mäter hur stor andel av investeringarna som har kunnat finansieras med inkomster från försäljning av tillgångar samt de skatteintäkter som inte har förbrukats i den löpande verksamheten. Självfinansieringsgraden bör analyseras över tid då den årliga investeringsvolymen kan variera kraftigt beroende på effekten från enskilda projekt samt förskjutningar av projekt. Självfinansieringsgraden av investeringar uppgick 2019 till 121 procent, vilket var en kraftig förbättring jämfört med föregående år då motsvarande andel uppgick till 47 procent. Genomsnittet de senast tre åren ligger på drygt 74 procent. Snittet i riket är en självfinansieringsgrad på 64 procent. Inför år 2019 budgeterades 617 mnkr i nettoinvesteringar medan utfallet blev 427 mnkr, vilket var 216 mnkr lägre än föregående år och en positiv budgetavvikelse med 190 mnkr. I snitt har staden investerat cirka 400 mnkr per år de senaste fem åren, 2019 ligger därmed något över genomsnittet för perioden. Samtidigt är det betydligt högre investeringsvolymerna planerade för de närmaste åren. För mer detaljerad genomgång av årets investeringar hänvisas till avsnittet om investeringsredovisning på sidorna 40–42.

Självfinansieringsgrad investeringar

mnkr	2019	2018 ¹	2017	2016	2015
Avskrivningar/ investeringsbidrag	192,7	194,1	171,7	161,3	152,4
Försäljning av fastigheter med mera	104,1	42,7	85,1	61,8	132,0
Resultat före extraordinära poster exklusive resultat från försäljning (ingår ovan)	219,2	65,4	44,1	201,6	141,4
Utrymme för självfinansiering	516,0	302,2	300,9	424,7	425,8
Nettoinvesteringar	427,4	642,9	444,6	259,3	223,5
Självfinansieringsgrad, procent	120,7	47,0	67,7	163,8	190,5
Investeringsvolym, finansiella och materiella anläggningskostnader i förhållande till skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning, procent	11,2	18,2	12,9	7,7	7,2

1) Uppgift justerad mot tidigare års handlingar på grund av ändrad redovisningsprincip.

Skuldsättning

Skuldsättningsgraden mäter hur stor andel av tillgångarna som har finansierats med främmande kapital. Mölndals stad har inte någon långfristig upplåning i form av banklåneskuld och är därmed lågt exponerad för risker i samband med ränteförändring. Däremot finns ett ränteberoende till följd av stadens utlåning till bolagssektorn. Stadens långfristiga skuld uppgick vid årsskiftet till 578 mnkr och bestod av investeringsbidrag, vilka redovisades som en långfristig skuld och, på samma grunder som avskrivningar, fördelades som intäkt över tillgångens nyttjandeperiod.

Skuldsättningsgrad

Procent	2019	2018 ¹	2017	2016	2015
Total skuldsättningsgrad inklusive hela pensionsåtagandet	52,2	54,9	55,5	55,9	60,7

1) Uppgift justerad mot tidigare års handlingar på grund av ändrad redovisningsprincip.

Likviditet

Den kortsiktiga betalningsberedskapen säkerställs för Mölndals stad och bolagen inom koncernen Kvarnfallet Mölndal AB genom en gemensam koncernkassa. Mölndals stads egen betalningsförmåga på kort sikt var vid årsskiftet 48 dagar i relation till verksamhetens nettokostnader. Vid behov kan kort upplåning från koncernkassan i kombination med utnyttjande av checkkredit ske. Det har sedan länge varit en medveten strategi att hålla upplåningen på en låg nivå och i första hand lösa likviditetsbehovet genom intern upplåning inom koncernen.

Kassalikviditeten är ett mått på hur stora de likvida tillgångarna är i förhållande till de kortfristiga skulderna. Den finansiella beredskapen på kort sikt bedöms vara god då skuldsidan påverkas av semester- och övertidslöneskulden på 141 mnkr. Stadens finansiella nettotillgångar var 467 mnkr vid årsskiftet, vilket innebar att de ökat med 93 mnkr jämfört med 2018. I måttet ingår de finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som staden beräknas omsätta på medellång sikt, cirka 10–20 år. Måttet är starkt påverkat av utlåningen till den egna bolagssektorn på 495 mnkr som finns upptagen i balansräkningen. Bakgrunden till att de finansiella nettotillgångarna har ökat under 2019 är dels att omsättningstillgångarna har ökat med drygt 170 mnkr, dels att stadens egen likviditet har ökat med drygt 162 mnkr.

Likviditet

mnkr	2019	2018	2017	2016	2015
Kassalikviditet, procent	95,8	73,3	103,4	131,8	103,4
Likvida medel	436,5	240,3	385,5	566,9	431,5
varav staden	340,3	178,2	414,6	521,6	364,2
Beviljad checkkredit koncern	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0

Risk och kontroll

Perspektiven bedömer om det förekommer några risker som kan påverka resultat och kapacitet samt vilken kontroll organisationen har över den finansiella utvecklingen.

Soliditet och finansiell handlingsberedskap

Under de senaste åren har de ekonomiska resultaten varit på sådana nivåer att staden kunnat behålla den långsiktiga finansiella handlingsberedskapen i ett stabilt läge. Soliditeten är ett mått på organisationens långsiktiga betalningsförmåga. Den redovisar hur stor andel av de totala tillgångarna som är finansierade med skattemedel. En god soliditet innebär att organisationen har ett bra utgångsläge för att hantera ekonomiska nedgångar. För Mölndals stad påverkas soliditetsmättet även av den koncerngemensamma likviditetshandling som ingår i balansräkningen. Effekten av bolagens likviditet måste därför beaktas vid en analys av soliditetens utveckling.

Stadens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och exklusive koncernkontoeffekten uppgick till 47,8 procent, vilket var en ökning med 2,7 procent jämfört med föregående år. Ökningen av soliditeten kan bland annat förklaras av en hög resultatnivå och innebär även att staden har kunnat självfinansiera sina investeringar. Nedanstående tabell illustrerar den beloppsmässiga utvecklingen av relationen eget kapital och tillgångar. De samlade resultaten under 2017–2019 innebär att den redovisade soliditeten, det vill säga enligt den så kallade blandmodellen, nu är något lägre än vid ingången av perioden. Anledningen är att resultatet inte motsvarar en tillräckligt hög andel av tillgångsökningen för att förbättra andelen eget kapital enligt det soliditetsmättet.

Stadens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser har stärkts med åtta procentenheter den senaste femårsperioden, vilket främst kan förklaras av höga resultatnivåer. Genomsnittet för riket var 26 procent år 2018. Vid en jämförelse av soliditetsnivåerna mellan kommunerna i Västra Götaland och Halland under 2018 har Mölndal en hög soliditetsnivå relaterat till genomsnittet. Mölndals soliditet, inklusive den totala pensionsförpliktelser, exklusive effekten av koncernkontot, var 44 procent, att jämföra med de nästan 20 procent som utgjorde genomsnittet för kommunerna i Västra Götaland och Halland.

Soliditet

Procent	2019	2018 ¹	2017	2016	2015
Soliditet enligt redovisad balans, pensioner enligt blandmodellen	67,8	67,5	69,3	70,7	68,1
Soliditet exklusive effekter av koncernkontot	69,9	68,9	70,3	72,2	69,9
Soliditet inklusive hela pensionsåtagandet, exklusive effekter av koncernkontot	47,8	45,1	44,5	44,1	39,3

1) Uppgift justerad mot tidigare års handlingar på grund av ändrad redovisningsprincip.

Kommunalskatt

År 2019 uppgick Mölndals stads skattesats till 20:26 medan den totala skattesatsen låg på 31:74, vilket var 45 öre lägre än genomsnittet av den totala skattesatsen i riket. Nivån på de primärkommunala skattesatserna inom riket är däremot inte helt jämförbara. Bakgrunden är att uppgiftsfördelning och skatteväxling mellan kommun och region varierar. Stadens skattesats har varit oförändrad sedan 2012. Inför 2020 har Mölndals stad dock beslutat om en höjning med 25 öre.

Kommunalskatt

Skattesats	2019	2018	2017	2016	2015
Kommunen	20:26	20:26	20:26	20:26	20:26
Totalt	31:74	31:74	31:74	31:74	31:74

Pensionsförpliktelse

Mölndals stad har ett omfattande pensionsåtagande som redovisas enligt den lagstadgade blandmodellen. Det innebär att pensioner som intjänats före 1998 inte ingår i redovisningen vare sig som skuld i balansräkningen eller som värdeförändring i resultaträkningen utan istället anges som en ansvarsförbindelse. Effekterna beskrivs närmare i avsnittet om fullfundsmodellen på sidan 34.

Den totala pensionsförpliktelser beräknas, inklusive löneskatt, till 1 566 mnkr vid 2019 års utgång, fyra mnkr lägre än 2018. Den största delen, 1 236 mnkr inklusive löneskatt, utgörs av ovan nämnda ansvarsförbindelse och resterande del av avsättningar. Jämfört med förra året har ansvarsförbindelsen minskat med 15 mnkr, inklusive löneskatt, beroende på förändringar i det demografiska underlaget samt de senaste årens relativt låga ränte- och basbeloppsuppräknings, vilket gör att utbetalningarna överstiger värdeförändringen. Under samma period har avsättningarna ökat med elva mnkr, inklusive löneskatt, vilket i huvudsak beror på kostnader för förmånsbestämd ålderspension. Även pensionsförmåner som särskilda avtals-/visstidspensioner redovisas som avsättning. Dessa har dock minskat jämfört med ifjol beroende på pensionsavgångar bland politiker i samband med valet 2018.

Utbetalningarna uppgick 2019 till 87 mnkr, inklusive löneskatt, för ålders-, efterlevande- och särskild avtals-/visstidspension och avser både pensioner som varit en del av ansvarsförbindelsen samt den förmånsbestämda del, som tjänats in från och med 1998. Utbetalningen av den avgiftsbestämda delen sker året efter intjänandet och redovisas i bokslutet som en kortfristig skuld. Den intjänade pensionsförmånen för avgiftsbestämd ålderspension, inklusive löneskatt, uppgick under 2019 till 114 mnkr. Årets pensionskostnad uppgick totalt till 212 mnkr inklusive löneskatt och finansiella poster, en minskning med 18 mnkr mot 2018. Stadens resultat och likviditet påverkas både av de pensioner som intjänats före och efter 1998. Kostnaderna och utbetalningarna av de pensioner som tjänats in före 1998 väntas öka fram till ungefär år 2027. Mer information om pensioner finns i avsnittet finansiella rapporter på sidorna 53, 56 och 57.

Under senare år har pensionsskulden utvecklats ryckigt, en trend som väntas fortsätta även framåt i tiden. Det beror exempelvis på förändringar i antaganden kring inkomstbasbelopp och inflation samt samordningen med det allmänna pensionssystemet. Pensionsskulden har även påverkats kraftigt av att allt fler anställda fått rätt till förmånsbestämd ålderspension beroende på de lönesatser som gjorts på exempelvis lärare och socialsekreterare. SKR har under året fattat beslut om en ny modell för diskonteringsräntan, den så kallade RIPS-räntan, som ligger till grund för pensionskostnadsberäkningen. Det innebär att beräkningen numera utgår från en långsiktig real ränta som är kopplad till utvecklingen i hela samhällsekonomin. SKR

kommer årligen att fatta beslut om vilken RIPS-ränta som ska gälla, något som kommer att bidra till fortsatt ryckighet i utfallen och osäkerhet i prognoserna framöver. Ytterligare en viss osäkerhet i beräkningen är att aktualiseringsgraden för de anställdas pensioner inte är fullständig, utan uppgår till 97 procent.

Pensionsförpliktelse, inklusive särskild löneskatt

mnkr	2019	2018	2017	2016	2015
Avsättningar					
Pensionsförpliktelser intjänade efter 1998	330,0	318,6	279,6	254,0	230,7
Ansvarsförbindelse					
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998	1 232,1	1 246,7	1 291,5	1 318,6	1 372,7
Särskild avtalspension	4,2	4,7	5,7	12,2	12,8
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel	-	-	-	-	-
Summa återlånade medel	1 566,3	1 570,0	1 576,8	1 584,8	1 616,2

Kommunens borgensåtaganden

Mölnåls stads totala borgensåtagande uppgår till 4,2 miljarder kronor och domineras helt av borgen för bolagens finansiering. Åtagandet bedöms för närvarande inte innebära någon förlustrisk.

Bolagen har under 2019 ersatt staden med en årlig avgift på 0,5 procent av aktuell borgen motsvarande 21,4 mnkr. Utöver borgensåtaganden för den egna koncernen finns ytterligare 21,8 mnkr i borgensåtagande. Här ingår regionala bolag, Gryaab, Renova AB, Räddningstjänstförbundet, för såväl större investeringar som pensionsåtaganden. Därutöver ingår även lämnad säkerhet för viss bostadsproduktion, enstaka föreningar samt ett begränsat kvarstående åtagande för småhus med statlig belåning.

Varken de regionala bolagen eller föreningarna beräknas för närvarande utgöra någon förlustrisk. Risken på grund av borgensåtagandet för småhuslånen bedöms vara försumbar. Mölnåls stad ingick år 2017 en solidarisk borgen för Kommuninvest i Sverige AB. Mölnåls del i borgensansvaret är 0,88 procent vilket motsvarar 58 mnkr.

Budgetföljsamhet

En del i att förstå årets resultat, men också för att bedöma kommunens förmåga att planera och genomföra verksamheten enligt plan, är att utvärdera budgetföljsamheten. Årets resultat för den löpande verksamheten, efter att engångsposter har eliminerats, uppgick till 165 mnkr. Motsvarande budgeterade resultat var drygt 28 mnkr, det vill säga exklusive budgeterade engångsposter i form av byggbonus och eftersläpningsersättning. Det innebar ett positivt utfall jämfört med budget på 137 mnkr eller 4,4 procent i förhållande till årets skatteintäkter och generella statsbidrag.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning redovisade totalt sett en positiv budgetavvikelse på drygt 27 mnkr. Utfallet påverkas av att det fanns en budgeterad intäkt på drygt 13 mnkr från den så kallade byggbonus som nu utgått ur den statliga budgeten, vilket därför resulterar i en negativ budgetavvikelse för den delposten. För övriga poster redovisas följaktligen en

positiv avvikelse på sammanlagt 41 mnkr. Pensionskostnaderna blev nästan 26 mnkr lägre än budgeterat. Det förklaras av att stadens pensionsförvaltare, KPA, bromsat in den förväntade kostnadsutvecklingen främst avseende förmånsbestämd pension jämfört med den prognos som lämnades 2018 och därmed låg till grund för budget 2019. Den positiva avvikelsen 2019 förklaras också av att avsättningarna minskat beroende på politikeravgångar i samband med valet 2018.

Nämndverksamhetens budgetföljsamhet utgör, sett över tid och i kombination med budgetutfallet för skatteintäkterna, en viktig förklaring till den ekonomiska utvecklingen. Nämnderna redovisade en positiv budgetavvikelse på 78 mnkr, varav större delen kan härledas till ett antal tillfälliga överskott. Inom verksamheten flyktingmottagande inklusive boende uppstod en positiv avvikelse på 24 mnkr som kan förklaras av att intäkter från Migrationsverket gav en ökad kostnadstäckning för verksamheten. Även ekonomiskt bistånd visade en positiv avvikelse på tio mnkr. Dessutom blev antalet barn och elever färre än budgeterat, vilket gav en positiv avvikelse på 24 mnkr. Det reserverade utrymmet för merkostnader avseende Åbybadet och dess omformning samt det budgeterade utrymmet för evakueringskostnader och sanering nyttjades inte helt och redovisade en total positiv budgetavvikelse på elva mnkr. Det innebar, totalt sett, en minskad budgetföljsamhet jämfört med föregående år, men det i form av en positiv avvikelse som gått från minus 0,4 procent 2018 till plus 1,7 procent år 2019.

Det bör samtidigt uppmärksammas att det skiljer mycket mellan verksamheterna och att det inom respektive verksamhet förekommer relativt sett stora avvikelser som uppväger varandra. En del överskott är av tillfällig natur till exempel beroende på framskjuten verksamhet eller ovanligt hög intäktsnivå. För mer detaljerad genomgång av budgetavvikelser per nämnd hänvisas till avsnittet om driftredovisning på sidorna 36–38.

Budgetföljsamhet

mnkr	2019	2018	2017	2016	2015
Budgeterat resultat ^{1,2}	28,4	10,3	15,2	25,9	38,1
Resultat, utfall ¹	165,4	9,4	29,1	86,5	94,7
Nämndernas budgetavvikelser ¹	78,0	20,9	1,7	98,4	71,5

1) Resultat och budget exklusive engångsposter.

2) Budgeterat resultat 2018 var 20,3 inklusive tio mnkr avseende byggbonus som klassificerats som engångspost och därmed inte ingår i utfall enligt denna tabell.

Händelser av väsentlig betydelse

Stadens ekonomi påverkas ofta av händelser som får väsentlig betydelse. Under 2019 märks engångsbeloppet kopplat till eftersläpningsersättning för hög befolkningstillväxt 2018 på 71 mnkr, men även det positiva resultatet från försäljning av mark med mera på nästan 68 mnkr. De totala försäljningsintäkterna uppgick till drygt 103 mnkr, vilket främst kan härledas till försäljningen av fastigheten Kungsfisken i Mölnåls innerstad. Under året har staden investerat drygt 100 mnkr i egna anläggningar inom flera exploateringsområden som Mölnåls innerstad och Kållereds köpstad. Andra större investeringsprojekt som slutfördes under året var utbyggnad av Almåsskolan och Katrinebergsskolan. Under 2018 tvingades Åbybadets 50-metersbassäng att stänga på grund av brister

i betongkonstruktionen. Därefter har det pågått ett intensivt arbete med planering för en ny badanläggning samt tillfälliga lösningar för att kunna fortsätta bedriva verksamheten. Inför rivningen av Åbybadet har staden investerat drygt 30 mnkr i form av en provisorisk 25-meterbassäng i en egen byggnad.

Under året beslutades och kostnadsfördes ett medfinansieringsavtal för statlig infrastruktur med Trafikverket på nästan 21 mnkr som är kopplat till exploateringsområdet Tingshuset 13. På grund av nya redovisningsprinciper från 2019, gällande intäktsredovisning av anläggningar som erhållits utan ersättning, intäktsfördes nästan fem mnkr år 2019. Detta avsåg anläggningar kopplade till exploateringsområdet Esbjörn Schillergatan. Motsvarande belopp för erhållna anläggningar år 2018 uppgick till drygt 26 mnkr.

Finansiell profil i jämförelse med andra

Den traditionella finansiella analysen bygger på jämförelser över tid. Redovisningen utgår från att en kommuns verksamhet ska fortsätta i all framtid, den så kallade fortlevnadsprincipen. Huvudsyftet är att ge en rättvisande resultatredovisning där värderingar sker på ett likartat sätt så att redovisade resultat blir jämförbara mellan åren.

Ett kompletterande perspektiv till den finansiella analysen är att undersöka hur staden befinner sig finansiellt och har utvecklats i förhållande till andra kommuner. Inom ramen för Kommunforskning i väst, KFI, genomförs årligen en jämförelse mellan kommunerna i Västra Götalands och Hallands län. Profilerna utgår, med viss justering, från den RK-modell som används för Mölndals finansiella analys och ekonomin speglas i form av ett polardiagram. De innehåller dels åtta finansiella nyckeltal, dels fyra perspektiv som är viktiga när en kommuns ekonomi analyseras. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. Profilen för 2019 presenteras under hösten 2020 och därför är det Mölndals profil för 2018 som redovisas här. Värdena är relativa värden som presenteras utifrån en normalfördelningskurva. Värden utanför den streckade ringen innebär starkare värden än genomsnittet, medan det omvända förhållandet råder vid lägre värden.

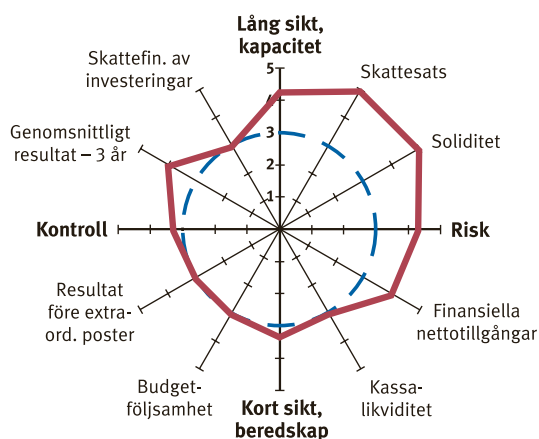
Mölndals stads finansiella profil för 2018 är något starkare än genomsnittet både i förhållande till kommunerna i Västra Götaland och Hallands län och i förhållande till samtliga kommuner i riket. Mölndals stad låg klart över genomsnittet för perspektiven riskförhållande och långsiktig handlingsberedskap samt något över genomsnittet för kontroll över det finansiella resultatet och kortsiktig handlingsberedskap. Fyra nyckeltal visade på oförändrad poäng under perioden 2016–2018. Dock hade nyckeltalen resultat före extraordinära poster, genomsnittligt resultat under senaste treårsperioden, skattefinansieringsgrad av investeringar, investeringarnas andel av verksamhetens nettokostnader samt kassalikviditeten försvagats. Trots en försvagning av resultatnivån mellan 2016–2018 redovisade Mölndal ett genomsnittligt resultat per år i förhållande till verksamhetens bruttokostnader på 3,6 procent, vilket kan anses uppfylla kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning. Detta kan jämföras med snittet för länen under perioden på 2,4

procent per år. Av Mölndals profil för 2018 går det följaktligen att utläsa att staden fortsatt har en finansiell profil som totalt sett är starkare än genomsnittet för samtliga fyra perspektiv. Dock har den finansiella profilen under 2018 försvagats relativt de övriga kommunerna i samtliga fyra perspektiv.

Sammanfattningsvis har Mölndals finansiella utveckling under 2016–2018 inneburit en något försämrad finansiell profil. Det betyder att utifrån profilen, hade Mölndal vid utgången av år 2018 ett svagare finansiellt utgångsläge jämfört med år 2016. Det kan främst förklaras av en svagare resultatnivå i kombination med en hög investeringsvolym. För att klara framtida utmaningar i form av fortsatt ökade investeringar och ökade behov kopplade till befolkningsförändringar är det viktigt att den finansiella profilen inte försvagas ytterligare. Kommunernas bokslut för 2019 har nu offentliggjorts och stadens ekonomiska utfall för 2019 bedöms innebära att profilen återigen förstärks.

Finansiell profil Mölndals stad 2018

i förhållande till Västra Götalandsregionen och Hallands län

Sammanfattning finansiell analys

Bedömningen av Mölndals stads ekonomi med utgångspunkt från den finansiella analysen visar att staden under en sammanhängande period på drygt tio år har uppnått en positiv balans mellan kostnader och intäkter.

Under de senaste fem åren har Mölndal totalt sett kunnat självfinansiera investeringarna genom en periodvis relativt låg investeringsvolym i kombination med försäljning av anläggningstillgångar och positivt resultat. Åren 2017–2018 minskade dock självfinansieringsgraden till följd av de kraftigt ökade investeringarna.

Staden har en god soliditetsnivå och inga lån från kreditinstitut, vilket dock finns inom den verksamhet som bedrivs i bolagsform. Vid en djuplodande analys av soliditeten, med hänsyn till effekterna av den gemensamma koncernkassan samt hela pensionsåtagandet, framgår det att den långsiktiga kapaciteten är stark. Det innebär att soliditeten den senaste femårsperioden stärkts och för att 2019 uppgå till 47,8 procent. Det är en högre nivå än riksgenomsnittet och utifrån framtida höga investeringsbehov väntas soliditeten pressas nedåt kommande år, samtidigt som lånen från kreditinstitut beräknas att öka kraftigt.

Hur väl utfallet följer budget är ett mått på organisationens kontroll över ekonomin. Nämnderna har en positiv avvikelse

mot budget på 78 mnkr 2019. Den verksamhet som bedrivs hos nämnderna har därmed totalt sett bedrivits på en lägre nivå än budget, vilket bland annat beror på överskott av tillfällig karaktär så som högre intäktsnivå samt lägre volymer. Både mellan verksamheterna och inom verksamheterna förekommer det dock stora avvikelser som uppväger varandra. På några områden har negativa prognoser under året vänts till ett positivt utfall eller en begränsning av den negativa avvikelsen i bokslut samtidigt som det även förekommit det motsatta. Över tid framträder dock en bild av att staden totalt sett har en god budgetföljsamhet.

Kommunalskatten är fortfarande låg i Mölndal jämfört med andra kommuner. Utifrån ett finansiellt perspektiv är det positivt eftersom det innebär en möjlighet att förstärka ekonomin, vilket kan vara svårare för en kommun med en högre skatt.

Betalningsberedskapen 2019 har legat på en hög nivå och låg vid årsskiftet på 340 mnkr. Även den långsiktiga betalningsförmågan befinner sig, som tidigare nämnts, på en god och stabil nivå. Med början 2020 beräknas delar av investeringarna att behöva lånefinansieras enligt antagen budget/plan 2020–2022.

Mölndals stads borgensåtagande var 60 554 kronor per invånare 2019 vilket är en ökning med drygt tusen kronor jämfört med 2018. Under 2018 låg genomsnittet i riket på 26 302 kronor per invånare. Borgensåtagandet domineras av borgen till den egna bolagskoncernen främst avseende bostadsproduktion och leasing avseende kraftvärmeverket. Åtagandet bedöms för närvarande inte innebära någon förlustrisk.

Bolagen inom kommunkoncernen har skulder till kreditinstitut motsvarande 4,7 miljarder kronor. Detta innebär att kommunkoncernen, och därmed även staden, exponeras mot kapitalmarknaden, både avseende ränteförändringar som tillgång på kapital. Skulderna har uppkommit i samband med bostadsproduktion och uppförande kraftvärmeverk. Men också i samband med att Kvarnfallet Mölndal AB köpt dotterbolag från staden och i samband med förnyelsen av Mölndals innerstad.

Staden har ett omfattande pensionsåtagande och det kommer att innebära en ökning av utbetalningarna som blir både likviditets- och resultatpåverkande. Någon särskild placering har inte skett för att möta framtida pensionsutbetalningar. Pensionsmedlen har istället återlånats till verksamheten.

Balanskravsresultat

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren. Balanskravet avser kommunens nämnd- och förvaltningsorganisation.

Mölndals stad har sedan införandet år 2000, uppfyllt balanskravet. Det finns således inte något underskott att återställa. Årets resultat 2019 justerades med realisationsvinster på 1,7 mnkr och balanskravsresultatet uppgår därmed till 286 mnkr, vilket innebär att staden lever upp till lagens krav. Jämfört med tidigare år är balanskravsresultatet betydligt bättre. Enligt gällande normering redovisas balanskravsutredningen nedan. Balanskravsutredningen syftar till att visa hur balanskravs-

resultatet har uppstått. Huvudprincipen vid avstämning av balanskravet är att intäkterna ska överstiga kostnaderna och att realisationsvinster inte ska inräknas i intäkterna då avstämningen görs. Därför börjar balanskravsutredningen med årets resultat enligt resultaträkningen som justeras för samtliga realisationsvinster vid avyttring av anläggningstillgångar. Därefter finns det möjlighet att gottgöra resultatet för realisationsvinster/förluster som uppstått vid avyttring av tillgångar om dessa avyttringar bidrar till en god ekonomisk hushållning, till exempel kostnadsbesparingar, i framtiden. Återföring ska också ske av eventuella realiserade vinster och förluster i värdepapper. Efter dessa justeringar redovisas ett resultat efter balanskravsjusteringar.

Balanskravsutredning		
mnkr	2019	2018 ¹
Årets resultat enligt resultaträkning	287,8	93,5
- Samtliga realisationsvinster	-1,7	-1,2
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjligheter	-	-
+ realisationsförluster enligt undantagsmöjligheter	-	-
-/+ Orealiserade förluster i värdepapper	-	-
-/+ Återföring av realiserade förluster i värdepapper	-	-
= Årets resultat efter balanskontojusteringar	286,1	92,3
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv ²	-	-
+ Användning av medel till resultatutjämningsreserv ²	-	-
= Årets balanskravsresultat	286,1	92,3

1) Uppgift justerad mot tidigare års handlingar på grund av ändrad redovisningsprincip.
2) Mölndals stad tillämpar inte resultatutjämningsreserv, RUR.

Utvärdering av god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har i budget 2019 fastställt verksamhets- och finansiella mål. Uppföljningen av dessa visar att Mölndal i hög grad uppnår goda och planerade verksamhetsmässiga resultat. För mer information kring måluppföljning se förvaltningsberättelsen sidorna 12–15.

Finansiella mål i budget 2019

- Resultatet ska inrymma värdesäkring av hela pensionsförpliktelsen.¹
- Nettokostnadernas andel av skatter och statsbidrag ska inte överskrida 98,5 procent i genomsnitt över rullande treårsperioder.²

1) Om synnerliga skäl föreligger kan jämförelseströrande poster elimineras.

2) Vid avstämning tillämpas resultat enligt blandmodellen, exklusive försäljning av mark- och exploateringsstillgångar. Om synnerliga skäl föreligger kan andra poster beaktas.

Förändringen av den del av pensionsskulden som inte redovisas i balansräkningen innebär att skulden minskade med 15 mnkr under 2019. Det betyder att det första finansiella målet är uppfyllt eftersom resultatet skulle påverkas positivt vid en tillämpning av fullfundsmodellen.

Målet för nettokostnadsandelen ska stämmas av över rullande treårsperioder och då exklusive resultat vid försäljning av mark- och exploateringsstillgångar. Med det måttet tog nettokostnaderna för 2019 i anspråk 94,2 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Under 2019 bedöms det dock finnas synnerliga skäl för att eliminera ytterligare poster i form av medfinansiering av statlig infrastruktur och intäkter för anläggningar erhållna utan ersättning. Då även de posterna beaktas, tog nettokostnaderna för 2019 i anspråk 93,8 procent

av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Under 2017 och 2018 låg motsvarande mått på 98,7 respektive 98,3 procent, vilket innebär en genomsnittlig nettokostnadsandel på 96,9 procent, exklusive effekten av försäljningarna samt värdeminskningen. Målet är följaktligen uppfyllt med god marginal.

Genom att samtliga jämförelsestörande poster, med undantag av effekten från försäljningar och årets speciella värdeminskningposter, ingår i avstämningen har de tillfälliga tillskott som förekommit under åren, till exempel i form av statsbidrag som byggbonus och konjunkturstöd samt extra statsbidrag med anledning av de ökade flyktingströmmarna, kunnat användas för att i budgetläget hantera behov av kostnadsanpassningar över en längre period. För 2019 är det eftersläpningsersättningen för hög befolkningsökning 2018 som bidrar på motsvarande sätt. Nivån på den genomsnittliga nettokostnadsandelen är satt med hänsyn till att det tillkommer resultat vid försäljning av fastigheter som bidrar vid analysen av hur den ekonomiska ställningen utvecklas. För det enskilda året 2019 skulle det finansiella målet motsvarat en resultatnivå på cirka 57 mnkr. Resultatet enligt ovanstående beräkning blev 236 mnkr för 2019.

Avstämning av finansiella mål

Genomsnitt rullande treårsperioder

mnkr	2019	2018	2017	2017–19
Verksamhetens nettokostnader	3 559,5	3 473,2	3 343,4	10 376,1
Justering av synnerliga skäl ¹	-16,2	3,9		-12,3
Justering av resultat vid fastighetsförsäljning	67,9	27,9	67,5	163,3
Finansnetto	-25,8	-24,8	-17,1	-67,7
Summa nettokostnader	3 585,4	3 480,2	3 393,8	10 459,4
Skatteintäkter och generella statsbidrag	3 821,5	3 541,9	3 437,9	10 801,3
Nettokostnadsandel, procent	93,8	98,3	98,7	96,8

1) 2019: Medfinansiering statlig infrastruktur och erhållna anläggningar utan ersättning. 2018: Nedskrivning Åbybadet och utrangering av datorer samt erhållna anläggningar utan ersättning.

Sammantagen bedömning av god ekonomisk hushållning, ekonomisk ställning och utveckling

Kommunallagens ekonomikapitel anger att kommuner ska bedriva sin verksamhet med god ekonomisk hushållning. Innebörden definieras inte men regelverket innehåller en lagstadgad miniminivå för det ekonomiska resultatet, det så kallade balanskravet. Om finansiell kapacitet och motståndskraft ska kunna behållas krävs det resultatnivåer som ligger över den miniminivån. Målet att behålla den ekonomiska ställningen på en jämn nivå, brukar i kommunalekonomiska sammanhang kopplas till ansvaret för att inte skjuta över kostnader på kommande generationer.

Den finansiella analysen visar att det inte finns något givet mått på god ekonomisk hushållning. Negativa eller svaga resultat är naturligtvis en varningssignal, men utfallet för enskilda år är inte avgörande vid en bedömning. Det som är viktigt är den ekonomiska utvecklingen över tid. Nyckeltalet soliditet är ett användbart mått i det sammanhanget. Om soliditeten hålls oförändrad tyder det på att det finns en stabilitet i relationen

kostnader och intäkter respektive tillgångar och skulder. Hur soliditeten utvecklas är nära kopplat till investeringsnivån. Om soliditeten ska hållas på en stabil nivå över tid måste staden bedriva en finansiell planering för investeringarna.

Bedömningen av Mölndals stads ekonomi i relation till god ekonomisk hushållning bör utgå från resultatet av den finansiella analysen, men också innefatta en bedömning av om skattemedlen används till rätt saker och utnyttjas effektivt. Verksamhetsredovisningen och uppföljningen av kommunfullmäktigemålen lämnar i huvudsak en positiv bild av det verksamhetsmässiga resultatet.

Slutsatsen av den finansiella analysen är att staden under en lång period har haft en god utveckling av både resultat och soliditet. I jämförelse med andra kommuner har Mölndal en mycket stark ekonomisk ställning och de resultat som uppnåtts under senare år har inneburit att staden kunnat behålla en god långsiktig kapacitet över tid trots att skatteintäkterna tidvis utvecklats sämre än beräknat. Över den senaste treårsperioden är det genomsnittliga resultatet 3,1 procent, exklusive resultat vid försäljning av mark- och exploateringsstillgångar. Utökas perioden till sex år förstärks motsvarande genomsnittliga resultat till 3,5 procent. Det betyder att staden har haft en resultatnivå som överstiger de två procent som blivit en vanligt förekommande riktlinje för vilken nivå som bör uppnås om en kommun över tid ska kunna skattefinansiera en normal investeringsvolym. Vilken nivå som bör uppnås i en enskild kommun och för ett enskilt år kan dock variera med hänsyn till utgångsläge och förutsättningar. För Mölndal, som är en tillväxtkommun med omfattande investeringsplaner, är det värdefullt med det handlingsutrymme som kommer av ett resultat i denna storleksordning. Bakgrunden till den ekonomiska utvecklingen är att organisationen över tid har haft förmåga att anpassa verksamheten till nya förutsättningar, men det är även effekten av ett antal gynnsamma engångsfaktorer främst i form av tillfälliga statliga stöd.

Övriga delar av den finansiella analysen lämnar också en positiv bild av Mölndals ekonomi. Även kommunkoncernens bolag redovisar som helhet en god ekonomi och väl fungerande verksamhet, vilket ytterligare bidrar till god ekonomisk hushållning.

Med stöd av ovanstående analys är bedömningen att Mölndals stad har uppfyllt kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning.

Förväntad utveckling

Finansiella utmaningar från hela rikets demografi, långsammare skatteintäktsutveckling, investeringsbehov och stora stadsbyggnadsprojekt är faktorer som måste hanteras i planeringen på både kortare och längre sikt. Den demografiska utvecklingen innebär att hela kommunsektorn går in i ett nytt skede. Ökningen av rikets befolkning i yngre och äldre åldrar kommer att ske betydligt snabbare än för antalet personer i yrkesverksam ålder och behovet av kommunal verksamhet tilltar mer än vad som beräknas kunna finansieras genom ökad sysselsättning och därmed ökade skatteintäkter. Genom det kommunala skatteutjämningsystemet, som består av både en intäkt- och kostnadsutjämning, fördelas påfrestningen från ett växande försörjningsgap lika mellan alla kommuner. Det är tydligt att det nu kommer att krävas ett betydande arbete med

att effektivisera och omforma den kommunala verksamheten om en fortsatt budget i balans ska kunna uppnås.

Mölndals stads ekonomiska ställning och utgångsläge inför kommande utmaningar är stabilt och tidigare har konstaterats att resultaten under en lång period och med få undantag legat på nivåer som varit betydligt starkare än det finansiella målet. Bakgrunden är en effekt av de senaste årens engångsposter, men också av en tydlig ledning och styrning, där vikten av budgetföljsamhet är väl respekterad i organisationen. Den starka ekonomiska ställningen förklaras även av att staden under lång tid haft möjlighet att sälja tillgångar i form av mark och därigenom kunnat självfinansiera investeringarna inom den verksamhet som bedrivs i förvaltningsform.

Samtidigt som utgångsläget är gott visar planeringen inför kommande år att det finns betydande orostecken kring finansieringen av den ordinarie löpande verksamheten. I kommunfullmäktiges beslut om ekonomisk plan för 2021 och 2022, som togs i november 2019, märks utvecklingen tydligt. Det strukturella resultatet, det vill säga resultatet för den ordinarie verksamheten, stannar där på 25-35 mnkr trots att det lagts in årliga neddragningar för effektiviseringsåtgärder på i storleksordningen 1,5 procent. Även om de senaste årens goda resultat till stor del har berott på engångsintäkter och tillfälliga intäkter som inte bör användas för att öka kostnaderna i den löpande verksamheten, har det skapat handlingsberedskap och möjligheter att överbrygga förändringar i ekonomiska förutsättningar. Budgeterade resultatnivåer grundas på ett synsätt där nivån på stadens ekonomiska resultat inte styrs och utvärderas för enskilda år. Men det är angeläget att återgå till starkare genomsnittliga resultatnivåer i planeringen och att nettokostnadsutvecklingen för den löpande verksamheten planeras utifrån en takt som överensstämmer med utvecklingen av stadens intäkter.

De investeringsnivåer som har redovisats under de senaste åren tydliggör tillsammans med planerade nivåer i Budget och plan för 2020–2022 att staden nu går in i ett helt nytt skede vad gäller investeringar. Befolkningen ökar starkt och de stora stadsbyggnadsprojekt som är aktuella kräver en omfattande utökning av service och infrastruktur. Investeringsbehoven ökar även som en konsekvens av att många kommunala anläggningar är byggda under 1960–1980-talen och nu är i stort behov av ombyggnad och renoveringar. Stadens investeringsvolymen väntas därför ligga på höga nivåer under många år framöver.

Mölndal har ett gott utgångsläge och därmed en fördel inför de utmaningar som väntar den kommunala sektorn. Med de höga investeringsvolymen som nu planeras går staden in i en period av lånefinansiering där storleksordningen och därmed behovet av ekonomiskt utrymme för finansiella kostnader samt exponeringen för ränterisker påverkas av resultatnivån. Det är nu nödvändigt att upprätthålla ett starkt resultat för att klara finansiering av ökade investeringar och driftskostnader kopplat till stadens planerade utbyggnad och befolkningstillväxt. Ett tillräckligt utrymme i resultatet är även en förutsättning för att klara snabba förändringar i samhällsekonomin. Utmaningen ligger i att klara finansieringen av infrastruktur, nya förskolor, skolor och omsorgsboenden samtidigt som en långsiktig ekonomisk hållbarhet ska säkerställas.

För att öka långsiktigheten och få underlag för strategiska diskussioner rörande prioriteringar, ambitioner, konsekvenser och vägval har staden under 2019 tagit fram en långsiktig finansiell analys. Det rör sig inte om detaljplanering utan handlar om olika alternativa scenarier och handlingsalternativ på tio års sikt. Kalkylen bekräftar det goda utgångsläget men också att staden står inför de många utmaningar och risker som nämns ovan. För att uppnå nuvarande finansiella mål på 1,5 procent i resultat plus intäkter från markförsäljning pekar kalkylen på att det kommer att krävas cirka 1,3 procent i årlig effektivisering och att staden med en sådan resultatnivå ändå kommer att få svårt att uppnå en rimlig självfinansieringsgrad av periodens investeringar. Den demografiska utvecklingen gör att efterfrågan på välfärdstjänster ökar och staden måste leverera mer välfärd relativt mindre resurser. I ett läge när det råder stor konkurrens om arbetskraften, krävs en omställning och krav på effektivitet och produktivitet ökar. Avsikten är att genomföra en årlig uppdatering av analysen för att därigenom säkerställa ett aktuellt underlag för det utvecklingsarbete som nu ligger framför Mölndal såväl som hela kommunsektorn. SKR är på olika sätt aktiva i frågan om kommunernas strukturella utmaningar och välfärdens framtida finansiering, inte minst kring utveckling och implementering av ny teknik samt behovet av att minska den statliga detaljstyrningen.

De förväntningar på utvecklingen som beskrivits har länge varit kända för Mölndal och hela kommunsektorn. Under arbetet med årsredovisningen har utmaningarna genom corona-viruset, covid-19, tillkommit och blivit allt tydligare. Under senare delen av mars 2020 syns oerhörda effekter på många områden, men den fortsatta utvecklingen är mycket svårbedömd.

Omsorg och glädje

Vård- och omsorgsnämnden satsar på att utöka utbudet av aktiviteter med ett hälsofrämjande perspektiv. Den förebyggande enheten har förstärkts med ett team aktivitetscoacher som ska stödja och vägleda personalen på äldreboenden. Tillsammans ska de anpassa aktiviteter utifrån behov och önskemål från de boende. Målet är att ge alla brukare en meningsfull vardag med individuellt anpassade aktiviteter och upplevelser.

"Aktiviteter kan vara så många olika saker. Alltifrån den lilla, individuella aktiviteten, till stora gemensamma. En aktivitet ska vara något att se fram emot. Den ska kännas meningsfull, stimulerande och stärkande för individen."

Lotta Malm, enhetschef förebyggande enheten

Fullfundsmodell

– en kompletterande bild

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning, LKBR, ska pensioner redovisas enligt blandmodellen. Det innebär att huvuddelen av stadens pensionsförpliktelse inte ingår i de ordinarie finansiella rapporterna. Som en kompletterande information redovisas här en mer rättvisande bild av resultat och ställning.

Det grundläggande syftet med redovisning är att förmedla en rättvisande bild. Den ska avspegla organisationens finansiella utveckling och ställning för att mottagarna av informationen ska kunna fatta rätt beslut.

Lagen om kommunal redovisning anger ett tydligt undantag i form av att förpliktelsen att betala ut pensionsförmåner som intjänats före 1998 inte ska tas upp som skuld eller avsättning utan redovisas först vid utbetalningen enligt den så kallade blandmodellen. Det innebär att kommunerna idag har kostnader för pensioner för såväl tidigare som nuvarande anställda genom att både årets intjänade och årets utbetalningar belastar

resultatet. Utbetalningarna för den gamla skulden kommer att öka för att nå ett högsta läge kring 2027.

Den bild som redovisas enligt blandmodellen blir svårtolkad och det krävs alternativa mått för att lämna en rättvisande bild. Nedan visas Mölndals stads resultat och balansräkning enligt fullfundsmodellen. Vid tillämpning av denna modell hade stadens resultat förbättrats med 15,1 mnkr.

Fullfundsmodellen omfattar samtliga pensionskostnader, vilket innebär att värdeförändringen av hela skulden påverkar resultaträkningen. Bakåt i tiden då skulden har vuxit har fullfundsmodellen ökat kostnaderna och därmed försämrat resultatet. Då utbetalningarna, som under 2019 istället överskrider värdeförändringen, blir skillnaden mellan modellerna den motsatta.

Om Mölndals stads totala pensionsförpliktelse bokförs enligt fullfundsmodellen minskar det egna kapitalet från 3 906,6 till 2 670,3 mnkr, vilket motsvarar en soliditet på 47,8 procent.

Belopp i mnkr	Fullfond 2019	Fullfond 2018 ¹	Fullfond 2017	Blandmodell 2019
Verksamhetens intäkter	975,9	973,0	994,7	975,9
Verksamhetens kostnader	-4 313,3	-4 194,8	-4 122,0	-4 328,4
Avskrivningar	-207,0	-205,6	-182,5	-207,0
Verksamhetens nettokostnader	-3 544,4	-3 427,4	-3 309,8	-3 559,5
Skatteintäkter	3 416,6	3 276,4	3 180,7	3 416,6
Generella statsbidrag och utjämning	404,9	265,5	257,2	404,9
Finansiella intäkter	39,6	33,2	24,5	39,6
Finansiella kostnader	-13,8	-8,4	-7,4	-13,8
Årets resultat	302,9	139,3	145,2	287,8
Strukturellt resultat	180,5	55,2	62,7	165,4
Summa tillgångar	5 758,7	5 365,0	5 096,0	5 758,7
Eget kapital	2 670,3	2 367,4	2 233,0	3 906,6
varav årets resultat	302,9	139,3	145,2	287,8
Summa avsättningar	1 638,6	1 621,5	1 601,8	402,3
Summa skulder	1 449,8	1 376,1	1 261,2	1 449,8
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	5 758,7	5 365,0	5 096,0	5 758,7
Nyckeltal				
Nettokostnadsandel exklusive engångsposter	95,2	98,4	98,2	95,6
Soliditet exklusive effekt av koncernkassa	47,8	45,1	44,5	69,9

Av pedagogiska skäl har hela värdeförändringen, avseende förpliktelsen för pensioner intjänade före 1998, klassificerats som verksamhetens kostnader.

1) Uppgift justerad mot tidigare års handlingar på grund av ändrad redovisningsprincip.

DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING

Drift- och investeringsredovisningen innehåller en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet samt en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.

Driftredovisning

– kommun

Driftredovisningen omfattar verksamhetens netto-kostnader och motsvarar den första resultatnivån i resultaträkningen. Här beskrivs nämndernas avvikelser mot budget samt stadens nettokostnadsutveckling. Ytterligare information och analys finns i verksamhetsredovisningen på sidorna 66–96.

Nämndernas avvikelse jämfört med budget

Analys av budgetavvikelser är viktigt ur ett ekonomistyrningsperspektiv. För 2019 redovisar nämndernas verksamhet ett överskott på 78,0 mnkr mot budget, vilket motsvarar 2,1 procent av budgetomslutningen på 3 661,7 mnkr.

Den största avvikelsen återfinns inom **social- och arbetsmarknadsnämnden** med ett positivt utfall på 39,6 mnkr eller tolv procent mot budgetomslutningen. Det beror i huvudsak på högre kostnadstäckning från statsbidragsfinansiering än vad som beräknats i budget, vakanser samt tidigarelagt omställningsarbete inför kommande år. Ekonomiskt bistånd visar ett överskott i och med lägre utbetalningar av försörjningsstöd samt lägre kostnader för köpt boende. Införande av den nya organisationen och nytt arbetssätt som är inspirerat av Trelleborgsmodellen pågår och har också bidragit till överskottet. Även inom individ- och familjeomsorg återfinns ett överskott främst i och med lägre kostnader för vård i familjehem, färre kontaktpersoner och kontaktfamiljer samt vakanser.

Den största negativa avvikelsen finns hos **tekniska nämnden** som visar ett negativt utfall på 4,8 mnkr eller 3,2 procent av budgetomslutningen, inklusive affärsdrivande verksamheter. Precis som tidigare år visar färdtjänsten ett underskott mot budget främst beroende på högre kostnad per resa än budgeterat. Senior korten avviker negativt mot budget till följd av att den administrativa avgift som var budgeterad inte gick att införa inom nuvarande avtal med Västtrafik. Resultatet påverkas också av nya redovisningsregler kring gåvor och högre kapitalkostnader än beräknat i samband med aktivering av projekt. Detta motverkas till viss del av lägre kostnader för hyrcykelsystem samt ett överskott inom återvinning och avfall för fastighetsnära insamling av hushållsavfall, vilket är en taxefinansierad verksamhet.

Stadens största nämnd, **skolnämnden**, visar ett positivt utfall på 20,3 mnkr eller 1,4 procent av budgetomslutningen. Det beror i huvudsak på färre antal barn och elever inom både egen verksamhet och extern regi än planerat. Inom förskola och pedagogisk omsorg var volymen 123 barn färre än planerat och inom förskoleklass och grundskola var det 56 elever färre. Övrigt överskott beror på diverse mindre positiva avvikelser samt allmän återhållsamhet i samband med genomförda besparingsåtgärder för att uppnå en budget i balans under 2019. Underskott återfinns dock inom grundsärskolan på

grund av ökade personalkostnader bland annat beroende på en förändrad elevsammansättning.

Vård- och omsorgsnämnden som är stadens näst största nämnd, har en positiv avvikelse på 13,3 mnkr eller 1,3 procent av budgetomslutningen. Överskottet beror främst på minskat behov av stöd inom flera verksamheter i område funktionsstöd. Det gäller bland annat lägre volymer inom personlig assistans, färre dygn och platser inom både köpt korttidsboende och köpt bostad med särskild service samt även lediga platser inom bostad med särskild service i egen regi. Inom äldreomsorgen återfinns däremot ett underskott som i huvudsak beror på ökad efterfrågan på äldreboendeplatser, korttidsplatser samt svårigheter att rekrytera sjuksköterskor och därmed ökat behov av inhyrd personal. Utskrivningsklara från sjukhus, köpta äldreboendeplatser samt äldreboende på entreprenad visar däremot ett överskott.

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen har en positiv avvikelse som uppgår till 8,8 mnkr eller 4,4 procent. Överskottet beror på lägre behov av evakueringspaviljonger och sanering, färre inköp av personaldatorer, lägre kostnader för personalsociala åtgärder inom kommunstyrelsens arbetsgivar- och organisationsutskott samt lägre kostnader för räddningstjänst. Dessutom har inte hela kommunstyrelsens förfogandeanslag använts under året, överförmyndarnämnden har färre ensamkommande barn och unga och därmed lägre arvoden till gode män och det finns ett överskott avseende internränta för eventuella markinköp. Större negativa avvikelser är ökade kostnader för planerat underhåll samt för reparationer, tillsyn och skötsel av fastigheter.

Avvikelsen inom **utbildningsnämnden** är negativ med 4,3 mnkr, eller 1,3 procent. Gymnasieskola visar ett underskott som främst beror på färre elever i egen regi inom språkintröskning och svårigheter att anpassa organisationen därefter, uppstartskostnader för etablering av nationella program samt lägre statsbidrag för asylsökande elever. Samtidigt har antalet folkbokförda elever varit färre än tilldelad budget. Inom vuxenutbildningen har elevtalet ökat, inom svenska för invandrare, sfi, läser eleverna under längre tid och andelen elever med etableringsersättning har minskat. Underskottet motverkas av fler sålda platser inom gymnasiesärskolan till andra kommuner.

Kultur- och fritidsnämnden visar ett positivt utfall på 8,3 mnkr eller fem procent. Åbybadet har kunnat hålla öppet hela året vilket var ett kvartal längre än planerat. Detta har lett till högre intäkter samtidigt som kostnaderna varit lägre än beräknat till följd av den begränsade verksamheten. Övrig avvikelse är främst kopplat till lägre lokalkostnader än budgeterat bland annat på grund av avskaffad driftschablon för exempelvis konstgräsplaner samt att den slutliga hyran för Gunnebo ridanläggning blev lägre än vad som preliminärt uppgetts.

Stadens näst minsta nämnd, **byggnadsnämnden**, uppvisar

Driftredovisning kommun

Belopp i mnkr	Intäkter	Kostnader	Netto	Budget	Resultat	Procent
Byggnadsnämnden	20,6	34,6	-14,0	13,2	-0,8	-6,1
Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	554,3	745,7	-191,4	200,2	8,8	4,4
Kultur- och fritidsnämnden	37,9	194,8	-156,9	165,2	8,3	5,0
Miljönämnden	4,3	16,8	-12,5	12,7	0,2	1,6
Servicenämnden	243,8	246,8	-3,0	0,4	-2,6	-
Skolnämnden	203,9	1 601,1	-1 397,2	1 417,5	20,3	1,4
Social- och arbetsmarknadsnämnden	105,7	396,6	-290,9	330,5	39,6	12,0
Tekniska nämnden, affärsdrivande		-1,0	1,0		1,0	-
Tekniska nämnden, skattefinansierat	281,6	438,7	-157,1	151,3	-5,8	-3,8
Utbildningsnämnden	68,9	398,2	-329,3	325,0	-4,3	-1,3
Vård- och omsorgsnämnden	155,5	1 187,9	-1 032,4	1 045,7	13,3	1,3
Summa nämndverksamhet	1 676,5	5 260,2	-3 583,7	3 661,7	78,0	2,1
Kapitalkostnader		-249,7	249,7	-257,6	-7,9	
Övriga kommuninterna poster	-780,0	-780,0				
Kalkylerad personalomkostnad		-136,5	136,5	-139,0	-2,5	
Årets pensionskostnad		200,9	-200,9	226,6	25,7	
Förändring av semesterlöneskulden		-0,1	0,1	5,0	5,1	
Rea- och exploateringsvinster	103,4	35,5	67,9		67,9	
Övrigt	-24,0	-1,9	-22,1	10,8	-11,3	
Summa driftredovisningen	975,9	4 328,4	-3 352,5	3 507,5	155,0	

en negativ avvikelse på 0,8 mnkr eller 6,1 procent. Underskottet beror på lägre intäkter än budgeterat främst avseende bygglov till följd av försvagad konjunktur. Detta motverkas dock till stor del av att lägre kostnader för bostadsanpassningsbidrag än planerat.

Den minsta beloppsmässiga avvikelser återfinns hos stadens minsta nämnd, **miljönämnden** med ett positivt resultat på 0,2 mnkr, motsvarande 1,6 procent. Överskottet förklaras av vakanta tjänster samt lägre kapitalkostnader i och med försening i genomförandet av beslutade investeringar i verksamhetssystem. Överskottet motverkas av lägre intäkter.

Nettokostnadsutveckling

Nettokostnadsutveckling beskriver den verkliga förändringen av intäkter och kostnader över tid utan hänsyn till budgetanslag. Analysen av nettokostnadernas utveckling är viktig för att uppmärksamma eventuella problemområden och bidra till både en realistisk budgetering och ekonomisk kontroll.

Verksamhetens nettokostnader har ökat med två procent mellan 2018 och 2019, vilket motsvarar 70,0 mnkr. Beloppet är en nettoeffekt av många bruttoförändringar och för att analysen ska bli mer rättvisande ingår inte jämförelsestörande poster och affärsdrivande verksamhet.

Den största nettokostnadsförändringen återfinns inom **övrigt, administration med mera** som har ökat med 32,1 mnkr eller 10,8 procent mellan 2018 och 2019. Ökningen är främst hänförlig till ökade kostnader för planerat underhåll, skötsel och reparationer på stadens fastigheter samt ökade kapitalkostnader för nya eller ombyggda lokaler som färdigställda under året. Samtidigt har intäkterna inom plan- och exploateringsverksamheten ökat på grund av flera stora byggprojekt. Övriga nettokostnadsförändringar beror på satsning på digitalisering samt utökning av myndighetsutövningen inom vård- och omsorgsnämnden samt införandet av det kommungemensamma kontaktcentret.

Grundskolan, som kostnadsmässigt är stadens mest

omfattande kommunbidragsområde, är den verksamhet som har näst högst nettokostnadsökning i kronor mellan åren motsvarande 20,4 mnkr eller 2,3 procent. Detta är den lägsta ökningen inom verksamheten på många år. Mellan 2017 och 2018 ökade exempelvis nettokostnaderna med 48,0 mnkr eller 5,7 procent. Nettokostnadsökningen som skett under 2019 motsvarar i stort den årliga lönerevisionen. Utvecklingen förklaras främst av de besparingsåtgärder som vidtagits under 2019 för att nå en budget i balans. Ytterligare en förklaring är att intäkterna från statsbidrag, bland annat avseende likvärdig skola och specialpedagogik för lärande, har ökat mellan åren. Under året har antalet elever som är folkbokförda i Mölndal blivit fler inom grundskola och förskoleklass, detsamma gäller inom den egna regin. Trots detta har antalet anställda inom verksamheten minskat något. Om inte detta hade skett hade nettokostnadsförändringen varit högre mellan åren.

De **interkommunala skolorsättningarna inom gymnasie- och gymnasiesärskolan** har ökat med 13,8 mnkr, eller 7,3 procent, mot 6,2 mnkr eller 3,4 procent föregående år. Antalet gymnasieelever i annan huvudmans regi har ökat och antalet sålda platser minskat jämfört med 2018, samtidigt som kostnaden per plats prisuppräknats med 2,2 procent enligt GR:s samverkansavtal. Inom gymnasiesärskolan har nettokostnaderna däremot sjunkit i och med fler sålda platser till andra kommuner och därmed är intäkterna högre än föregående år.

Äldreomsorgens nettokostnader har ökat med 7,9 mnkr eller 1,5 procent mellan åren. Ökningen är lägre än årets lönerevision och beror främst på att den interna driften av hemtjänsten sänkt kostnaderna per beviljad timma i och med anpassning till den beslutade ersättningsnivån. Antalet beviljade timmar inom hemtjänsten har dessutom sjunkit. Det motverkas av högre dygnskostnad för utskrivningsklara från sjukhus, fler köpta korttidsplatser samt svårigheter att rekrytera personal inom hemsjukvården.

Den största procentuella nettokostnadsökningen står **boenden nyanlända** för med 6,7 mnkr eller 47,9 procent vilket beror på att kostnaderna för boenden till nyanlända har ökat till följd av att fler bostäder anskaffats i enlighet med bostättningslagen.

Inom **funktionsstöd** har nettokostnaderna ökat med 6,2 mnkr eller 1,5 procent, att jämföra med 2018 då ökningen var 11,1 mnkr eller 2,8 procent. Stödbehovet samt antalet platser inom daglig verksamhet har ökat medan omfattningen av personligt stöd, som personlig assistans, har minskat.

Nettokostnaderna inom **arbetsmarknadsåtgärder** har ökat med 4,3 mnkr eller 37,4 procent vilket beror på lägre kostnadstäckning från statsbidrag för insatserna extratjänster samt introduktionsjobb.

Vuxenutbildningens nettokostnader har ökat med 3,7 mnkr eller 12,6 procent under året, att jämföra med 2018 då ökningen endast var 0,8 mnkr eller 2,8 procent. Årets förändring beror på fler elever inom gymnasial utbildning samt svenska för invandrare, sfi, samt utökade lokaler.

Nettokostnaderna inom **gator, vägar och parker** har ökat med 2,5 mnkr eller 2,3 procent under 2019. Detta kan jämföras med en minskning 2018 med 3,7 mnkr eller 3,3 procent. Förändringen förklaras i huvudsak av ändrade redovisningsregler kring gåvor samt ökade kapitalkostnader i samband med aktivering av några större projekt däribland Mölndals innerstad.

Nettokostnaderna för **ekonomiskt bistånd** har ökat med 2,4 mnkr eller 3,0 procent, att jämföra med 2018 då ökningen endast var 0,7 mnkr eller 0,9 procent. Riksnormen för försörjningsstöd har räknats upp med två procent jämfört med året före. Även personalkostnaderna inom verksamheten har ökat dels i och med lönerrevisionen, dels i och med att förra årets vakanta tjänster nu är tillsatta. Antalet bidragsmottagare har dock minskat med drygt fyra procent liksom utbetalningarna av försörjningsstöd.

Nettokostnadsökningen inom **hållbart resande** har ökat med 1,2 mnkr eller 2,8 procent, att jämföra med 3,6 mnkr och 9,0 procent 2018. Ökningen är främst hänförlig till fritidskort för ungdomar samt seniorkort inom kollektivtrafiken. Precis som förra året har även kostnaderna per resa inom färdtjänsten ökat.

Nettokostnaderna inom **individ- och familjeomsorg** har endast ökat med 0,4 mnkr eller 0,3 procent jämfört med 7,1 mnkr eller 4,8 procent föregående år. Kostnaderna för vård på institution för barn och unga samt köpt vård i familjehem har minskat. Kostnaderna för köpt boende för vuxna med missbruk och för barn och unga, familjehem missbruk och ungdomsmottagning har dock ökat. Behovet av institutionsvård för vuxna har exempelvis ökat från sex till femton årsplaceringar.

Nettokostnaderna inom **förskola och pedagogisk omsorg** uppgick endast till 0,2 mnkr jämfört med 17,2 mnkr eller 4,5 procent 2018. Bortsett från 2016 så är detta ett trendbrott mot tidigare år. Skillnaden mot 2016 är att antalet folkbokförda barn inom verksamheten då minskade med ungefär hundra stycken, under 2019 ökade antalet folkbokförda barn med totalt 17 stycken. Även antalet barn inom den egna regin har ökat. Antalet anställda är dock ungefär lika många som ifjol. Precis som inom grundskolan så är utvecklingen av nettokostnaderna inom förskolan till stor del en effekt av de besparingsåtgärder som genomförts under året i kombination med att

intäkterna från statsbidrag och barnomsorgsavgifter har ökat.

Vad gäller **finansnettot** har nettokostnaderna minskat med en mnkr eller fyra procent mellan åren vilket i huvudsak förklaras av högre utdelning från Kommuninvest. Samtidigt har de finansiella kostnaderna ökat i och med att avtal som avser medfinansiering av statlig infrastruktur med mera har indexuppräknats.

Nettokostnadsförändringen avseende **centrala poster** har minskat med 26,5 mnkr eller 49,1 procent mellan åren. Minskningen beror huvudsakligen på lägre pensionskostnader under 2019. Det förklaras av att stadens pensionsförvaltare, KPA, bromsat in den förväntade kostnadsutvecklingen främst avseende förmånsbestämd pension jämfört med de uppgifter som låg till grund för budget 2019. Den positiva avvikelserna 2019 förklaras också av att avsättningarna minskat beroende på politikeravgångar i samband med valet 2018.

Kostnaderna för **Räddningstjänsten** har minskat med 3,5 mnkr eller åtta procent, vilket också beror på lägre pensioner.

Nettokostnadsförändring 2018 – 2019

Exklusive affärsdrivande verksamhet och jämförelsestörande poster

	mnkr	procent
Övrigt nämnder, administration	32,1	10,8
Grundskola	20,4	2,3
Interkommunal skolersättning inom gymnasieskolan	13,8	7,3
Äldreomsorg	7,9	1,5
Boenden, nyanlända	6,7	47,9
Funktionsstöd	6,2	1,5
Arbetsmarknad	4,3	37,4
Vuxenutbildning	3,7	12,6
Gator, vägar och parker	2,5	2,3
Ekonomiskt bistånd	2,4	3,0
Hållbart resande	1,2	2,8
Individ- och familjeomsorg	0,4	0,3
Förskola och pedagogisk omsorg	0,2	0,0
Flyktningmottagande	0,1	2,8
Gymnasieskola exklusive interkommunal skolersättning	-0,1	-0,1
Kultur och fritid	-0,8	-0,5
Finansnetto	-1,0	-4,0
Räddningstjänsten	-3,5	-8,0
Centrala poster	-26,5	-49,1
Summa nettokostnadsökning	70,0	2,0

Bästa möjliga
Mölnadal.
Varje dag.

Foto: Lina Ikse, Johan Kranz, Mölnads stad

Investeringsredovisning

– kommun

Investeringsnivån i Mölndals stad har ökat kraftigt de senaste åren bland annat till följd av en växande befolkning. I kommande planeringsperiod har staden en hög investeringsnivå med stora utbyggnader i lokaler och infrastruktur. På sidan 42 återfinns investeringsredovisningen i tabellform.

Mölndals stad har en centraliserad fastighetsförvaltning under kommunstyrelsen och äldreboenden samt vissa grupp- och servicebostäder i bolag. Det innebär att övriga nämnders investeringar huvudsakligen avser inventarier. Undantaget är tekniska nämnden där investeringar utförs i gator, vägar, VA-anläggningar med mera.

Hög investeringsnivå

År 2019 uppgick nettoinvesteringarna till nästan 430 mnkr. Stadens investeringsvolym har ökat kraftigt de senaste åren. Efter att i flera år legat runt 250 mnkr per år, har nettoinvesteringarna stigit markant. Under den senaste femårsperioden uppgick de totala nettoinvesteringarna till nästan två miljarder kronor. Det är en effekt av ett ökat bostadsbyggande samt större behov av upprustning och anpassningar av befintliga lokaler. Samtidigt bör det noteras att flera investeringar avser stadens egna anläggningar i olika bostadsområden och Mölndals innerstad, vilka till stor del finansieras av försäljningsintäkter.

Årets investeringsvolym inklusive investeringsbidrag uppgick till 427 mnkr, vilket innebar en positiv budgetavvikelse på 190 mnkr. Nettoinvesteringarna låg därmed 216 mnkr lägre än 2018. Under 2019 erhöll staden anläggningar utan ersättning till ett värde av tio mnkr, 2018 var motsvarande belopp 43 mnkr.

Nästan två tredjedelar eller 335 mnkr av årets investeringsutgifter är kopplade till den skattefinansierade verksamheten samtidigt som 15 procent eller 80 mnkr är kopplade till avgiftsfinansierade investeringar. Exploateringsverksamheten stod för 102 mnkr eller 20 procent av årets investeringsutgifter. En stor del av dessa investeringar finansierades av inkomster i form av exploateringsersättning eller markförsäljning.

Årets investeringsutgifter landade på 517 mnkr, varav 89 mnkr finansierades av investeringsbidrag och gatukostnadsersättningar. Jämfört med föregående år innebar det en minskning med 172 mnkr vilket främst kan förklaras av förskjutningar av investeringsprojekt i nya verksamhetslokaler inom förskola och skola, infrastruktur samt anpassning av befintliga lokaler. Detta kan jämföras med 2018, då motsvarande belopp var 689 mnkr respektive 46 mnkr.

Årets nettoinvesteringar på 427 mnkr motsvarade 6 162 kronor per år och invånare. Det kan jämföras med rikssnittet som 2018 låg på 6 542 kronor per invånare. Årets nettoinvesteringar i relation till skatteintäkter och generella statsbidrag, uppgick till drygt elva procent, vilket var en minskning med

sju procentenheter jämfört med 2018. Under de senaste åren har nettoinvesteringarna i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag för riket legat på tio procent. Trenden är dock att större kommuner kring storstäderna redovisar högre investeringsvolym. I Stockholmsregionen låg snittet på cirka 15 procent under treårsperioden 2016–2018. I Mölndal ökade snittet med ytterligare nästan tre procentenheter till 14 procent under den senaste treårsperioden 2017–2019.

Investeringar inom den skattefinansierade verksamheten

Nettoinvesteringarna inom den skattefinansierade verksamheten minskade med 22 procent och slutade på 325 mnkr under 2019. Minskningen var främst inom skolor och förskolor med 97 mnkr. Även idrottsanläggningar, hållbart resande, parker samt gator och vägar minskade något.

Reinvesteringar lokaler och anläggningar

Under året uppgick reinvesteringar i lokaler till 82 mnkr. Av detta avsåg 52 mnkr förskolor och skolor, fyra mnkr idrottsanläggningar och resterande 26 mnkr övriga lokaler. Exempel på reinvesteringar inom övriga lokaler var fjärrvärmeinstallation på Skedebro, insatser på brandstationer, utbyte av komponenter som exempelvis utbyte till elektroniska låssystem samt åtgärder i fastigheternas väderskydd.

Skolor och förskolor

Investeringar i ny-, om- och tillbyggnader av skolor och förskolor uppgick till 111 mnkr, vilket var en minskning med 81 mnkr eller 33 procent jämfört med 2018. Den positiva budgetavvikelsen på 71 mnkr förklaras främst av att vissa fleråriga projekt försenats och därmed inte genomförts under året, vilket exempelvis gäller ny förskola Gärdesängen, nybyggnation av Bifrost förskola samt ombyggnation av Krokslåttskolan. Under året färdigställdes om- och tillbyggnad av Almåsskolan och Katrinebergsskolan samt nybyggnation av förskolan Högaliden.

Idrotts- och fritidsanläggningar

Investeringarna inom idrotts- och fritidsanläggningar uppgick till 33 mnkr, fyra mnkr lägre än 2018. Större delen av utgifterna avser Lilla Åbybadet som stod klart i början av 2020. Den positiva budgetavvikelsen på sex mnkr kan förklaras av tidsförskjutning av fleråriga projekt som exempelvis utvecklingen av Åby Arenastad.

Övriga förvaltningsfastigheter

Investeringar i övriga förvaltningsfastigheter uppgick till sex mnkr som främst var kopplade till investeringar i villavagnar och i Gunnebo slott.

Hållbart resande, park- och naturområden samt gator och vägar

Nettoinvesteringarna inom hållbart resande, park- och naturområden samt gator och vägar uppgick totalt sett till 55 mnkr, vilket var en minskning med fyra mnkr jämfört med ifjol.

Inom hållbart resande minskade nettoinvesteringarna med 15 mnkr jämfört med 2018. Under året färdigställdes bland annat gång- och cykelvägen på Tulebovägen i Stretered samt Krokslättsparkgata. Inom gator och vägar färdigställdes förbättringar av befintliga väderskydd för Knutpunkt Mölndals bro samt bron över Mölndalsån vid sjukhuset. Nettoinvesteringarna i gator och vägar ökade med sju mnkr jämfört med förra året samtidigt som investeringar i park- och naturområden minskade med fyra mnkr. Inom område gator och vägar har staden utvecklat nytt bilvägnät bland annat vid cirkulationsplats Gamla Riksvägen–Östra Lindomevägen.

Jämfört med budget var det en positiv avvikelse på 31 mnkr som bland annat kan härledas till tidsförskjutna projekt inom hållbart resande, projektet Stadsparken samt park- och naturområden, där projekt som behöver vattendom har tidsförskjutits, exempelvis åtgärder mot översvämningar vid Mölndalsån samt Kålleredsbäcken.

Affärsdrivande verksamhet

Nettoinvesteringarna inom VA-verksamheten samt återvinning och avfall, uppgick till 56 mnkr, en positiv budgetavvikelse på drygt 52 mnkr. Inom återvinning och avfall uppgick investeringarna till drygt sex mnkr, vilket låg nästan 24 mnkr under budget beroende på tidsförskjutningar av främst fleråriga projekt som Framtidens Kikås. Nettoinvesteringarna inom den affärsdrivande verksamheten minskade med drygt åtta mnkr jämfört med 2018. Under de närmaste åren beräknas det ske en ökning av investeringarna inom VA-verksamheten som även är kopplade till den beslutade avsättningen för VA-investeringsfonden.

Exploatering

Exploateringsverksamhet

Exploatering innebär att omvandla kommunal och privat byggbar mark till färdiga bostads- eller verksamhetsområden. Mölndals stad fortsätter att exploatera nya områden. Stadens exploateringsverksamhet utvecklar och iordningsställer mark för bostads- och verksamhetsområden. Exploateringsprojekten sträcker sig över flera år. Inkomsterna består dels av intäkter för markförsäljning, dels av exploateringsersättning från exploatörerna. Utgifterna består av kostnader för inköp och iordningsställande av mark samt utgifter för att bygga ut kommunala anläggningar på allmän platsmark.

Exploateringsverksamheten exklusive VA-exploatering samt försäljning av exploateringsfastigheter redovisade netto en negativ budgetavvikelse på nästan 16 mnkr, främst på grund av tidsförskjutna projekt som gjort att inkomsterna kommit senare än planerat.

Försäljningar av exploateringsfastigheter uppgick till 103 mnkr. Försäljningsintäkterna avser främst försäljningen av fastigheten Kungsfisken i Mölndals innerstad på drygt 67 mnkr samt markförsäljningar inom exploateringsområdena Kållereds centrum och Västra Balltorp. Det totala nettoutfallet

för exploatering uppgick till 47 mnkr för 2019. Ett större projekt inom exploateringsverksamheten under året var Mölndals innerstad med anläggningsutgifter på cirka 45 mnkr. Avvikelserna inom exploateringsverksamheten beror främst på tidsförskjutningar av olika projekt, vilket påverkar både inkomster och utgifter. VA-exploateringen hade en positiv avvikelse med nästan tolv mnkr. Nettokostnaderna har minskat med nästan tre mnkr främst beroende på att inkomsterna var drygt två mnkr högre 2019 än 2018.

Mölndals innerstad

Utvecklingen av innerstaden innebär förutom ett stort tillskott av bostäder och arbetsplatser även en utökning av handelsytorna bland annat i form av den nya galleria som invigdes förra året. Som nämnts ovan har under året försäljning av fastigheten Kungsfisken skett. Vid kvarteret planeras för kontorsytor och handel i en byggnad med ungefär samma storlek som Essity-huset.

Under året har flera bostäder färdigställts så som Riksbyggens första etapp av bostadsrätter i anslutning till den nya gallerian. Planläggningen av området söder om hotell Scandic vid Åbybergsgatan pågår. Där planeras för cirka 350 lägenheter med Wallenstam som byggherre.

Övriga områden

Mässhallen och hotellet i Åby Arena invigdes under året. Även detaljplanen för Kållereds centrum som syftar till att förtäta och utveckla området vann laga kraft under året. Där har även markförsäljning skett. Översyn och utveckling av handelsområdet inklusive trafiklösningar inom Kållereds köpstad pågår.

Kommande exploateringsområden

Inom den närmaste perioden finns planer för ett antal både större och mindre exploateringsområden. Exempel på områden i staden är bland annat Forsåker, Pedagogen Park, Lunnagården, Stiernhielm och Lindome Centrum.

Se tabell Investeringsredovisning på nästa sida →

Investeringsredovisning

Belopp i mnkr	Totalt anslag	Totalt utfall	Årsbudget 2019	Utfall 2019	Avvikelse årsbudget	Förändring jämfört med föregående år ³	
						mnkr	procent
Inventarier, fordon och maskiner			52,6	37,6	15,0	-14,2	-27
Reinvesteringar lokaler och anläggningar			78,0	81,5	-3,5		
Förskolor och skolor			181,8	111,1	70,7	-97,1	-47
varav Almåsskolan ¹	124,4	124,3	4,0	14,9	-10,9		
varav Katrinebergsskolan ²	127,7	118,5	51,7	39,7	12,0		
varav ny förskola Högaliden	51,0	53,5	19,5	33,7	-14,2		
Övriga förvaltningsfastigheter			8,8	6,1	2,7	-11,6	-66
Idrottsanläggningar			39,1	33,4	5,7	-3,8	-10
Hållbart resande, park- och naturområden samt gator och vägar			86,4	55,1	31,3	-3,8	-6
varav hållbart resande			22,8	10,2	12,6		
varav park- och naturområden			26,1	11,6	14,5		
varav gator och vägar			37,5	33,3	4,2		
Summa skattefinansierad verksamhet			446,7	324,8	121,9	-93,3	-22
Återvinning och avfall exklusive inventarier och fordon			30,5	6,3	24,2	-1,2	-16
VA exklusive exploateringsområden			64,3	47,7	16,6	-9,3	-16
VA i exploateringsområden ³			13,3	1,8	11,5	-19,1	-91
Summa affärsdrivande verksamhet			108,1	55,8	52,3	-29,6	-35
Egna anläggningar ³			305,6	101,9	203,7	-45,4	-31
Gatukostnadsersättningar med mera			-243,1	-55,1	-188,0	-47,2	
Summa exploateringsverksamhet exklusive försäljningar			62,5	46,8	15,7	-92,6	-66
Försäljningar ⁴			-94,9	-103,4	8,5	-61,0	144
Summa exploateringsverksamhet inklusive försäljningar			-32,4	-56,6	24,2	-153,6	-158
Totalt			522,4	324,0	198,4	-276,5	-46
Nettoinvesteringar exklusive försäljning ⁵			617,3	427,4	189,9	-215,5	-34

1) Nettoanslaget på 124,4 mnkr för Almåsskolan består av investeringsbidrag på 14,1 mnkr samt ett budgetanslag på 138,5 mnkr som inkluderar driftskostnad för sanering med mera. I det totala utfallet på 124,3 inkluderar 16,2 mnkr i driftskostnader för sanering med mera samt investeringsbidrag på 13,3 mnkr.

2) I det beräknade totala utfallet för Katrinebergsskolan på 118,5 mnkr ingår driftskostnader med en mnkr.

3) Uppgift justerad för 2018 på grund av ändrad redovisningsprincip kopplat till anläggningar erhållna utan vederlag.

4) Försäljning av markreserv

Försäljning av anläggningstillgångar	-1,0
Försäljning av omsättningstillgångar	-102,4
Summa försäljning	-103,4

5) Nettoinvesteringar

Investeringar i anläggningstillgångar	516,9
Investeringsbidrag	-89,5
Nettoinvesteringar exklusive försäljning	427,4
Investeringar i omsättningstillgångar (exploateringsverksamhet)	1,3

FINANSIELLA RAPPORTER

Finansiella rapporter och tilläggsupplysningar består av resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning för staden samt den kommunala koncernen i förvaltningsform.

Resultaträkning

Belopp i mnkr	Not	Kommun		Kommunkoncern	
		2019	2018 ¹	2019	2018 ¹
Verksamhetens intäkter	2, 24	975,9	973,0	2 362,8	2 321,1
Verksamhetens kostnader	3, 16, 21, 24	-4 328,4	-4 240,6	-5 349,7	-5 237,2
Avskrivningar	4	-207,0	-205,6	-446,7	-379,5
Verksamhetens nettokostnader		-3 559,5	-3 473,2	-3 433,6	-3 295,6
varav jämförelsestörande poster	5				
Skatteintäkter	6	3 416,6	3 276,4	3 416,6	3 276,4
Generella statsbidrag och utjämning	6	404,9	265,5	404,9	265,5
Verksamhetens resultat		262,0	68,7	387,9	246,3
Finansiella intäkter	7	39,6	33,2	7,1	5,8
Finansiella kostnader	7	-13,8	-8,4	-89,6	-109,9
Resultat efter finansiella poster		287,8	93,5	305,4	142,2
Extraordinära poster					
Årets resultat		287,8	93,5	305,4	142,2
varav jämförelsestörande poster	5				

1) Uppgift justerad mot tidigare års handlingar på grund av ändrad redovisningsprincip. Se även not 24.

Kassaflödesanalys

Belopp i mnkr	Not	Kommun		Kommunkoncern	
		2019	2018 ¹	2019	2018 ¹
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		287,8	93,5	305,4	142,2
<i>Justeringar gjorda för:</i>					
Justering för ej likviditetspåverkande poster	8	277,1	323,8	487,4	555,5
Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten	8	-23,2	-23,0	-23,2	-23,0
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital:</i>					
Förändring av anslutningsavgifter, exploateringsersättningar med mera	18	69,3	34,2	69,3	34,2
Förändringar av kortfristiga fordringar		17,2	-0,4	99,2	-48,8
Förändring förråd, varulager samt elcertifikat		25,9	-1,4	-13,8	-33,5
Förändring kortfristiga skulder		-51,6	24,5	456,8	704,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten		602,5	451,2	1 381,1	1 331,3
Investeringsverksamheten					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	8			-0,3	-0,5
Investering i materiella anläggningstillgångar	8	-516,9	-688,8	-1 023,5	-1 177,9
Investering i finansiella anläggningstillgångar					
Försäljning av anläggningstillgångar	8	1,8	1,2	139,6	0,8
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-515,1	-687,6	-884,2	-1 177,6
Finansieringsverksamheten					
Förändring av långfristiga fordringar		76,8		69,2	12,0
Förändring av långfristiga skulder				-367,1	-310,3
Förändring av bolagens koncernkontobehållning	19	34,2	91,2		
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		111,0	91,2	-297,9	-298,3
Bidrag till infrastruktur					
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur		-2,2		-2,2	
Årets kassaflöde		196,3	-145,2	196,8	-144,6
Likvida medel vid årets början		240,3	385,5	256,9	401,5
Likvida medel vid årets slut	14	436,5	240,3	453,7	256,9

1) Uppgift justerad mot tidigare års handlingar på grund av ändrad redovisningsprincip. Se även not 24.

Balansräkning

Belopp i mnkr	Not	Kommun		Kommunkoncern	
		2019	2018 ¹	2019	2018 ¹
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	9	2,9	3,2	12,6	12,1
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	9, 23	3 702,1	3 397,8	9 323,6	8 850,4
Maskiner och inventarier	9	179,1	181,8	207,1	211,2
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>					
Aktier och andelar	10	527,5	527,5	77,6	77,6
Långfristig utlåning	10	494,9	571,7	13,8	83,0
Summa anläggningstillgångar		4 906,5	4 682,0	9 634,7	9 234,3
Bidrag till statlig infrastruktur	11	8,1	8,8	8,1	8,8
Omsättningstillgångar					
Utsläppsrätter och elcertifikat				11,8	30,3
Förråd/lager och exploateringsområden	12	9,0	34,9	395,3	363,0
Fordringar på koncernbolag, koncernkonto	19	70,9	54,1		
Övriga fordringar	13	327,7	344,9	554,6	653,8
Kassa och bank	14	436,5	240,3	453,7	256,9
Summa omsättningstillgångar		844,1	674,2	1 415,4	1 304,0
Summa tillgångar		5 758,7	5 365,0	11 058,2	10 547,1
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital					
Eget kapital	15, 23	3 906,6	3 618,8	4 209,9	3 904,5
varav årets resultat		287,8	93,5	305,4	142,2
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	16	330,0	318,6	330,0	318,6
Uppskjuten skatt				134,8	120,4
Andra avsättningar	17, 23	72,3	51,5	72,3	51,5
Summa avsättningar		402,3	370,1	537,1	490,5
Skulder					
<i>Långfristiga skulder</i>					
Skulder till kreditinstitut	18, 23			3 002,0	3 374,1
Övriga långfristiga skulder		578,1	503,8	647,4	573,1
<i>Kortfristiga skulder</i>					
Skulder till koncernbolag, koncernkonto	19	167,1	116,1		
Kortfristiga skulder	20	704,6	756,2	2 661,8	2 204,9
Summa skulder		1 449,8	1 376,1	6 311,2	6 152,1
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		5 758,7	5 365,0	11 058,2	10 547,1
Ställda panter och ansvarsförbindelser					
Borgensförbindelser	22	4 200,2	4 074,8	50,8	47,9
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder eller avsättningar	22	1 236,3	1 251,4	1 236,3	1 251,4
Övriga ansvarsförbindelser	22	50,4	50,4	0,4	0,4

1) Uppgift justerad mot tidigare års handlingar på grund av ändrad redovisningsprincip. Se även not 24.

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning, RKR.

Ändrade redovisningsprinciper

Från och med räkenskapsår 2019 tillämpas LKBR vilket innebär att följande ändringar har gjorts i förhållande till tidigare redovisningsprinciper:

- Anläggningar som erhållits utan vederlag bokas som en anläggningstillgång och intäktsredovisas direkt enligt RKR R2 Intäkter. Under 2019 uppgick detta till 4,8 mnkr. Motsvarande belopp för 2018 var 26,2 mnkr vilket innebar en justering av resultat- och balansräkning jämfört med årsredovisning 2018. Därmed har även ingående balans för eget kapital 2019 justerats.
- Ingående eget kapital har justerats med 4,6 mnkr för 2018 som avser kostnadsföring av medfinansiering av statlig infrastruktur kopplat till ett avtal från 2016 som avser åtgärder i anslutning till Kålleredsmotet.
- Omräkning har skett av finansiella rapporter och noter jämfört med 2018- års årsredovisning samt jämförelsetal för 2018 på grund av ändrade redovisningsprinciper. Effekterna av de ändrade redovisningsprinciperna framgår dels i not 15 Eget kapital och dels i not 24 Effekter på jämförelseår 2018.

Jämförelsestörande poster

Som jämförelsestörande redovisas poster som sällan förekommer och har ett väsentligt belopp. Staden redovisar dessutom alltid resultat vid både försäljning av anläggningstillgångar och fastighetsförsäljning i samband med markexploatering som jämförelsestörande.

Intäkter

Skatteintäkter

Årets redovisade skatteintäkter består av preliminära månatliga skattebetalningar under inkomståret, en preliminär slutavräkning samt en justeringspost av prognostiserad slutavräkning för föregående bokslutsår. Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på Sveriges kommuner och regioners senaste prognos.

Övriga intäkter

Investeringsbidrag och VA-anslutningsavgifter tas från och med 2010 upp som en förutbetalad intäkt i enlighet med rekommendationen RKR R2 Intäkter.

När det gäller redovisning av gatukostnadsersättning och exploateringsersättning har Mölndals stad för 2019 valt att följa den tidigare normeringen enligt RKR 18.1, vilket innebär att erhållna gatukostnadsersättningar skuldförs för att sedan lösas upp och möta avskrivningskostnaderna för aktuell anläggningstillgång.

Kostnader

Personalkostnader

Upplupna löner avseende timanställda, ersättning för övertid och obehövligt arbetstid samt retroaktiva löner har periodiserats.

Semesterlöneskuld, okompenserad övertid, ferielöner och flexitidssaldo har periodiserats och redovisas, inklusive upplupen arbetsgivaravgift, som en kortfristig skuld.

Avskrivningar

Avskrivningar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Avskrivningar och internränta bokförs från den månad investeringen aktiveras med avskrivningsplan utifrån beräknad nyttjandeperiod.

Avskrivningstider

Avskrivningstiderna anpassas till anläggningens nyttjandeperiod och provas löpande. Följande avskrivningstider tillämpas inom staden:

Mark, konst och pågående arbeten	Ingen avskrivning
Markanläggningar	20–50 år
Byggnader	10–50 år
Maskiner, tekniska anläggningar och inventarier	5–10 år
IT-utrustning	3–5 år

De immateriella anläggningstillgångarnas avskrivningstid varierar mellan 3–5 år eller i förekommande fall enligt avtalstid.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

För att betraktas som en investering ska den ekonomiska livslängden av inköpet uppgå till minst tre år och inte vara av mindre värde. Gränsen för mindre värde uppgår under 2019 till 0,5 prisbasbelopp. Datorer redovisas som driftskostnad.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärde efter avdrag för av- och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inga lånekostnader i enlighet med huvudregeln i RKR R4. Anläggningens värde och livslängd provas under året för att se om nedskrivningsbehov finns.

Egna anläggningar i exploateringsområden redovisas som anläggningstillgångar, medan mark för försäljning, inklusive förädling, inom exploateringsområden redovisas som omsättningstillgångar.

De immateriella anläggningstillgångarna är enbart externt anskaffade.

Pensioner

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt Lagen om kommunal redovisning, den så kallade blandmodellen. Detta innebär att pension som intjänats före år 1998, inklusive löneskatt, behandlas som en ansvarsförbindelse. Pension intjänad från och med 1998 inklusive löneskatt, redovisas som avsättning eller kortfristig skuld då det gäller avgiftsbestämd ålderspension som ska utbetalas kommande år. Beräkningen av pensionsförmånerna är gjord enligt Sveriges kommuner och regioners riktlinjer för beräkning av pensionsskuld och utförda av KPA.

Bidrag till statlig infrastruktur

Bidrag till statlig infrastruktur består av fem olika projekt, varav två har kostnadsförts direkt över resultatet eller eget kapital, vilka består av:

- trimningsåtgärder kring Tingshuset 13 med 20,5 mnkr som beslutades av kommunfullmäktige i juni 2019 och som kostnadsfördes 2019.
- åtgärder i anslutning till Kålleredsmotet med 4,8 mnkr enligt avtal från 2016 som har justerats mot ingående eget kapital 2018.

Övriga bidrag som avser medfinansiering av statlig infrastruktur som redovisats som tillgång och upplöses över flera år bestod av:

- medfinansiering i samband med utbyggnad av E20 med 4,6 mnkr som beslutades av kommunfullmäktige 2014. Bidraget löses upp under tio år från 2015.
- trimningsåtgärder kring Fässbergsmotet med 4,5 mnkr som beslutades av kommunfullmäktige år 2018. Bidraget upplöses under 25 år från 2018.
- utbyggnad av gång- och cykelväg väg 503 (Spårhagavägen) med 1,6 mnkr Bidrag till statlig infrastruktur enligt avtal från 2016 Bidraget upplöses under 25 år från 2018.

Avsättningar

Avsättning har skett med det belopp som är den bästa uppskattningen av det som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen. Under 2019 har täckningsarbetet vid Kikås deponi slutförts och därmed återstår ingen avsättning.

En avsättning för återställande av lokaler kopplat till social- och arbetsmarknadsnämnden på 3,9 mnkr som beräknas ske under 2020–2021.

Enligt preliminär utbetalningsplan beräknas utbetalningar att påbörjas från 2020 för avsättningen som avser statlig infrastruktur i samband med utbyggnad av E20.

Avsättningen som avser statlig infrastruktur för trimningsåtgärder kring Fässbergsmotet beräknas utbetalning att ske från 2022 enligt preliminär utbetalningsplan. Avsättningen som avser medfinansiering av statlig infrastruktur på 4,8 mnkr enligt avtal från 2016 som avser åtgärder i anslutning till Källeredsmotet har en utbetalning skett med 2,2 mnkr år 2019 och resterande beräknas utbetalas under 2020. Avsättningen som avser statlig infrastruktur på 20,5 mnkr som är kopplat till exploateringsprojektet Tingshuset 13 beräknas utbetalning ske från 2023.

Kommunfullmäktige beslutade i november 2018 att upprätta en VA investeringsfond som uppgår till 27 mnkr.

Övrigt

Särredovisning har upprättats enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster dnr. KS 46/20.

Särredovisningarna finns tillgängliga hos Mölndals stad, tekniska nämnden, telefon 031-315 15 80, www.molndal.se.

Kommunkoncernen

De bolag som ingår i kommunkoncernen är de där Mölndals stad har en ägarandel på minst 20 procent.

Redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Interna mellanhavanden av väsentlig betydelse har eliminerats.

Bolagen redovisar enligt BFNAR 2012:1 (K3).

Not 2 Verksamhetens intäkter

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018 ¹	2019	2018 ¹
Bidrag	284,7	357,8	287,1	361,0
Taxor och avgifter	362,7	352,5	337,0	326,3
Försäljning av verksamheter och konsulttjänster	106,9	107,0	107,0	107,0
Hyror och arrenden	103,7	98,1	513,6	478,5
Försäljning av exploateringsfastigheter ²	102,4	41,4	88,0	40,4
Realisationsvinster	1,7	1,3	54,3	2,0
Försäljningsintäkter	13,8	14,9	86,5	71,0
El/fjärrvärme intäkter			889,3	934,9
Övriga intäkter		0,0		
Summa verksamhetens intäkter	975,9	973,0	2 362,8	2 321,1

1) Uppgift justerad mot tidigare års handlingar på grund av ändrad redovisningsprincip. Se även not 24.

2) Bruttoredoovisning av försäljning av exploateringsfastigheter.

Not 3 Verksamhetens kostnader

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018 ¹	2019	2018 ¹
Personal ²	2 545,4	2 504,9	2 761,4	2 740,0
Entreprenader och köp av verksamhet	1 289,2	1 286,8	1 289,2	963,5
Lokal- och markhyror	174,8	170,9	77,6	102,3
Material	121,9	111,4	739,0	720,7
Lämnade bidrag	124,3	108,8	124,1	108,2
Anskaffningskostnad för sålda exploateringsfastigheter ³	35,5	14,5	35,5	14,5
Realisationsförluster och utrangeringar	1,5	9,5	15,0	14,2
Aktuell skatt			14,4	2,3
Uppskjuten skatt			14,4	3,8
Övriga kostnader	35,8	33,8	279,1	567,7
Summa verksamhetens kostnader	4 328,4	4 240,6	5 349,7	5 237,2

1) Uppgift justerad mot tidigare års handlingar på grund av ändrad redovisningsprincip. Se även not 24.

2) Varav pensioner; se not 22.

3) Bruttoredoovisning av försäljning av exploateringsfastigheter.

Total kostnad för räkenskapsrevision	0,5	0,5	1,3	1,6
varav kostnad för sakkunnigt biträde	0,2	0,2	0,3	0,3

Kostnaderna för räkenskapsrevision avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning.

Not 4 Av- och nedskrivningar

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018	2019	2018
Avskrivning immateriella tillgångar	0,6	1,1	4,0	3,7
Avskrivning byggnader och anläggningar	166,1	145,4	393,1	307,7
Avskrivning maskiner och inventarier	39,5	43,2	48,8	52,2
Nedskrivning byggnader och anläggningar	0,8	15,9	0,8	15,9
Summa av- och nedskrivningar	207,0	205,6	446,7	379,5

Not 5 Jämförelsestörande poster

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018	2019	2018
Jämförelsestörande intäkter				
Försäljning av exploateringsfastigheter och reavinst kopplade till exploateringsverksamhet	103,4	42,4	98,3	42,4
Extraordinära intäkter från Migrationsverket		34,0		34,0
Tillfälligt statsbidrag för ökat bostadsbyggande		12,8		12,8
Tillfälligt statsbidrag för ensamkommande unga/extratjänster		5,5		5,5
Summa jämförelsestörande intäkter	103,4	94,7	98,3	94,7

Jämförelsestörande kostnader

Nedskrivning simhall och utrangering datorer		22,3		22,3
Anskaffningskostnad försäld exploateringsfastighet	35,5	14,5	35,5	14,5
Summa jämförelsestörande kostnader	35,5	36,8	35,5	36,8

Not 6 Skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning med mera

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018	2019	2018
Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	3 444,3	3 289,8	3 444,3	3 289,8
Preliminär slutavräkning för innevarande år	1,5	-9,4	1,5	-9,4
Slutavräkningsdifferens för föregående år	-29,2	-4,0	-29,2	-4,0
Summa skatteintäkter	3 416,6	3 276,4	3 416,6	3 276,4

Utdebitering i Mölndals stad var 20:26 för år 2018 och för år 2019.

Slutligt taxeringsutfall för 2018 innebär att slutavräkningen blir -37 kronor per invånare per den 1 november 2017. Mellanskillnaden mellan den prognos som bokförts under 2018 och utfallet är 24 kronor per invånare.

Sveriges kommuner och regioners skatteprognos i december 2019 ger en preliminär slutavräkning för 2019 års skatteintäkter på -430 kronor per invånare per den 1 november 2018.

Generella statsbidrag och utjämning

Inkomstutjämning	201,6	134,9	201,6	134,9
Kostnadsutjämning	9,0	-43,4	9,0	-43,4
Regleringsavgift eller regleringsbidrag	47,8	10,3	47,8	10,3
Bidrag för LSS-utjämning	12,8	12,0	12,8	12,0
Tillfälligt statsbidrag för mottagande av flyktingar	18,8	23,2	18,8	23,2
Tillfälligt statsbidrag för ökat bostadsbyggande	0,0	12,8	0,0	12,8
Tillfälligt statsbidrag för ensamkommande unga	1,1	2,7	1,1	2,7
Tillfälligt statsbidrag för extratjänster	0,0	2,8	0,0	2,8
Kommunal fastighetsavgift	113,8	110,2	113,8	110,2
Summa generella statsbidrag och utjämning	404,9	265,5	404,9	265,5
varav jämförelsestörande poster:				
varav tillfälligt statsbidrag för att stimulera ökat bostadsbyggande (byggbonus)	0,0	12,8	0,0	12,8
varav tillfälligt statsbidrag för ensamkommande unga och extratjänster	1,1	5,5	1,1	5,5

Not 7 Finansiella poster	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018	2019	2018
Belopp i mnkr				
Finansiella intäkter				
Ränta från utlåning till koncernbolag	4,7	2,9		
Ersättning för borgensåtagande koncernbolag	21,4	19,6		
Övriga finansiella intäkter koncernbolag	0,6	0,7		
Utdelning aktier och andelar	12,6	9,7	6,1	4,9
Övriga ränteintäkter	0,3	0,3	1,0	0,9
Summa finansiella intäkter	39,6	33,2	7,1	5,8
Marknadsvärden ränteswappar				
Säkrad låneskuld			2 332,0	2 263,2
Marknadsvärde ränteswappar			-194,8	-179,4
Finansiella kostnader				
Ränta på nyintjänad pension	11,2	7,3	11,2	7,3
Övriga finansiella kostnader	2,6	1,1	78,4	102,6
Summa	13,8	8,4	89,6	109,9

Not 8 Noter till kassaflödesanalysen	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018	2019	2018
Belopp i mnkr				
Justering för ej likvidpåverkande poster				
Uppskjuten skatt			14,4	3,6
Justering resultatandel aktier och andelar				-0,1
Avskrivningar	206,2	189,7	392,6	369,1
Nedskrivningar	0,8	15,9	54,1	10,4
Utrangeringar	1,5	9,5	54,5	63,5
Förkastade projekt	6,9	0,6	7,0	0,6
Omklassningar till omsättningstillgång med mera	0,1	14,7	0,1	14,7
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	-1,7	-1,2	-98,6	-0,9
Nya avsättningar	87,0	52,2	87,0	52,2
Gjorda avsättningar, ej resultatpåverkande		25,7		25,7
Återförda avsättningar	-29,3	-0,3	-29,3	-0,3
Upplösning bidrag statlig infrastruktur	0,7	0,5	0,7	0,5
Intäktsförda ej likvida gåvor	-4,8	-26,2	-4,8	-26,2
Övriga ej likviditetspåverkande poster	9,7	42,7	9,7	42,7
Summa justering för ej likvidpåverkande poster	277,1	323,8	487,4	555,5
Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten				
Utbetalning av avsättningar för pensioner	-13,8	-11,3	-13,8	-11,3
Utbetalning av övriga avsättningar (exklusive bidrag till infrastruktur)	-9,4	-11,7	-9,4	-11,7
Summa	-23,2	-23,0	-23,2	-23,0
Investeringar				
Immateriella anläggningstillgångar			0,3	0,5
Markreserv	2,4		2,4	
Övriga byggnader inklusive pågående projekt, tekniska anläggningar	477,9	640,8	975,8	1 121,6
Maskiner och inventarier	36,6	48,0	45,3	56,3
Summa investeringar	516,9	688,8	1 023,8	1 178,4
Försäljning av anläggningstillgångar				
Markreserv	1,0	1,0	1,0	
Övrigt	0,8	0,2	138,6	0,8
Summa försäljning av anläggningstillgångar	1,8	1,2	139,6	0,8

Not 9 Immateriella och materiella anläggningstillgångar

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018	2019	2018
Immateriella tillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	14,2	14,0	30,1	23,9
Årets investeringar			0,3	0,5
Omklassificering inklusive överföring från pågående	0,4	0,2	6,3	5,7
Försäljningar				
Utrangeringar	-0,1		-0,1	
Utgående anskaffningsvärde	14,5	14,2	36,6	30,1
Ingående avskrivningar	-11,1	-9,9	-18,0	-14,3
Försäljningar				
Utrangeringar	0,1		0,1	
Omklassificering			-2,1	
Årets avskrivningar	-0,6	-1,1	-4,0	-3,7
Ackumulerade avskrivningar	-11,6	-11,0	-24,0	-18,0
Ingående nedskrivningar				
Årets nedskrivningar				
Ackumulerade nedskrivningar				
Ackumulerade av- och nedskrivningar	-11,6	-11,0	-24,0	-18,0
Restvärde immateriella tillgångar	2,9	3,2	12,6	12,1
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	4 768,8	4 486,5	12 164,7	11 138,4
Årets investeringar	7,3	10,2	65,2	11,6
Omklassificering inklusive överföring från pågående	767,0	304,0	978,8	1 063,1
Försäljningar	0,0	0,0	-158,4	-2,7
Utrangeringar	-8,3	-17,6	-8,8	-31,4
Omklassificering till omsättningstillgångar	-0,1	-14,3	-0,1	-14,3
Utgående anskaffningsvärde	5 534,7	4 768,8	13 041,4	12 164,7
Ingående avskrivningar	-1 967,3	-1 833,8	-4 165,6	-3 878,5
Försäljningar			60,0	2,2
Utrangeringar	7,1	15,1	7,1	21,4
Omklassificering till bidrag till statlig infrastruktur	0,0	-0,3	0,0	-0,3
Omklassificering		-2,9	-4,1	-2,7
Årets avskrivningar	-166,1	-145,4	-393,1	-307,7
Ackumulerade avskrivningar	-2 126,3	-1 967,3	-4 495,7	-4 165,6
Ingående nedskrivningar	-15,9	0,0	-15,9	0,0
Årets nedskrivningar	-0,8	-15,9	-0,8	-15,9
Ackumulerade nedskrivningar	-16,7	-15,9	-16,7	-15,9
Ackumulerade av- och nedskrivningar	-2 143,0	-1 983,2	-4 512,4	-4 181,5
Restvärde mark, byggnader och tekniska anläggningar	3 391,7	2 785,6	8 529,0	7 983,2
Genomsnittlig avskrivningstid	33,7 år	33,1 år		
<i>Linjär avskrivning tillämpas för byggnader och tekniska anläggningar.</i>				
Pågående projekt				
Ingående anskaffningsvärde	612,2	280,3	867,2	866,5
Årets investeringar	473,0	631,7	913,0	1 110,0
Omklassificering/överföringar	-767,9	-299,2	-978,6	-1 063,1
Förkastade projekt	-6,9	-0,6	-7,0	-46,2
Utgående anskaffningsvärde	310,4	612,2	794,6	867,2

	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018	2019	2018
Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	388,8	372,6	492,0	482,6
Årets investeringar	36,6	46,9	45,3	56,3
Omklassificering inklusive överföring från pågående	0,5	-5,2	-6,3	-6,0
Försäljningar	-4,7	-2,4	-11,6	-17,8
Utrangeringar	-4,4	-23,1	-4,4	-23,1
Utgående anskaffningsvärde	416,8	388,8	515,0	492,0
Ingående avskrivningar	-207,0	-185,3	-280,8	-265,0
Försäljningar	4,7	2,4	11,5	17,5
Utrangeringar	4,1	16,1	4,1	16,1
Omklassificering		3,0	6,1	2,8
Årets avskrivningar	-39,5	-43,2	-48,8	-52,2
Ackumulerade avskrivningar	-237,7	-207,0	-307,9	-280,8
Ingående nedskrivningar				
Årets nedskrivningar				
Ackumulerade nedskrivningar				
Ackumulerade av- och nedskrivningar	-237,7	-207,0	-307,9	-280,8
Restvärde maskiner och inventarier	179,1	181,8	207,1	211,2
Genomsnittlig avskrivningstid	8,6 år	8,5 år		
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga maskiner och inventarier.</i>				
Nedskrivningar				
Ingående nedskrivningar	15,9	0,0	15,9	0,0
Årets nedskrivningar				
Åbybadet ¹	0,0	15,9	0,0	15,9
Villavagnar Åby Camping ²	0,8	0,0	0,8	0,0
Periodens återföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Ackumulerade nedskrivningar	16,7	15,9	16,7	15,9

1) Åbybadet skrevs 2018 ner med 15,9 mkr på grund av att lokalen inte kunde användas för sitt ursprungliga ändamål. Nedskrivningsbehovet har tagits fram utifrån en beräkning för anpassat användningsvärde.

2) Tre villavagnar på Åby camping har skrivits ned med 0,8 mkr då de på grund av vattenskada inte längre är funktionsdugliga. Nedskrivningsbehovet har beräknats med förutsättningen att det finns ett återstående mindre återvinningsvärde.

Not 10 Finansiella anläggningstillgångar

Belopp i mkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018	2019	2018
Aktier och andelar				
Kvarnfallet Mölndal AB	462,2	462,2		
Förbo	5,3	5,3		
Gryaab	0,7	0,7	0,7	0,7
Renova	0,7	0,7	0,7	0,7
Grefab	0,1	0,1	0,1	0,1
Sahlgrenska Science Park	0,3	0,3	0,3	0,3
Inera	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommuninvest andelar	58,0	58,0	58,0	58,0
Bostadsrätter	0,2	0,2	0,2	0,2
HB Källeredes fastigheter			9,4	9,4
Markexploatering			7,5	7,5
Brf Tandådalen			0,6	0,6
Johanneberg Science Park			0,1	0,1
Summa aktier och andelar	527,5	527,5	77,6	77,6
Långfristig utlåning				
Kvarnfallet Mölndal AB	376,0	376,0		
MölnDala Fastighets AB	118,8	118,8		
Långfristig fordran hos markexploatörer	0,0	76,8	0,0	76,8
Övrig långfristig fordran	0,1	0,1	13,8	6,2
Summa långfristig utlåning	494,9	571,7	13,8	83,0

Not 11 Bidrag till statlig infrastruktur

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018	2019	2018
Ingående saldo	8,8	3,2	8,8	3,2
Nya bidrag till statlig infrastruktur		6,1		6,1
Årets upplösningar	-0,7	-0,5	-0,7	-0,5
Summa bidrag till statlig infrastruktur	8,1	8,8	8,1	8,8
Bidrag till statlig infrastruktur				
Medfinansiering utbyggnad av E20 ¹	2,3	2,8	2,3	2,8
Medfinansiering åtgärder kring Fässbergsmotet ²	4,3	4,5	4,3	4,5
Medfinansiering Spårhagavägen ³	1,5	1,5	1,5	1,5
Summa bidrag till statlig infrastruktur	8,1	8,8	8,1	8,8

1) Kommunfullmäktige beslutade i december 2014 att medfinansiera utbyggnad av E20 med 4,6 mnkr Bidraget redovisas i balansräkningen och upplöses på 10 år från och med år 2015. Utbetalningar beräknas påbörjas år 2020 enligt preliminär utbetalningsplan.

2) Kommunfullmäktige beslutade i november 2018 att medfinansiera Åtgärder kring Fässbergsmotet med 4,5 mnkr Bidraget redovisas i balansräkningen och upplöses på 25 år från och med 2018. Utbetalningar beräknas påbörjas år 2022 enligt preliminär utbetalningsplan.

3) Medfinansiering i Spårhagavägen enligt avtal med 1,6 mnkr Bidraget redovisas i balansräkningen och upplöses på 25 år från och med 2018. Utbetalningar beräknas påbörjas år 2020 och avslutas år 2022 enligt preliminär utbetalningsplan.

Not 12 Förråd/lager och exploateringsområden

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018	2019	2018
Exploateringsområden	6,2	32,9	296,1	292,3
Tekniska förvaltningens förråd	2,2	1,4	2,2	1,4
Övriga förråd/lager	0,6	0,6	97,0	69,3
Summa förråd/lager och exploateringsområden	9,0	34,9	395,3	363,0

Not 13 Kortfristiga fordringar

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018	2019	2018
Kundfordringar	89,1	94,1	166,4	170,2
Mervärdesskatt	63,0	44,3	63,0	44,3
Skogssällskapet	4,3	4,8	4,3	4,8
Fordran på staten	22,6	26,7	22,6	26,7
Avräkning för skatter och avgifter	4,1	36,5	4,1	36,5
Övriga kortfristiga fordringar	1,4	1,9	30,5	58,4
Upplupen fastighetsavgift	59,7	53,8	59,7	53,8
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	83,5	82,8	204,0	259,1
Summa	327,7	344,9	554,6	653,8

Not 14 Kassa och bank

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018	2019	2018
Bank- och plusgiro	436,5	240,3	453,7	256,9
Summa kassa och bank	436,5	240,3	453,7	256,9
varav staden	340,3	178,2	340,3	178,2
varav bolag	96,2	62,1	113,4	78,7

Koncernkontots saldo den 31 december 2019 var 436,5 mnkr. Stadens behållning uppgick till 340,3 mnkr. Kreditinstitut är Nordea Bank AB och Swedbank AB. Koncernbolagens saldo framgår av not 19. Beviljad checkkredit uppgår till 300 mnkr.

Not 15 Eget kapital

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018 ¹	2019	2018
Ingående eget kapital	3 618,8	3 530,2	3 904,5	3 767,1
Justering eget kapital		-4,8		-4,8
Avrundning		-0,1		
Årets resultat	287,8	93,5	305,4	142,2
Eget kapital 31 december	3 906,6	3 618,8	4 209,9	3 904,5

1) Uppgift justerad mot tidigare års handlingar på grund av ändrad redovisningsprincip. Se även not 24.

Förändring av eget kapital år 2018

Belopp i mnkr	Årets resultat	Övrigt eget kapital	Summa eget kapital
Utgående balans enligt 2018 års årsredovisning	67,3	3 530,2	3 597,5
Justering ändrade redovisningsprinciper/rättelse av fel			0,0
Omklassificering ej likvida gåvor	26,2		26,2
Kostnadsföring medfinansiering av statlig infrastruktur från 2016		-4,8	-4,8
Dispositioner föregående års resultat	26,2	-4,8	21,4
Avrundning			-0,1
Årets resultat	93,5		93,5
Belopp vid årets utgång	93,5	3 525,4	3 618,8

Not 16 Avsättningar för pensioner

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018	2019	2018
Redovisat värde vid årets ingång	318,6	279,6	318,6	279,6
Ej likviditetspåverkande avsättningar i årets resultat				
Nya avsättningar:				
Nyintjänad pension	34,8	22,9	34,8	22,9
Förändrade åtaganden, särskild avtals-/visstidspension		8,2		8,2
Ränte- och basbeloppsförändringar	9,0	5,9	9,0	5,9
Övrigt		3,2		3,2
Förändring av löneskatt	10,7	9,8	10,7	9,8
Summa	54,5	50,0	54,5	50,0
lanspråktagna/återförda avsättningar:				
Förändrade åtaganden, särskild avtals-/visstidspension	22,0		22,0	
Övrigt	1,6		1,6	
Förändring av löneskatt	5,7		5,7	
Likviditetspåverkande avsättningar i årets resultat				
Pensionsutbetalningar	9,1	8,2	9,1	8,2
Pensionsutbetalningar, särskild avtals-/visstidspension	2,0	0,7	2,0	0,7
Förändring av löneskatt	2,7	2,1	2,7	2,1
Summa	43,1	11,0	43,1	11,0
Utgående värde vid årets slut	330,0	318,6	330,0	318,6
varav				
Ålderspension med mera	256,2	253,0	256,2	253,0
Särskild avtals-/visstidspension	9,4	3,4	9,4	3,4
Särskild löneskatt	64,4	62,2	64,4	62,2
Utgående värde vid årets slut	330,0	318,6	330,0	318,6

Not 17 Andra avsättningar

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018	2019	2018
Kikås avfallsanläggning	0,0	3,3	0,0	3,3
Avsättning VA investeringsfond	27,0	27,0	27,0	27,0
Medfinansiering Åtgärder i Fässbergsmotet	5,2	4,5	5,2	4,5
Medfinansiering Spårhagavägen	1,5	1,3	1,5	1,3
Medfinansiering Kålleredsmotet	2,8	4,8	2,8	4,8
Medfinansiering Tingshuset 13 med mera ¹	21,0		21,0	
Medfinansiering E20	5,5	5,1	5,5	5,1
Återställningskostnader lägenheter	3,9	3,7	3,9	3,7
Flytt av ledning exploatering	4,0		4,0	
Parkeringsavlösen	0,4	0,4	0,4	0,4
Övriga avsättningar	1,0	1,4	1,0	1,4
Summa övriga avsättningar	72,3	51,5	72,3	51,5

1) En eventuell fordran finns som är kopplad till avtalet som rör medfinansiering för Tingshuset 13 med mera.

Avsättning för återställande av Kikås avfallsanläggning

Redovisat värde vid årets början	3,3	11,4
Omvärdering av avsättning	2,1	
lanspråkta avsättningar	-5,4	-8,1
Utgående värde vid årets slut	0,0	3,3

Avsättningen avser återställande/övertäckning av Kikås avfallsanläggning. Återställandet påbörjades år 2000 och avslutades 2019.

Avsättning för medfinansiering av statlig infrastruktur

Redovisat värde vid årets början	15,7	9,4
Nya avsättningar	20,5	5,8
Omvärdering av avsättning	0,4	
Förändring av nuvärdet	1,6	0,5
lanspråkta avsättningar	-2,2	
Utgående värde vid årets slut	36,0	15,7

Avsättning för medfinansiering av statlig infrastruktur. Se även not 11. Utbetalningar för avsättning kopplad till medfinansieringsavtal för statlig infrastruktur för Tingshuset 13 på 21 mnkr beräknas påbörjas år 2023 enligt preliminär utbetalningsplan.

Avsättning för VA investeringsfond

Redovisat värde vid årets början	27,0	
Nya avsättningar		27,0
Utgående värde vid årets slut	27,0	27,0

Inrättande av avsättning för VA investeringsfond för framtida investeringar inom VA-verksamheten enligt beslut i KF 20181121 §154 KS 272/18. Utgående värde för avsättningen per 191231 uppgick till 27 mnkr.

Avsättning för återställande av lokaler

Redovisat värde vid årets början	3,7	6,6
Nya avsättningar	3,9	
lanspråkta avsättningar	-3,7	-2,9
Utgående värde vid årets slut	3,9	3,7

Avsättningen avser återställande av lokaler enligt avtal med Förbo samt förlusttäckning av uppsagt hyresavtal.

Avsättning för ledningsflytt avseende Kållereds Centrum

Redovisat värde vid årets början	0,0	
Nya avsättningar	4,1	
lanspråkta avsättningar	-0,1	
Utgående värde vid årets slut	4,0	

Avsättning för ledningsflytt avseende Kållereds Centrum. Åtgärden beräknas påbörjas år 2019 och avslutas 2021.

Andra avsättningar

Redovisat värde vid årets början	1,7	2,4
lanspråkta avsättningar	-0,3	-0,7
Utgående värde vid årets slut	1,4	1,7

Utgående balans av övriga avsättningar består av parkeringsavlösen, 0,4 mnkr, samt avsättning friskoleersättning, 1,0 mnkr.

Not 18 Långfristiga skulder

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018	2019	2018
Långfristiga skulder kreditinstitut			3 374,2	3 684,5
Ingående skuld			-550,4	-649,7
Omrubricering mellan kortfristig och långfristig skuld beroende på kapitalförfalltid			202,6	363,5
Nyupplåning			-24,4	-24,2
Amortering			-372,2	-310,4
Summa förändring			3 002,0	3 374,1
Utgående skuld				
Övriga långfristiga skulder				
Depositionsskuld			69,3	69,3
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år:				
Anslutningsavgifter för vatten och avlopp	241,1	222,7	241,1	222,7
Investeringsbidrag	131,0	125,9	131,0	125,9
Gatukostnadersättningar	206,0	155,2	206,0	155,2
Summa långfristiga skulder	578,1	503,8	647,4	573,1
Ingående skuld	503,8	453,1	573,1	522,3
Nya förutbetalda investeringsintäkter som regleras över flera år	89,5	62,4	89,5	62,4
Förutbetalda investeringsintäkter som ianspråktagits under året	-14,3	-11,5	-14,3	-11,5
Förändring depositionsskuld				0,1
Omklassificering, och förkastade projekt	-0,9	-0,2	-0,9	-0,2
Summa förändring av långfristiga skulder	74,3	50,7	74,3	50,8
Utgående skuld	578,1	503,8	647,4	573,1

Not 19 Fordringar/skulder till koncernbolag, koncernkonto

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018	2019	2018
Möndalsbostäder AB	24,6			
Gunnebo Slott och Trädgårdar AB	7,7	10,4		
Möndal Energi koncern	38,6	35,9		
MölnDala Fastighets AB				
Möndals Centrum Byggnads Fastighet AB		7,8		
Möndals Centrum Karpen 12 Fastighets AB				
Summa fordringar till koncernbolag	70,9	54,1		
Kvarnfallet Möndal AB	21,2	47,0		
Möndalsbostädet AB		25,6		
MölnDala Fastighets AB	18,4	20,9		
Möndals Centrum Fiskarna KB	84,9	10,0		
Möndals Centrum Koljan 1 Fastighets AB	0,1	0,1		
Möndals Parkerings AB	17,3	12,3		
Affärsfastigheter i Möndal AB	25,0	0,1		
MB Affärsfastigheter AB	0,1			
Möndal Centrum Karpen 12 Fastighets AB	0,1	0,1		
Summa skulder till koncernbolag	167,1	116,1		

Not 20 Kortfristiga skulder

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018	2019	2018
Kortfristiga skulder kreditinstitut			1 674,6	1 124,2
Leverantörsskulder	256,0	295,5	352,8	419,8
Kortfristig skuld till VA-abonnenter	0,8	0,0	0,8	0,0
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	37,3	39,3	37,3	39,3
Övriga kortfristiga skulder	2,4	4,2	44,6	61,7
Semester- och övertidslöneskuld och upplupna löner	164,1	163,6	179,0	177,3
Upplupen pensionsskuld för avgiftsbestämde del o särskild löneskatt	100,0	97,9	100,0	97,9
Övriga upplupna kostnader	87,7	98,3	176,9	180,0
Förutbetalda intäkter	56,3	57,4	95,8	104,7
Summa kortfristiga skulder	704,6	756,2	2 661,8	2 204,9

Not 21 Pensioner

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018	2019	2018
Årets pensionskostnad				
Avgiftsbestämd ålderspension med mera	94,1	89,5	94,1	89,5
Utbetalning ålderspension	62,3	60,8	62,3	60,8
Utbetalning pension till efterlevande med mera	3,4	3,2	3,4	3,2
Utbetalning särskild avtals-/visstidspension	2,0	0,7	2,0	0,7
Förändring avsättning	9,1	31,4	9,1	31,4
Särskild löneskatt	41,2	45,0	41,2	45,0
Summa	212,1	230,6	212,1	230,6
varav finansiell kostnad	11,2	7,3	11,2	7,3

Antal personer som omfattas av:

Ålderspension	2 656	2 641	2 656	2 641
Pension till efterlevande	115	116	115	116
Särskild avtals-/visstidspension	6	3	6	3

Intjänade pensionsförmåner före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och ingår inte i balansräkningen, avgiftsbestämd ålderspension utbetalas för egen placering, se vidare Not 1 Redovisningsprinciper. Senaste avlästa aktualiseringsgraden är 97,0 procent RIPS 19 tillämpas. KPA är pensionsförvaltare.

Pensionsförpliktelser

Avsättningar för pensioner, se not 16	330,0	318,6	330,0	318,6
Ansvarsförbindelse, se not 22	1 236,3	1 251,4	1 236,3	1 251,4
Summa pensionsförpliktelser	1 566,3	1 570,0	1 566,3	1 570,0

Hela pensionsförpliktelserna, 1 566,3 mnkr, återlämnas i verksamheten.

Not 22 Ställda panter och ansvarsförbindelser

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018	2019	2018
Borgensförbindelser				
Tecknade gentemot stadens bolag:				
Mölnålsbostäder AB	2 500,0	2 350,0		
MölnDala Fastighets AB	100,0	100,0		
MölnDala Energi AB	578,4	602,5		
Kvarnfallet	1 000,0	1 000,0		
Tecknade gentemot övriga:				
HSB, Brf Wennerberg	13,2	13,6	13,2	13,6
Föreningar	6,4	6,4	6,4	6,4
Övriga regionala bolag	2,1	2,1	2,1	2,1
Småhus	0,1	0,2	0,1	0,2
Borgensåtagande Fastigo			0,7	0,7
Borgensåtagande lån till medlemmar kooperativ förening			21,2	18,4
Delägarnasvar handelsbolag Blixåsberget, Källaredsfastigheter och Bostadsexploatering			7,1	6,5
Summa borgensförbindelser	4 200,2	4 074,8	50,8	47,9

Mölnåls stad ingick i januari 2017 i en solidarisk borgen som för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 290 kommuner och landsting/regioner som per 2019-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Mölnåls stads ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2019-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 460,9 miljarder kronor och totala tillgångar till 460,4 miljarder kronor. Mölnåls del i borgensansvaret är 0,88 procent vilket motsvarar 58,0 miljoner kronor.

Ansvarsförbindelser

Ansvarsförbindelse för pensioner

Ingående ansvarsförbindelse	1 251,4	1 297,2	1 251,4	1 297,2
Pensionsutbetalningar	-56,7	-51,6	-56,7	-51,6
Förändrade åtaganden räddningstjänstförbundet	-0,7	-0,6	-0,7	-0,6
Förändrade åtaganden förtroendevalda	-0,5	-1,0	-0,5	-1,0
Ränte- och basbeloppsuppräknings	31,4	22,7	31,4	22,7
Förändring av löneskatt	14,3	-8,9	14,3	-8,9
Övrigt	-2,9	-6,4	-2,9	-6,4
Utgående ansvarsförbindelse	1 236,3	1 251,4	1 236,3	1 251,4
varav				
Pensionsförmåner intjänade före 1998	983,2	994,2	983,2	994,2
Pensionsförpliktelser förtroendevalda	3,4	3,8	3,4	3,8
Pensionsförmån räddningstjänstförbundet	8,3	9,1	8,3	9,1
Särskild löneskatt	241,4	244,3	241,4	244,3
Summa ansvarsförbindelse	1 236,3	1 251,4	1 236,3	1 251,4
Antal nuvarande och tidigare förtroendevalda som omfattas:	3	3	3	3

Beräkningen avser avgång per den 31 december 2022 och är beräknad till 65 års ålder.

Hysesavtalet för fastigheten Pepparedsängen 5 med Förbo AB kan resultera i framtida återställningskostnader för staden. Det totala beloppet är i dagsläget svårt att uppskatta.

Övriga ansvarsförbindelser

Kapitaltäckningsgaranti

Kvarnfallet Mölndal AB	50,0			
Förvaltningsuppdrag				
Förvaltade stiftelser och fonder	0,4	0,4	0,4	0,4

Borgensförbindelserna avser kvarstående låneskuld per den 31 december där staden tecknat borgen.

Not 23 Leasing

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2019	2018	2019	2018
Finansiella leasingavtal över 3 år				
Kraftvärmeverk Mölndal Energi AB				
Årets minimi-leasingavgifter			21,3	21,4
Bokfört värde			527,3	563,5
Minimi-leasingavgifter, nuvärdet av			173,3	194,8
därav förfall inom 1 år			21,5	21,5
därav förfall inom 1–5 år			86,5	86,3
därav förfall senare än 5 år			65,4	87,0
Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal				
Minimi-leasingavgifter överstigande 3 år				
med förfall inom 1 år	134,6	121,3	134,6	121,3
med förfall inom 1–5 år	393,8	367,6	393,8	367,6
med förfall senare än 5 år	356,2	169,1	356,2	169,1

Leasingavtal redovisas enligt RKR 13.1. Leasingavtal med obetydligt värde har klassificerats som operationella, även om de i övrigt uppfyller kriterierna för finansiella avtal. Operationella avtal med löptid på tre år och kortare redovisas inte i not.

Not 24 Effekter på jämförelseår 2018

till följd av ändrad redovisningsprincip avseende erhållna anläggningar utan vederlag (a) och medfinansiering av statlig infrastruktur (b)

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern	
	2018	+/-	2018	+/-
Resultaträkning, utdrag				
Verksamhetens intäkter (a)		26,2		26,2
Årets resultat	67,3	26,2	116,0	26,2
Balansräkning, utdrag				
Materiella anläggningstillgångar (a)		42,7		42,7
Summa tillgångar	5 322,4	42,7	10 504,4	42,7
Eget kapital utdrag		21,4		21,4
Ingående eget kapital justering (b)		-4,8		-4,8
Årets resultat (a)		26,2		26,2
Avsättningar (b)		4,8		4,8
Långfristiga skulder (a)		16,5		16,5
Summa eget kapital och skulder	5 322,4	42,7	10 504,4	42,7
Kassaflödesanalys, utdrag				
Årets resultat (a)		26,2		26,2
Justering för ej likvidpåverkande poster (a)		16,5		16,5
Investering av materiella anläggningstillgångar (a)		-42,7		-42,7
Summa kassaflöde	145,2	-	144,6	-

Verksamhetens intäkter, se not 2

Belopp i mnkr	Kommun		Kommunkoncern			
	2018	+/-	2018	2018	+/-	2018
Bidrag ¹	331,6	26,2	357,8	334,8	26,2	361,0
Taxor och avgifter	353,4	-0,9	352,5	326,3	0,0	326,3
Försäljning av verksamheter och konsulttjänster ²	138,1	-31,1	107,0	138,1	-31,1	107,0
Hyror och arrenden	98,1	0,0	98,1	478,5	0,0	478,5
Försäljning av exploateringsfastigheter	41,4	0,0	41,4	40,4	0,0	40,4
Realisationsvinster	1,2	0,1	1,3	2,0	0,0	2,0
Försäljningsintäkter	11,5	3,4	14,9	46,7	24,3	71,0
El/fjärrvärme intäkter	0,0	0,0	0,0	934,3	0,6	934,9
Övriga intäkter	4,1	-4,1	0,0	26,4	-26,4	0,0
Summa verksamhetens intäkter	979,4	-6,4	973,0	2 327,5	-6,4	2 321,1
Verksamhetens kostnader, se not 3						
Personal ³	2 549,5	-44,6	2 504,9	2 753,0	-13,0	2 740,0
Entreprenader och köp av verksamhet ⁴	975,6	311,2	1 286,8	975,6	-12,1	963,5
Lokal- och markhyror	197,8	-26,9	170,9	102,3	0,0	102,3
Material ⁵	111,1	0,3	111,4	728,2	-7,5	720,7
Lämnade bidrag	108,6	0,2	108,8	108,2	0,0	108,2
Anskaffningskostnad för sålda exploateringsfastigheter	14,5	0,0	14,5	14,5	0,0	14,5
Realisationsförluster och utrangeringar	9,5	0,0	9,5	14,2	0,0	14,2
Övriga kostnader	306,6	-272,8	33,8	567,7	0,0	567,7
Summa verksamhetens kostnader	4 273,2	-32,6	4 240,6	5 263,7	-32,6	5 231,1

1) Beloppet justerat med 26,2 mnkr ändrad redovisningsprincip avseende erhållna anläggningar utan vederlag.

2) Beloppet är justerat med 32,6 mnkr på grund av eliminerade intäkter kopplat till intern omföring till investeringsprojekt.

3) Beloppet är justerat med 13,0 mnkr på grund av eliminering av interna kostnader som omförts till anläggningstillgångar.

4) Beloppet är justerat med 12,1 mnkr på grund av eliminering av interna kostnader som omförts till anläggningstillgångar.

5) Beloppet är justerat 7,5 mnkr på grund av eliminering av interna kostnader som omförts till anläggningstillgångar.

Övriga omfördelningar är anpassningar av gamla konton till 2019 års kontoplan.

VERKSAMHETSREDOVISNING

Verksamhetsredovisningen omfattar bolagen och nämnderna och skildrar ekonomisk utveckling samt resultat. Gällande nämnderna beskrivs även personalförutsättningar, hänt i verksamheten samt framtida utmaningar och möjligheter.

Bolag inom kommunkoncernen

I kommunkoncernen ingår koncernen Kvarnfallet Mölndal AB, Förbo AB och Mölndals stad. Förbo AB är ett interkommunalt bolag, som ägs av kommunerna Härryda, Kungälv, Lerum och Mölndal. Redovisningen för kommunkoncernen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering.

Bolagen upprättar redovisning enligt BFNAR 2012:1 (K3).

Kvarnfallet Mölndal AB

Styrelseordförande: [Kristian Vramsten](#)

Verkställande direktör: [Tf Karin Sundh](#)

Resultaträkning

mnkr	2019	2018	2017
Rörelseintäkter	0,5	0,1	0,0
Rörelsekostnader	-1,5	-0,9	-0,9
Finansnetto	-20,5	-19,6	-22,6
Resultat efter finansiella poster	-21,5	-20,4	-23,5
Koncernbidrag	34,9	28,1	36,2
Skatt	-12,1	-0,1	-3,4
Årets resultat¹	1,3	7,6	9,3
Eget kapital ²	325,6	330,6	327,2
Balansomslutning	1 703,2	1 713,1	1 707,7
Soliditet, procent	19,1	19,3	19,2
Antal anställda	–	–	–

1) Upplösning av bokslutsdispositioner har eliminerats mot resultatet.

2) Eget kapital inklusive andelen eget kapital i obeskattade reserver. Utdelning till aktieägare har minskat Kvarnfallet Mölndal AB:s egna kapital.

Kvarnfallet Mölndal AB utgör moderbolag i koncernen som ägs av Mölndals stad. Bolagets främsta uppgift är att förvalta koncernens dotterbolag; underkoncernen Mölndal Energi AB, Mölndalsbostäder AB, Mölndals Parkerings AB, Mölndala Fastighets AB, Mölndal Centrum Byggnads Fastighets AB, Mölndal Centrum Karpen 12 Fastighets AB, Mölndal Centrum Koljan 1 Fastighets AB, Mölndal Centrum Fiskarna KB, Affärsfastigheter i Mölndal AB samt Gunnebo Slott och Trädgårdar AB.

Moderbolaget redovisar en förlust efter finansiella poster på 21,5 mnkr. Jämfört med föregående år så är resultatet 1,1 mnkr sämre. Detta förklaras bland annat av justering av värdet på dotterbolagens aktier i samband med försäljning av de sista fastigheterna i Mölndals innerstad, något högre externa kostnader samt minskade ränteintäkter då utlåningen till dotterbolagen förändrats.

Nettot av koncernbidragen från Mölndal Energi AB, Mölndalsbostäder AB, Mölndals Parkerings AB, Mölndal Centrum Byggnads Fastighets AB minus bidrag till Gunnebo Slott och Trädgårdar AB, Mölndala Fastighets AB och de vilande Centumbolagen uppgår till 34,9 mnkr. Kvarnfallet Mölndal AB följer Allbolagen (2010:879), vilket innebär att koncernbidraget från Mölndalsbostäder AB förs vidare till

staden i form av utdelning och används där till bostadssociala åtgärder.

Från och med 1 januari 2019 har skattereglerna för avdrag för räntekostnader ändrats. Effekten av de nya skattereglerna gör att bolagets avdragsutrymme för räntekostnader minskar, vilket i sin tur leder till en högre skattekostnad. I år är dock skattekostnaden extra stor då bolaget även skattar för kommanditbolagets resultat där försäljning av en fastighet ingår.

Koncernen Mölndal Energi

Styrelseordförande Mölndal Energi AB: [Peter Librell](#)

Styrelseordförande Mölndal Energi Nät AB: [Peter Librell](#)

Verkställande direktör: [Christian Schwartz](#)

Resultaträkning

mnkr	2019	2018	2017
Rörelseintäkter	976,4	1 004,9	864,2
Rörelsekostnader	-908,6	-897,8	-761,3
Finansnetto	-19,0	-25,0	-12,3
Resultat efter finansiella poster	48,8	82,1	90,6
Koncernbidrag	-47,0	-46,0	-46,0
Skatt	-0,5	-3,7	-10,2
Årets resultat¹	1,3	32,4	34,4
Eget kapital ²	691,0	689,8	657,4
Balansomslutning	1 726,8	1 774,4	1 743,9
Soliditet, procent	40,0	38,9	37,7
Antal anställda	106	108	106

1) Upplösning av bokslutsdispositioner har eliminerats mot resultatet.

2) Eget kapital inklusive andelen eget kapital i obeskattade reserver.

Koncernen Mölndal Energi AB omfattar, förutom moderbolaget Mölndal Energi AB, det helägda dotterbolaget Mölndal Energi Nät AB, som svarar för nätverksamheten. I koncernens verksamhet ingår elhandel, fjärrvärme, entreprenader och tjänster samt elnätverksamhet.

Resultat efter finansiella poster uppgår till 48,8 mnkr och av det resultatet svarar moderbolaget för ungefär 18,3 mnkr och dotterbolaget för ungefär 30,5 mnkr. Resultatet är lägre jämfört med föregående år men sett till rådande förutsättningar är det ändå ett starkt resultat. Under 2019 har det varit varmare än normalt, priserna på elcertifikat har marginaliserats, ökad efterfrågan på biobränsle har lett till ökade priser samt en

elhandelsverksamhet som blir allt mer konkurrensutsatt. Mölndal Energi ska vara en ledande aktör i omställningen till ett hållbart samhälle och under året har bolaget fortsatt sitt lyckade arbete med en helt fossilfri produktion. Målet är att tillhandahålla miljömässigt hållbar och prisvärd energi som levereras säkert och stabilt.

Föregående år var varmt men desto mer blåsig, de tre vindkraftverken producerade tillsammans hela 16 837 000 kWh förnybar el. Det motsvarar en elförbrukning för cirka 9 000 lägenheter på ett år. Att kunna erbjuda kunderna egenproducerad vindkraftsel stärker varumärket och ger trovärdighet till bolagets långsiktiga miljöprofilering.

Under 2019 har Mölndal Energi lanserat en rad nya erbjudanden, Ett soligt Mölndal, Solel, Ett uppkopplat Mölndal, Energikartläggning och appen Watter, vilken hjälper privatpersoner med energiuppföljning kopplat till deras förbrukning. Konceptet Ett soligt Mölndal innebär att företag och privatpersoner inom kommunen nu kan erbjudas ett nyckelfärdigt solcellspaket till sina fastigheter.

Produktionen av fjärrvärme och el i Riskullaverket företogs under 2019 med förnyelsebara restprodukter och återvunnen energi. Elproduktionen uppgick under året till 122 GWh, fjärrvärmeproduktionen uppgick till 397 GWh och produktion av fjärrkyla uppgick till 1 564 MWh. I dagsläget har bolaget närmare 92 000 elhandelskunder, 22 849 elnätskunder och 2 261 fjärrvärmekunder. Satsningen på fjärrkyla löper på och marknaden för fjärrkyla förväntas öka under kommande år.

Koncernen har under året investerat 101 mnkr mestadels i el- och fjärrvärmenätet samt i kraftvärmeverket, vilket är en ökning med nio mnkr jämfört med föregående år.

Mölndalsbostäder AB

Styrelseordförande: [Linus Hedberg](#)

Verkställande direktör: [Marie Werner](#)

Resultaträkning			
mnkr	2019	2018	2017
Rörelseintäkter	368,4	349,0	303,8
Rörelsekostnader	-293,7	-286,2	-260,9
Finansnetto	-48,3	-55,0	-26,3
Resultat efter finansiella poster	26,4	7,8	16,6
Koncernbidrag	-8,9	-5,0	-8,5
Skatt	-5,1	-0,9	-2,8
Årets resultat¹	12,4	1,9	5,3
Eget kapital ²	491,4	478,9	477,2
Balansomslutning	3 427,4	3 242,7	2 992,3
Soliditet, procent	14,3	14,8	15,9
Antal anställda	92	87	87

1) Upplösning av bokslutsdispositioner har eliminerats mot resultatet.

2) Eget kapital inklusive andelen eget kapital i obeskattade reserver.

Bolaget har till uppgift att förvärva, bygga och utveckla fastigheter inom staden. Bolaget bildades ursprungligen 1918 under namnet Fässbergs Bostads AB. År 1994 övertogs verksamheten som Stiftelsen Mölndalsbostäder bedrivit sedan 1947.

Resultatet efter finansiella poster uppgår till 26,4 mnkr, vilket är 18,6 mnkr bättre jämfört med föregående år. Skillnaden i resultatet mellan åren beror på högre omsättning då nyproduk-

tion färdigställts samt lägre finansiella kostnader.

Hyresnivån höjdes i genomsnitt med 1,99 procent, jämfört med 1,10 procent föregående år.

Mölndals stad har ett stort ansvar att ordna med bostäder till nyanlända, där bistår bolaget med uppförda moduler i Forsåker samt administrerar övrig uthyrning av stadens andra temporära boenden. Integrationen av nyanlända är en viktig faktor för att Mölndal och samhället i stort ska fungera bra. Bolaget har ett samarbetsavtal med staden om att verka för att 40 lägenheter per år ska gå till nyanlända.

Uthyrningen av Kvarteret Gråsejen 6 startade i slutet av året. Inflyttning är planerad till april och september 2020 för de 106 lägenheterna som producerats. Under året har bolaget påbörjat produktion av tre LSS-boenden om totalt 18 lägenheter. Efterfrågan på hyresrätter är fortsatt stor och ränteläget förmånligt, men samtidigt har byggpriserna ökat.

Belåningsgraden på fastigheterna inklusive nyproduktion är hög, 82,2 procent, och den synliga soliditeten jämfört med bostadsbolag i regionen relativt låg 14,3 procent. Höjda räntor under de kommande åren är därför bolagets största ekonomiska risk. Hanteringen av ränterisker i skuldportföljen är en viktig del i verksamheten.

Investeringar i fastigheter har under året uppgått till 296,9 mnkr, vilket är i samma nivå som föregående år.

Gunnebo Slott och Trädgårdar AB

Styrelseordförande: [Johan Ahlsell](#)

Verkställande direktör: [Ann-Christin Sande](#)

Resultaträkning			
mnkr	2019	2018	2017
Rörelseintäkter	33,4	31,8	33,8
Rörelsekostnader	-51,9	-49,7	-49,1
Finansnetto	-0,1	-0,1	-0,1
Resultat efter finansiella poster	-18,6	-18,0	-15,4
Koncernbidrag	18,8	18,4	15,3
Skatt	-0,2	-0,4	0,0
Årets resultat	0,0	0,0	-0,1
Eget kapital	1,0	1,0	1,1
Balansomslutning	15,2	19,5	19,1
Soliditet, procent	6,6	5,1	5,8
Antal anställda	49	43	45

Uppdraget för Gunnebo Slott och Trädgårdar AB är att vårda, värna och bevara kulturminnet samt vidareutveckla det unika helhetskoncept som Gunnebo utgör. Bolaget ska tillgodose behov från ett brett spektrum av intressenter som allmänhet, näringsliv, kulturturism och utbildningsväsende. Bolaget strävar efter att kombinera affärsmässighet och samhällsnytta.

Bolaget redovisar ett negativt resultat efter finansiella poster om 18,6 mnkr, jämfört med ett negativt resultat om 18 mnkr för år 2018. Det försämrade resultatet beror på ökade kostnader för personal, drift och underhåll.

Under året har arbetet med slottets in- och utvändiga restaurering fortsatt. Renovering har skett i tre provrum där olika metoder och material har analyserats och utvärderats.

Den 1 juli 2019 tog bolaget steget till att bli en självständig utbildningsanordnare för yrkeshögskoleutbildningen

Trädgårdsmästare – hälsa, kultur och miljö. Under året antogs 25 elever och lika många utexaminerades.

Bolaget har under året arbetat med att välkomna nya besöksgrupper och besöksstalet till anläggningen steg under 2019 till 451 464 stycken. En bidragande del till detta var också att bolaget syntes i två regionala marknadsföringskampanjer, The Edible Country och Strax utanför Göteborg. Evenemang som arrangerats under året är bland annat familjens frödag, kammarmusikhelg, midsommarfirande, liefestival, årets sommar-teater *Den Osalige*, orkesterkonsert på sommar-scenen, jordens mat, konserter och föreläsningar under vår och höst samt två julmarknadshelger

MölnDala Parkerings AB

Styrelseordförande: Bertil Levin

Verkställande direktör: Göran Jäverbrink

Resultaträkning			
mnkr	2019	2018	2017
Rörelseintäkter	25,9	26,5	26,5
Rörelsekostnader	-18,8	-20,3	-17,7
Finansnetto	-0,3	-0,2	-0,2
Resultat efter finansiella poster	6,8	6,0	8,6
Koncernbidrag	-3,8	-3,0	-3,0
Skatt	-0,7	-0,7	-1,2
Årets resultat¹	2,3	2,3	4,4
Eget kapital ²	20,8	18,5	16,2
Balansomslutning	63,9	58,9	61,7
Soliditet, procent	32,6	31,5	26,2
Antal anställda	17	15	12

1) Bokslutsdispositioner har eliminerats mot resultatet.

2) Eget kapital inklusive andelen eget kapital i obeskattade reserver.

MölnDals Parkerings AB har till uppgift att förvalta och driva parkeringsanläggningar för att tillgodose behovet av parkeringslösningar och erbjuda bästa möjliga parkeringsservice. På uppdrag av tekniska nämnden sköter de också om övervakning samt service och tömning av betalutrustning på stadens gatumark.

Resultatet efter finansiella poster uppgår till 6,8 mnkr, vilket är 0,8 mnkr högre jämfört med föregående år. Skillnaden i resultat beror bland annat på lägre reparations- och driftskostnader.

Under året har bolaget fortsatt arbetet med att skapa tillgänglighet under det fortsatta byggandet av MölnDals innerstad. Då många tidigare parkeringsplatser försvunnit har ett flertal tillfälliga parkeringsytor iordningställt för allmänhet, företag och byggarbetare. MölnDals Parkerings AB är också operatör för parkeringsgaraget i MölnDal Galleria, där har de installerat den senaste tekniken för registrering och betalning av parkering med hjälp av kameraavläsning. I linje med att göra betalning enkel för kunderna har fokus varit på att utveckla betalning digitalt. Vid årets slut utfördes cirka 80 procent av betalningarna för korttidsparkering med telefon.

Bolaget har under året investerat i ytterligare parkeringsautomater med soldrift samt installerat fler laddstolpar i parkeringshuset på Tempelgatan.

Trygghet och säkerhet är viktigt för MölnDals Parkerings AB. Löpande görs inventering av åtgärder för att öka tryggheten genom att skapa miljöer som har bra belysning, är rena och trivsamma.

MölnDala Fastighets AB

Styrelseordförande: Hans Broberg

Verkställande direktör: Bjarne Fjellanger

Resultaträkning			
mnkr	2019	2018	2017
Rörelseintäkter	10,6	8,4	8,4
Rörelsekostnader	-18,8	-15,8	-14,6
Finansnetto	-2,3	-0,5	-0,5
Resultat efter finansiella poster	-10,5	-7,9	-6,7
Koncernbidrag	6,5	6,5	5,0
Skatt	0,3	0,1	0,3
Årets resultat	-3,7	-1,3	-1,4
Eget kapital	68,5	72,5	73,5
Balansomslutning	367,0	318,1	259,1
Soliditet, procent	18,7	22,8	28,4
Antal anställda	11	7	7

MölnDala Fastighets AB bildades ursprungligen av Stora Enso AB och förvärvades av MölnDals stad genom Kvarnfallet MölnDal AB i samband med köpet av Forsåkersområdet 2009. Syftet med förvärvet var att få tillgång till den mark bolaget ägde i södra delen av Forsåkersområdet. Sedan 2010 har bolaget aktivt fungerat som exploateringsbolag för Forsåkersområdet.

MölnDala Fastighets AB bildade år 2013, tillsammans med Aspelin Ramm, ByggVesta, Peab, Trollängen, Wallenstam och Veidekke, ett konsortium för områdets utveckling.

Resultat efter finansiella poster uppgår till ett underskott på 10,5 mnkr, vilket jämfört med föregående år är en ökning av underskottet med 2,6 mnkr. Det ökade underskottet kommer bland annat av fler anställda och ökade räntekostnader.

Under året har bolaget fortsatt med skadeförebyggande åtgärder på den gamla Industrikärnan. Bland annat har en byggnad täckts in för att skydda den mot nederbörd. Bolaget har även analyserat byggnadernas skick och behov för att ställa i ordning dem både utifrån ett tekniskt och ekonomiskt perspektiv. Affärsutvecklingen av Industrikärnan har pågått hela 2019 och styrelsen har beslutat om en inriktning att söka efter en partner för genomförandet.

Omybyggnation av Byggnad 213 börjar närma sig slutet och inflyttning kommer ske under början av 2020. Målsättningen är att skapa en kostnadseffektiv och klimatsmart byggnad med en genuin historia samt ge den nytt liv och innehåll som signalerar Forsåkers kontrastrika varumärke.

En miljödom för MölnDalsån beviljades under 2019. Projektering och förberedande arbeten inför omybyggnaden har påbörjats. Ansökan för Miljödom 2, som gäller tillstånd för vattenkraftverket, kommer att skickas in under första halvåret 2020. Bolaget arbetar vidare med detaljplanen och planerar att gå ut på granskning under 2020. Arbetet med detaljplanen har försenats på grund av det uppdrag som Trafikverket

Mölndals innerstad fortsätter utvecklas och förstärka sin innerstadskänsla. Av fem detaljplaner är fyra antagna och under genomförande. Foto: Lina Ikse

har fått kopplat till Götalandsbanan. Det råder fortfarande ovisshet kring behovet av mark i västra delen. Detta gör att Forsåkerbron över järnvägen/E6 inte kan planeras och som en effekt av detta måste den första detaljplanen minskas ned för att kunna fungera utan en ny bro. Den nya indelningen av den första detaljplanen kommer innehålla de norra och östra delarna och omfatta cirka 1 500 bostäder, skolor och förskolor samt den gamla industrimiljön som ska bevaras. Bolaget samarbetar även med Mölndals stad i frågor kopplade till framtida närvaro av kommunala och andra offentliga verksamheter i Forsåker och kommer under 2020 konkretisera den avsiktsförklaring som finns.

Mölndal Centrum Byggnads Fastighets AB

Styrelseordförande: [Kristian Vramsten](#)

Verkställande direktör: [Karin Sundh](#)

Resultaträkning

mnkr	2019	2018	2017
Rörelseintäkter	26,2	1,4	1,4
Rörelsekostnader	-1,2	-2,2	-2,3
Finansnetto	-0,1	-0,1	-0,1
Resultat efter finansiella poster	24,9	-0,9	-1,0
Koncernbidrag	-0,5	0,9	1,0
Skatt	-0,1	0,0	0,0
Årets resultat	24,3	0,0	0,0
Eget kapital	24,4	0,1	0,1
Balansomslutning	25,2	18,2	19,4
Soliditet, procent	96,8	0,5	0,5
Antal anställda	-	-	-

Bolaget förvärvades 2012 från Sten & Ström Sverige AB. Bolaget har ägt fastigheten Mölndal Kungsfisken 5, som innehållit affärslokaler i Mölndals innerstad. Bolaget förvärvades som ett led i omvandlingen av Mölndals innerstad.

I augusti avyttrades fastigheten till NCC och därav redovisar bolaget i år ett överskott om 24,3 mnkr. Bolaget har nu inte några materiella tillgångar kvar och kommer under 2020 att avvecklas.

Möndal Centrum Fiskarna KB

Styrelseordförande: Kristian Vramsten

Resultaträkning			
mnkr	2019	2018	2017
Rörelseintäkter	30,5	7,3	8,0
Rörelsekostnader	-3,4	-6,0	-5,3
Finansnetto	-0,2	-0,2	-0,1
Resultat efter finansiella poster	26,9	1,1	2,6
Koncernbidrag	-	-	-
Skatt	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	26,9	1,1	2,6
Eget kapital	85,1	58,2	57,0
Balansomslutning	85,9	81,8	82,3
Soliditet, procent	99,1	71,1	69,3
Antal anställda	-	-	-

Bolaget ägs av Kvarnfallet Möndal AB, som komplementär, och MC Koljan 1 Fastighets AB, som kommanditdelägare, sedan 1 januari 2013. Bolaget har ägt fastigheten Möndal Kungsfisken 4, som innehållit affärslokaler i Möndals innerstad. Bolaget förvärvades som ett led i omvandlingen av Möndals innerstad.

I augusti avyttrades fastigheten till NCC och därav redovisar bolaget i år ett överskott om 26,9 mnkr. Bolaget har nu inte några materiella tillgångar kvar och kommer under 2020 att avvecklas.

Vilande bolag

Styrelseordförande: Kristian Vramsten

Verkställande direktör: Karin Sundh

Möndal Centrum Karpen 12 Fastighets AB (Karpen)

Möndal Centrum Koljan 1 Fastighets AB (Koljan)

Affärsfastigheter i Möndal AB (Affärsfastigheter)

Resultaträkning			
mnkr	Karpen	Koljan	Affärs- fastigheter
	2019	2019	2019
Rörelseintäkter	0,0	0,0	0,0
Rörelsekostnader	0,0	0,0	0,0
Finansnetto	0,0	0,0	0,0
Resultat efter finansiella poster	0,0	0,0	0,0
Koncernbidrag	0,0	0,0	0,0
Skatt	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	0,0	0,0	0,0
Eget kapital	0,1	0,1	0,1
Balansomslutning	0,1	0,1	0,1
Soliditet, procent	100,0	100,0	100,0
Antal anställda	-	-	-

Bolagen, som innehöll var sina fastigheter, förvärvades i samband med förnyelsen av Möndals innerstad. Fastigheterna avyttrades år 2015 och sedan dess har bolagen varit vilande utan materiella tillgångar. Under 2020 kommer dessa bolag att avvecklas.

Förbo AB

Styrelseordförande: Anders Halldén

Verkställande direktör: Peter Granstedt

Resultaträkning			
mnkr	2019	2018	2017
Rörelseintäkter	502,3	485,7	471,4
Rörelsekostnader	-397,4	-369,8	-360,4
Finansnetto	-24,9	-28,1	-26,1
Resultat efter finansiella poster	80,0	87,8	84,9
Koncernbidrag	-	-	-
Skatt	-16,7	-3,7	-25,5
Årets resultat¹	63,3	84,1	59,4
Eget kapital ²	1 073,4	1 010,3	927,4
Balansomslutning	3 126,9	2 826,2	2 688,6
Soliditet, procent	34,3	35,7	34,5
Antal anställda	66	63	62

1) Bokslutsdispositioner har eliminerats mot resultatet.

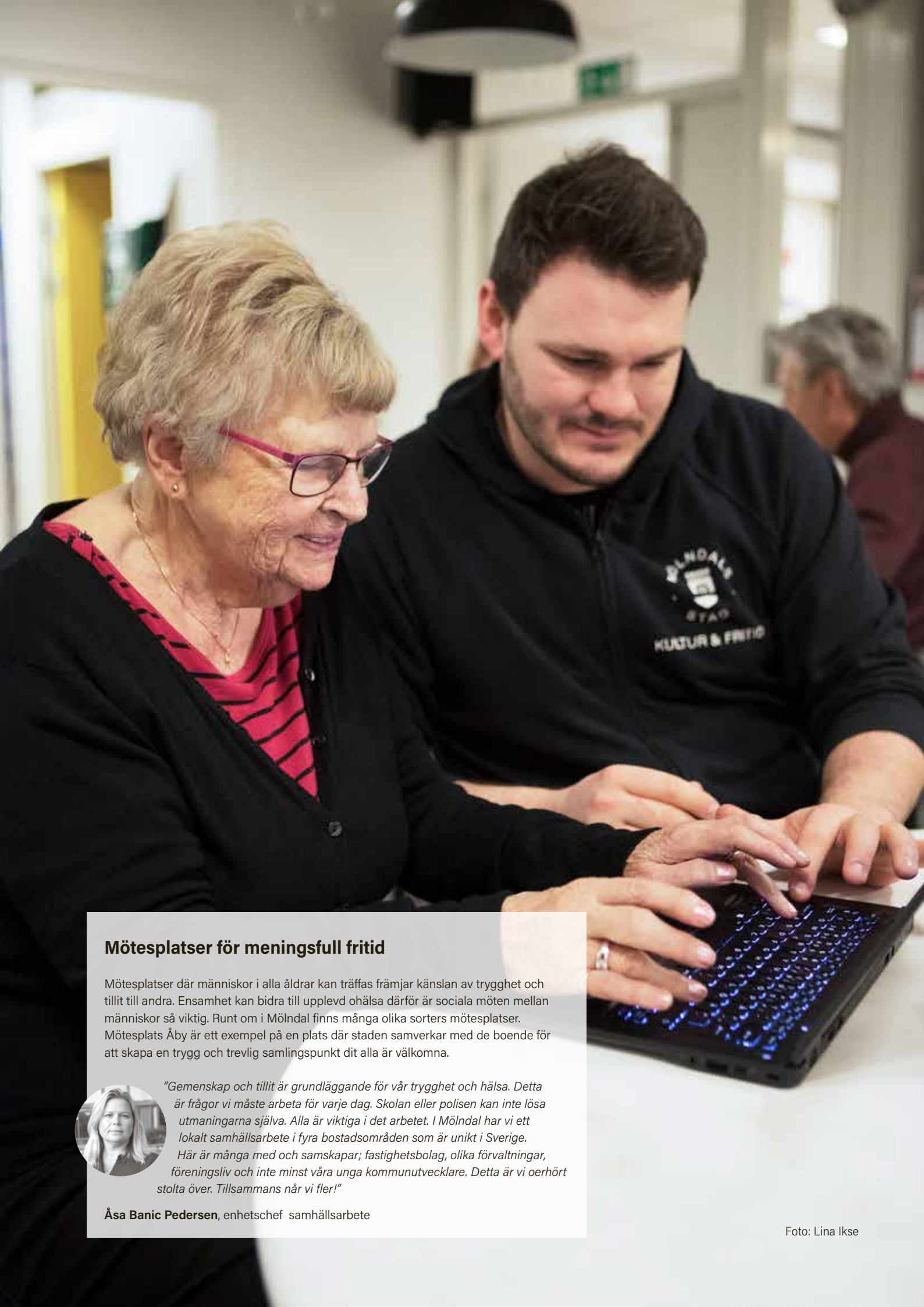
2) Eget kapital inklusive andelen eget kapital i obeskattade reserver. Utdelning till aktieägare har minskat Förbo AB:s egna kapital.

Förbo AB är ett interkommunalt bolag som ägs av kommunerna Härryda, Kungälv, Lerum och Möndal, vars ägarandel uppgår till 27,6 procent. Bolagets uppdrag är att bidra till de fyra kommunernas framgång genom att erbjuda bra boenden. Bolagets totala resultat efter finansiella poster uppgår till 80 mnkr och är 7,8 mnkr lägre jämfört med föregående år. Det lägre resultatet beror främst på ökade kostnader för drift och avskrivningar.

Arbetet med att ge bostadsområdet Säteriet en ny kostym utnämndes i maj till Årets renoveringsprojekt av Sveriges Allmännyttan. I nomineringen lyftes den varsamma renoveringen som utgått från de boendes behov och bevarandet av arkitektoniska detaljer fram.

I enlighet med gällande affärsplan kommer tempot på såväl nyproduktion som underhåll att vara fortsatt hög. Efterfrågan på bostäder i regionen är stor och Förbo vill bidra med minst 100 nya bostäder per år. Genomfört fastighetsunderhåll motsvarade 178 mnkr och investering i nyproduktion uppgick till 92 mnkr. Bolaget har under året även förvärvat 80 lägenheter i Lerum från det kommunägda Aspenäs Villastad AB.

Likvida medel och outnyttjade checkkrediter uppgick vid periodens slut till 98 mnkr. Av låneportföljen har 50 procent en räntebindning på kortare tid än ett år. Hyresnivån för bostadslägenheter under 2019 uppgick i genomsnitt till 1 138 kronor per kvadratmeter.

Mötesplatser för meningsfull fritid

Mötesplatser där människor i alla åldrar kan träffas främjar känslan av trygghet och tillit till andra. Ensamhet kan bidra till upplevd ohälsa därför är sociala möten mellan människor så viktig. Runt om i Mölndal finns många olika sorters mötesplatser. Mötesplats Åby är ett exempel på en plats där staden samverkar med de boende för att skapa en trygg och trevlig samlingspunkt dit alla är välkomna.

"Gemenskap och tillit är grundläggande för vår trygghet och hälsa. Detta är frågor vi måste arbeta för varje dag. Skolan eller polisen kan inte lösa utmaningarna själva. Alla är viktiga i det arbetet. I Mölndal har vi ett lokalt samhällsarbete i fyra bostadsområden som är unikt i Sverige. Här är många med och samskapar; fastighetsbolag, olika förvaltningar, föreningsliv och inte minst våra unga kommunutvecklare. Detta är vi oerhört stolta över. Tillsammans når vi fler!"

Åsa Banic Pedersen, enhetschef samhällsarbete

Byggnadsnämnden

Nämnden ansvarar för stadens uppgifter inom plan- och bygglagen och ger till exempel förhandsbesked, bygglov och rivningslov. Nämnden utövar också tillsyn över byggnadsverksamheten och prövar frågor om olovligt byggande. Därutöver ansvarar även för mätnings- och kartverksamhet.

Adam F Laurén (KD)
Ordförande

Björn Marklund
Förvaltningschef
stadsbyggnads-
förvaltningen

Ekonomi

Årets resultat jämfört med budget

Byggnadsnämnden visar ett negativt resultat mot budget på 0,8 mnkr, eller 6,1 procent av budgetomslutningen. Intäkterna är 1,7 mnkr lägre än planerat. Den största negativa avvikelserna, 3,7 mnkr, är hänförlig till bygglovsavgifter vilket förklaras av minskat byggande till följd av viss avmattning i konjunkturen. Detta motverkas något av bland annat juridiska ersättningar av engångskaraktär med 1,3 mnkr samt högre avgifter för lantmåteriförrättningar, samt övriga förrättningar och granskningar, med ungefär en mnkr. Kostnaderna är 0,9 mnkr lägre än budgeterat vilket främst beror på ett överskott kopplat till bostadsanpassningsåtgärder på 2,3 mnkr samt 0,7 mnkr i lägre personalkostnader. Diverse IT- och konsultrelaterade kostnader är dock cirka två mnkr högre än planerat. Enligt beslut av kommunstyrelsen har nämnden fått godkänt att använda eget kapital för att täcka underskottet.

Intäkts- och kostnadsutveckling jämfört med föregående år

Intäkterna minskade med totalt 0,7 mnkr jämfört med föregående år. Intäktslaget avgifter minskade med 3,3 mnkr varav bygglovsavgifter med 2,3 mnkr och lantmåteriförrättningsavgifter med en mnkr. Minskningarna beror delvis på en nedgång från höga nivåer 2018, men också på en större andel ärenden med lägre kostnadstäckningsgrad 2019. Övriga intäkter ökade med 2,5 mnkr mellan åren, vilket i huvudsak beror på ovan nämnda juridiska ersättning samt övriga ersättningar för diverse utförda uppdrag.

Kostnaderna har minskat med en mnkr jämfört med 2018. Den största minskningen återfinns inom kostnadsslaget övrigt med 0,6 mnkr där bostadsanpassningsbidragen var två mnkr lägre än ifjol. Som nämnts ovan, motverkas detta till viss del av högre IT-kostnader, motsvarande 1,1 mnkr, bland annat kopplat till införandet av den digitala bygglovstjänsten MittBygge, ökade licensavgifter samt genomförande av flygfotografering.

Den ordinarie lönerevisionen, inklusive sociala avgifter, motsvarade ungefär 0,5 mnkr i ökade lönekostnader under 2019. Detta motverkas dock av att andra typer av personalkostnader minskat vilket beror på en tillfällig förstärkning som gjordes under 2018 i samband med upplärning av bostadsanpassningshandläggare samt att medarbetare varit föräldra- och tjänstlediga i större omfattning under 2019. Personalkostnaderna har totalt minskat med 0,4 mnkr mellan åren.

Resultaträkning

mnkr	2019	2018	2017
Avgifter	16,4	19,7	23,8
Bidrag	0,1	0,0	0,0
Övrigt	4,1	1,6	1,9
Summa intäkter	20,6	21,3	25,7
Material	-0,3	-0,2	-0,3
Personal	-20,8	-21,2	-19,7
Lokaler	-1,4	-1,4	-1,5
Kapitalkostnader	-0,3	-0,4	-0,4
Övrigt	-11,8	-12,4	-12,8
Summa kostnader	-34,6	-35,6	-34,7
Verksamhetens nettokostnader	-14,0	-14,3	-9,0
Budget	13,2	12,7	12,1
Årets resultat	-0,8	-1,6	3,1
Godkänd resultatpåverkan genom användande av internt eget kapital	-0,8	-	-

I nämndens resultaträkning har nämndinterna poster eliminerats. Jämförelseåren 2018 och 2017 har justerats med anledning av införande av ny kontoplan 2019-01-01.

Driftredovisning

mnkr	Intäkt	Kostnad	Kommunbidrag	Resultat
Kommunbidragsområde				
Byggnadsnämnden	20,6	-34,6	13,2	-0,8
Summa	20,6	-34,6	13,2	-0,8

Personal

Inom byggnadsnämndens verksamhet har arbetsbelastningen stundtals varit hög vilket medfört höga stressnivåer hos medarbetare. Den medarbetarenkät som genomfördes 2019 visar på behov av utveckling när det gäller möjlighet till återhämtning och styrning, framförallt gällande tydlighet i förväntningar och måluppföljning. Personalen på stadsbyggnadsförvaltningen rekommenderar dock i hög grad staden och sin arbetsplats som arbetsgivare. Verksamheten har en låg sjukfrånvaro. Det är svårt att rekrytera vissa handläggare vilket har lett till att verksamheten anlitar externa konsulter.

Hänt i verksamheten

Under första halvåret 2019 minskade antalet ansökningar om bygglov. Detta medförde minskade intäkter för delar av nämndens verksamhet, men påverkade inte arbetsbördan eftersom tidigare inkomna ärenden fortfarande behandlades. Tiden från ansökan till färdigt projekt är upp till flera år för stora projekt, som flerbostadshus och större verksamhetsbyggnader.

Den 1 januari 2019 infördes regler i plan- och bygglagen om att vissa avgifter ska sättas ner om de lagstadgade handläggningstiderna för bygglov och anmälningar överskrids. Under 2019 har avgifter i 17 ärenden satts ned med sammanlagt 0,1 mnkr. Förhandsbesked är särskilt svåra att handlägga inom tidsgränsen, eftersom de ofta kräver omfattande remisser och överväganden efter att ansökan är komplett.

Förväntad utveckling

Byggkonjunkturen avtar sakta, men betydligt mindre i Göteborgsregionen än i till exempel Stockholm. I Mölndal finns det fortfarande ett stort intresse för att bygga. Under 2020 väntas flera detaljplaner antas och vinna laga kraft, så att flera större byggprojekt blir möjliga. Efterfrågan på byggnadsnämndens tjänster väntas därför vara ganska hög under 2020 och därefter minska långsamt. En risk som måste bevakas är att konjunkturen bromsar in snabbare än väntat.

Kommentar till volymmått

Större byggprojekt tar oftast ett till tre år från bygglov till avslutat projekt. De projekt som markeras som färdigställda 2019 har alltså ofta fått bygglov 2017 eller tidigare.

Volymmått

	2019	Budget 2019	2018
Antal beslut och ärenden, bygg			
Beslut i byggnadsnämnden	117	155	133
Delegeringsbeslut	1 234	1 500	1 399
Överklagade ärenden	23	35	26
Antal inkomna bygglov/anmälan			
En-/tvåbostadshus, nya	41	40	39
Flerbostadshus, nya	5	15	4
Om-/tillbyggnad bostäder	182	250	213
Kontor/industri/handel, nya	6	15	14
Dito, om-/tillbyggnad	41	50	55
Förskola/sjukhus/skola, nya	2	4	2
Dito, om-/tillbyggnad	6	4	7
Attefallsåtgärder	62	90	87
Övriga lov/tillstånd/anmälan	678	550	597
Genomförda åtgärder			
Ärenden olovligt byggande med mera	30	40	61
Bostadsanpassningsärenden	377	500	470
Antagna enkla planer	–	–	96
Fastighetsbildningar, nya fastigheter	63	100	276
Fastighetsbildningar, berörda fastigheter	251	300	107
Nybyggnadskartor	117	150	29
Grundkartor	27	20	24
Mätningssupdrag			
Externa	269	300	232
För fastighetsbildning, bygglov och fysisk planering	188	225	192
För grundkarta och stomnät	304	325	309
Lägeskontroller	248	250	242
Husutsättningar	269	120	71

Andra indikatorer av särskilt intresse

	2019	2018	2017
Säkerhet i överklagade beslut för byggnadsverksamhet i Mölndal, procent	74	70	85
Antal bygglovgivna bostäder i Mölndal	403	388	634
Antal färdigställda bostäder i Mölndal ¹	739	699	466

1) Antal i helt färdigställda byggprojekt.

Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och övriga nämnder

Kommunfullmäktige är stadens högsta beslutade organ och består av 61 folkvalda politiker som har fått invånarnas förtroende att bland annat besluta om budget, skatt samt vilka mål och riktlinjer som kommunen ska arbeta efter. Kommunrevisionen, överförmyndarnämnden och valnämnden redovisas under egna kommunbidragsområden.

Kommunstyrelsen leder och har det övergripande ansvaret för stadens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen har uppsikt över stadens nämnder och verksamheter.

Per Malm (M)
Ordförande
kommunfullmäktige

Kristian Vramsten (M)
Ordförande
kommunstyrelsen

Mio Saba Sjösten
Stadsdirektör

Carina Nordgren
Bitr. stadsdirektör/
förvaltningschef
stadslednings-
förvaltningen

Björn Marklund
Stadsbyggnads-
chef

Ekonomi

Årets resultat jämfört med budget

Kommunfullmäktige tillsammans med valnämnd, överförmyndarnämnd och kommunstyrelsen redovisar för året ett positivt resultat på 8,8 mnkr vilket motsvarar 4,4 procent av budgetomslutningen.

Stadsledningsförvaltningen redovisar ett överskott på 1,8 mnkr. Det omfattar dock ett underskott på 6,7 mnkr, eller 1,5 procent, inom fastighetsavdelningen där planerat underhåll överstiger budget med 5,8 mnkr och reparationer, tillsyn och skötsel med 5,1 mnkr. Samtidigt har behoven av evakueringspaviljonger och sanering i samband med större projekt varit 5,1 mnkr lägre mot budgeterat på grund av förskjutningar och alternativa lösningar. Därutöver påverkas avdelningens utfall negativt med 0,7 mnkr då detaljplaneavgifter bokförs som driftskostnad istället för investering från 2019.

Inom övriga stadsledningsförvaltningen lämnas överskott främst inom IT-avdelningen med 2,9 mnkr varav största delen består i färre inköp av personaldatorer under året men även vakanser och högre intäkter. Dessutom återfinns överskott på 1,6 mnkr inom kommunstyrelsens arbetsgivar- och organisationsutskotts, KSAGU, budget för personalsociala åtgärder, 1,1 mnkr för provision på ramavtal, 0,9 mnkr inom stadens interna försäkringssystem och totalt cirka två mnkr lägre personalkostnader mot budgeterat.

Plan- och exploatering redovisar ett negativt utfall främst på grund av att detaljplaner redovisas som driftskostnad och inte investering från och med 2019. Överförmyndarnämnden lämnar ett överskott i och med färre ensamkommande barn med god man och ställföreträdare. Räddningstjänsten lämnar ett överskott kopplat till återbetalning av pensioner där cirka hälften är en eftersläpning från 2018 och cirka hälften avser 2019.

Ks övrigt lämnar överskott för ej nyttjad intern ränta för markköp, ks förfogandeanslag är inte fullt ut nyttjat och ks och dess utskott visar ett mindre underskott hänförligt till en utbildningsinsats under våren inför ny mandatperiod. Övrigt

Resultaträkning

mnkr	2019	2018	2017
Avgifter	12,8	11,2	15,4
Bidrag	6,6	7,6	10,7
Övrigt	534,9	512,2	474,5
Summa intäkter	554,3	531,0	500,6
Material	-6,8	-4,2	-4,0
Personal	-158,3	-142,5	-137,4
Lokaler	-168,7	-163,9	-146,7
Kapitalkostnader	-150,6	-158,7	-139,8
Övrigt	-261,3	-255,6	-243,6
Summa kostnader	-745,7	-724,9	-671,5
Verksamhetens nettokostnader	-191,4	-193,9	-170,9
Budget	200,2	183,2	172,5
Årets resultat	8,8	-10,7	1,6

I nämndens resultaträkning har nämndinterna poster eliminerats. Jämförelseåren 2018 och 2017 har justerats med anledning av att serviceförvaltningen till och med 2018 var organiserad under kommunstyrelsens nämnd men blev egen nämnd 2019 samt införande av ny kontoplan 2019-01-01.

Driftredovisning

mnkr	Intäkt	Kostnad	Kommunbidrag	Resultat
Kommunbidragsområde				
Kommunfullmäktige	0,0	-3,4	3,7	0,3
Kommunrevision	0,0	-2,5	2,6	0,1
Valnämnd	1,5	-2,5	1,2	0,2
Överförmyndarnämnd	13,8	-19,3	7,2	1,7
Stadsledningsförvaltning	546,1	-655,6	111,3	1,8
Plan- och exploatering	21,5	-29,3	6,9	-0,9
Räddningstjänst	0,0	-40,5	42,8	2,3
Ks och dess utskott	0,0	-9,2	9,0	-0,2
Ks förfogande	0,0	-1,1	2,3	1,2
Ks övrigt	0,0	-10,9	13,2	2,3
Summa	582,9	-774,3	200,2	8,8

Stadsdirektörens ledningsgrupp, SDLG, flyttar ihop. Det som tidigare var sex arbetsplatser i stadshuset är nu gemensam yta för femton personer.

överskott uppgår samlat till 0,6 mnkr och beror främst på lägre sammanträdesarvodena och lägre kostnader för förtidsröstning under vårens val till europaparlamentet.

Intäkts- och kostnadsutveckling jämfört med föregående år

Totalt har intäkterna mellan 2018 och 2019 ökat med 23,3 mnkr. Övriga intäkter har ökat med 22,7 mnkr varav hyresintäkterna med drygt 14 mnkr. Ökningen är kopplad till nya investeringar på till exempel Almåsskolan och Katrinebergsskolan men även på grund av fler inhyrda lokaler till exempel förskolan Kängurun och boenden för nyanlända. Samtidigt är ökningen ett netto där sänkt internränta och slutavskrivningar mellan åren är inkluderade. Den gemensamma överförmyndarnämnden från 2019 bidrar till ökade intäkter från samverkande kommuner med knappt sex mnkr mellan åren. IT-avdelningens intäkter har ökat med drygt tre mnkr i och med prisökningar och fler uthyrda enheter. Bidragen har minskat med en mnkr vilket till största del beror på att FRAMM-projektet som pågick mellan 2017–2018 är avslutat. Intäktslaget avgifter har ökat med 1,6 mnkr varav cirka fyra mnkr beror på fler detaljplaner kopplat till större exploateringsprojekt. Intäkterna från Skogsförvaltningen har dock minskat med knappt två mnkr mellan åren då vissa avverkningsåtgärder inte kunnat genomföras.

Kostnaderna har totalt ökat med 20,8 mnkr varav personalkostnaderna är den största posten med 15,8 mnkr. Knappt fem mnkr beror på att Mölndal hanterar alla kommuners arvodesutbetalningar inom den gemensamma överförmyndarnämnden från 2019 och cirka 3,5 mnkr beror på årlig lönerrevision. Resterande ökning beror på nya tjänster inom fastighet, näringsliv, informationssäkerhet samt upphandling, att vakanser från 2018

är tillsatta inom flera områden samt det under året avslutade stadsdirektörsuppdraget. Materialkostnaderna har ökat med 2,6 mnkr där inköp av IT-utrustning står för knappt fyra mnkr då personaldatorer från och med 2019 bokförs som driftskostnad istället för investering. Samtidigt har ändrade interna debiteringar resulterat i lägre materialkostnader för nämnden. Lokalkostnaderna har ökat med 4,8 mnkr. Nya avtal, bland annat helårseffekt av nya gruppboendestäder 2018, Känguruns förskola och boenden för nyanlända motsvarar knappt sex mnkr och prisuppräknning cirka fyra mnkr. Avgående avtal, till exempel färre inhyrda paviljonger vid bland annat Almåsskolan, minskar kostnaderna med sex mnkr mellan åren. Övriga kostnader har ökat med 5,7 mnkr där kostnaderna för underhåll, skötsel och reparationer på stadens fastigheter har ökat med cirka 13,5 mnkr mellan åren, till viss del planerat, och beroende på en högre underhållstakt under 2019. Licensavgifter och försäkringar har ökat med 2,5 mnkr och inhyrd personal kopplade till exploateringsprojekt har ökat med drygt en mnkr. Kostnader för bidrag har ökat med drygt två mnkr, dels genom interna bidrag, som stadens klimatväxlingsmodell och ökat nyttjande av KSAGU:s pott för en satsning på mentorer i förskolan, dels genom ökat bidrag till Sahlgrenska Science Park. Mellan åren har kostnaden för medlemsavgift till Räddningstjänsten minskat med 3,5 mnkr där 2,3 mnkr avser återbetalning av pensionsmedel för 2018 och 2019 och resterande beror på lägre avgift i och med ny fördelningsmodell. Färre utrangeringar mot föregående år ger lägre kostnader med drygt sju mnkr. Kostnaderna för sophämtning, vatten och avlopp samt el och fjärrvärme har minskat med 2,4 mnkr och kostnaderna för larm och bevakning har minskat med 1,2

Mölnadal blir den nya stadsporten till Göteborgsregionen. Bilden är en vision som visar hur Mölnadal växer och blir en naturlig del av södra Göteborg. Riksdagens fastslagna planer på en ny höghastighetsjärnväg med Mölnadal som en av de aktuella stationerna skymtas i bilden. Visionsbilden är framtagen av Tomorrow AB i samarbete med Mölndala Fastighets AB, NCC, Citycon och Mölndals stad.

mnkr mellan åren. Kapitalkostnaderna har minskat med 7,9 mnkr varav nära 17 mnkr beror på 2018 års nedskrivning av Åbybadet och cirka fem mnkr på att stadens personaldatorer från 2019 bokförs som driftskostnad i stället för investering. Nettoeffekten av nya investeringar, slutavskrivningar och sänkt internränta ökar kapitalkostnaderna med cirka 13 mnkr där de stora nya projekten varit Almåsskolan, Katrinebergsskolan och Högalidens förskola. Under 2019 har även en nedskrivning av vattenskadade villavagnar skett med 0,8 mnkr.

Personal

Inom de flesta av kommunstyrelsens verksamheter går det relativt enkelt att rekrytera. Svårigheter har funnits när det gäller att matcha lönenivåer och ibland även att hitta personer med erfarenhet. Utmaningar finns också gällande rekrytering av ingenjörer och projektledare inom plan- och exploatering vilket har lett till att konsulter har använts som ersättning.

Ett aktivt arbetsmiljöarbete har bedrivits under året. Utmaningar har framförallt varit arbetsbelastningen som ibland varit hög för medarbetarna, något som också framkommer i medarbetarenkäten. Resultaten för kommunstyrelsens verksamheter visar i övrigt att medarbetarna i hög grad rekommenderar staden och sin arbetsplats som arbetsgivare. Sjukfrånvaron på förvaltningen är låg.

Kommunstyrelsens verksamheter påverkas av de utmaningar staden står inför inom bland annat ekonomi och kompetensförsörjning. Det kommer medföra behov av omställning mot digitalisering. Kommunstyrelsen behöver också kunna stödja kommunens övriga verksamheter i omställningsarbetet.

Hänt i verksamheten

Organisatoriska förändringar inom politiken och förvaltningen

Några organisatoriska förändringar ägde rum under 2019 inom den politiska organisationen samt inom stadsledningsförvaltningen. I januari inledde två ny tillsatta utskott sitt arbete under kommunstyrelsen, det sociala hållbarhetsutskottet, SHU, och lokalstrategiska utskottet, LSU. Det näringslivsstrategiska utskottet avslutade sitt arbete i och med utgången av 2018 och ansvaret för näringslivsfrågorna trädde in under arbetsutskottet. Införandet av nya politiska utskott har inneburit prioriteringar och förändrat arbetsinnehåll för några medarbetare för att hantera den ökade administrationen av möten och uppdrag.

Mölnadal ingår sedan tidigare i en gemensam överförmyndarorganisation med Härryda, Partille och Kungälv. Under 2019 utökades samverkan ytterligare genom att en gemensam nämnd instiftades. Samtliga fyra kommuner är representerade i nämnden. Från och med den 1 februari 2019 ingår även Öckerö i samverkan, dock inte i den gemensamma nämnden.

I september bildades en ny enhet på stadsledningsförvaltningen, säkerhets- och beredskapsenheten. Enheten ansvarar för styrning, samordning och uppföljning av stadens arbete med krisberedskap och civilt försvar, informationssäkerhet och säkerhet. Enheten ansvarar också för att staden har en väl fungerande krisledningsorganisation. Verksamheten finansieras till stor del av riktade statliga medel.

Utveckling av järnvägen

Planeringen för utbyggnad av järnväg i Mölndal har blivit allt mer konkret under året. Trafikverket studerar hur en järnväg mellan Borås och Göteborg ska placeras med inriktning att en av stationerna ska finnas i Mölndal. Staden har under året börjat planera för ett stationsläge vid innerstaden samt för andra järnvägsprojekt så som uppställningsspår och depå i Sandbäck samt utbyggnad av Västkustbanan.

Ny stadsdirektör

Under året valde kommunstyrelsen att avsluta stadsdirektörens förordnande och rekrytering av en ny stadsdirektör genomfördes under hösten 2019. Kommunstyrelsen beslutade i december att tillsätta Mio Saba Sjösten som ny stadsdirektör. Hon har arbetat i Mölndals stad i snart tio år varav den största delen av tiden som socialchef.

Ny lag gällande e-fakturer

Från och med 1 april 2019 är det lag på e-faktura enligt ny europeisk standard, Peppol, vid alla inköp i offentlig sektor samt vid alla upphandlingar. Under 2019 var andelen elektroniska leverantörsfakturer nära 90 procent. Antalet leverantörer som kopplats på har ökat från 209 år 2018 till 626 år 2019, det är en mycket stor ökning. Sekretessfakturer är undantagna från lagstiftningen. Arbetssättet medför ökad säkerhet kring våra betalningar, kontroll över stadens leverantörer samt uppsikt över vår egen avtalstrohet vid inköp av olika slag.

E-tjänster och digitalisering

Under 2019 utvecklade staden ytterligare drygt 20 e-tjänster, totalt finns nu cirka 80 e-tjänster. Det är en positiv utveckling som visar att staden ökat servicen och tillgängligheten för medborgarna samt genomför interna effektiviseringar.

Under 2019 byggdes tillgången till trådlösa nät inom stadens äldreboenden ut i stor omfattning. Utbyggnaden genomfördes delvis med hjälp av EU-bidrag. Även stadens publika nät byggdes ut och bland annat fick kommunens bandybana tillgång till trådlösa nätverk för alla. Utbyggnaden av trådlösa nät både inom stadens fastigheter men också de publika näten ökar tillgängligheten för stadens medborgare i alla åldrar.

EU-valet

Den 26 maj ägde val till Europaparlamentet rum. Valdeltagandet i kommunen ökade jämfört med 2014 års Europaparlamentsval med knappt fem procent till drygt 61 procent. Trenden att allt fler förtidsröstare är fortsatt stark och av de 30 936 kommuninvånare som röstade valde 11 936 eller knappt 39 procent att förtidsrösta. Motsvarande antal förtidsröstande 2014 var 7 251 eller drygt 27 procent. Staden erbjöd under valet 2019 fler vallokaler än tidigare och fler personer anställdes för att jobba med valet. Nytt för året var den förtidsröstning som staden arrangerade i Mölndal Galleria. Förtidsröstningen där var mycket välbesökt och ökade tillgängligheten för medborgarna.

Förväntad utveckling

Under de närmaste åren finns en osäkerhet om hur byggkonjunkturen utvecklas och hur den påverkar efterfrågan på kommunala investeringar samt plan- och exploateringsarbetet. De järnvägsprojekt som pågår under flera år framåt kommer dock att kräva stor arbetsinsats oavsett hur byggnadskonjunkturen utvecklas.

Under 2020 kommer staden att övergå till Office 365. Detta ger medarbetare större möjlighet till samarbetsytter, delade dokument, moderna program och offlinefiler. Efter införandet bedöms effektiviteten och samarbetsmöjligheterna öka.

I slutet av 2019 inleddes arbetet med att ta fram en modell för trend- och omvärldsanalys. Detta ingår i ett paket där slutprodukten ska vara ett gediget beslutsunderlag. Att skapa kunskap genom att gå från ”anonyma siffror” till vad det betyder för Mölndal och samla en stor mängd data till en pedagogisk kärna. Arbetet har varit fragmenterat men stadsledningsförvaltningen har nu tagit ett samlat grepp och utvecklar just nu flera komponenter till en helhet. I helheten ingår också en översyn av nuvarande planerings- och uppföljningssystem som kan komma att ersättas av ett system för beslutsstöd som ger chefer i organisationen ett utvecklat IT-stöd och som inkluderar både HR, ekonomi och verksamhetsstyrning.

Den kompetensförsörjningsstrategi som antogs 2019 förväntas ge effekter på arbetet med kompetensförsörjning och kompetensväxling som staden påbörjat. Strategin ger vägledning och tydlighet avseende vilka insatser som ska prioriteras i staden. I viss mån stöds arbetet med medel från Omställningsfonden.

Redan under 2019 gav arbetet inom inköp- och upphandling goda effekter. Avtalstroheten ökade och därmed minskade kostnaderna för inköp. Det proaktiva arbete som avdelningen bedrivit har medfört att verksamheternas kunskap och beteende har förändrats vilket påverkat resultatet positivt. Under 2020 förväntas effekterna öka än mer och arbetet intensifieras.

Volymmått

	2019	Budget 2019	2018
Överförmyndarnämnden			
Antal ärenden totalt	714	780	751
varav ensamkommande barn	11	50	20
Stadsledningsförvaltning			
Förvaltning, fastigheter, antal m ²	388 203	388 615	377 020
varav stadens egna lokaler	285 274	285 455	274 934
varav inhyrda lokaler	102 929	103 160	102 086

Andra indikatorer av särskilt intresse

	2019	2018	2017
Plan- och exploatering			
Säkerhet i överklagade beslut för byggnadsverksamhet i Mölndal, procent	74	70	85
Antal bygglovgivna bostäder i Mölndal	403	388	634
Antal färdigställda bostäder i Mölndal ¹	739	699	466

1) Antal i helt färdigställda byggprojekt.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämnden ansvarar för att främja kulturlivet i Mölndal genom att skapa kultur-, idrotts- och fritidsverksamhet som är inkluderande, mångsidig och tillgänglig. Nämnden ansvarar också för stadens bibliotek enligt bibliotekslagen.

Glenn Grimhage (L)
Ordförande

Annika Stedner
Förvaltningschef
kultur- och
fritidsförvaltningen

Ekonomi

Årets resultat jämfört med budget

Kultur- och fritidsnämnden visar en positiv avvikelse på 8,3 mnkr, vilket motsvarar fem procent av budgetomslutningen. Åbybadet redovisar ett överskott på 5,2 mnkr. Av dessa utgör 4,3 mnkr högre intäkter än förväntat från upplevelsebad, varmvattenbassäng och gym då badet har varit öppet året ut, vilket är ett kvartal längre än planerat. Dessutom blev kostnaderna en mnkr lägre då verksamheten varit begränsad. Enligt beslut i kommunstyrelsen så har kultur- och fritidsnämnden fått godkänt att under 2019 använda det centralt avsatta anslaget för Åbybadet på motsvarande åtta mnkr. I samband med beslutet överfördes anslaget till kommunbidragsområde Åbybadet.

Förening och idrott visar ett överskott mot budget på 3,3 mnkr, vilket i huvudsak beror på förändrade fastighetsdebiteringar. Kommunbidragsområde föreningsbidrag visar ett överskott på 0,4 mnkr, vilket beror på att utfallet av den preliminära hyran för Gunnebo ridanläggning blev lägre än budgeterat. Ovanstående positiva resultat motverkas till viss del av underskott mot budget på 0,4 mnkr inom ungdoms- och samhällsarbete. Av dessa beror 0,3 mnkr på en tillkommande avtrappningshyra i samband med flytt av verksamheten från fritidsgården i Broslätt till nya Mötesplats Åby i slutet av 2018. Enligt beslut av kommunstyrelsen har kultur- och fritidsnämnden fått godkänt att använda eget kapital för att täcka merkostnaden.

Bibliotek, museum, konst och kultur visar ett underskott mot tilldelat anslag på 0,2 mnkr som i stort förklaras av engångskostnader på cirka 0,3 mnkr i samband med byte av bibliotekssystem. Underskottet motverkas till viss del av lägre personalkostnader beroende på vakanser. Nämnd, administration med mera har följt budget under 2019.

Intäkts- och kostnadsutveckling jämfört med föregående år

De samlade intäkterna har ökat med 0,8 mnkr jämfört med föregående år. Intäktslaget avgifter har ökat med 2,2 mnkr. Entréavgifter från Åbybadet har ökat med två mnkr eftersom anläggningen var stängd under perioder 2018. Bidragsintäkterna har minskat med 0,3 mnkr mot ifjol. Statsbidraget för lovaktiviteter på andra lov än sommarlovet, har minskat med 0,8 mnkr samtidigt som några av fjolårets bidragsfinansierade projekt så som kommunkoreograf och pop-

Resultaträkning

mnkr	2019	2018	2017
Avgifter	10,7	8,5	14,3
Bidrag	7,7	8,0	5,2
Övrigt	19,5	20,6	19,8
Summa intäkter	37,9	37,1	39,3
Material	-6,4	-7,0	-7,4
Personal	-72,3	-69,9	-67,2
Lokaler	-66,7	-67,9	-59,9
Kapitalkostnader	-3,7	-3,8	-2,6
Övrigt	-45,7	-46,2	-45,2
Summa kostnader	-194,8	-194,8	-182,3
Verksamhetens nettokostnader	-156,9	-157,7	-143,0
Budget	165,2	153,9	141,2
Årets resultat	8,3	-3,8	-1,8
Godkänd resultatpåverkan genom användande av internt eget kapital	-0,3	-0,1	-2,7

I nämndens resultaträkning har nämndinterna poster eliminerats. Jämförelseåren 2018 och 2017 har justerats med anledning av införande av ny kontoplan 2019-01-01.

Driftredovisning

mnkr	Intäkt	Kostnad	Kommunbidrag	Resultat
Kommunbidragsområde				
Bibliotek, museum, konst och kultur	6,7	-57,8	50,9	-0,2
Ungdoms- och samhällsarbete	6,3	-29,6	22,9	-0,4
Föreningsbidrag	0,1	-12,2	12,5	0,4
Förening och idrott	13,7	-66,3	55,9	3,3
Åbybadet	12,1	-22,1	15,2	5,2
Nämnd, administration med mera	0,2	-8,0	7,8	0,0
Summa	39,1	-196,0	165,2	8,3

up-museum i Mölndal Galleria har upphört. Ersättning för röstmottagare i samband med allmänna val har också minskat med 0,4 mnkr. Detta motverkas något av tillkommande bidrag bland annat för projekten Tjejers psykiska hälsa och Fylgia/tidsresan med 0,5 mnkr vardera. Dessutom har ersättningen från stadsledningsförvaltningen för trygghetsvårdar ökat med 0,2 mnkr. Övriga intäkter har minskat med 1,1 mnkr jämfört med 2018. Ban- och lokaluthyrning på Åbybadet har minskat med 0,7 mnkr beroende på den kommande stängningen. Förändringen påverkas också av, vilket nämnts ovan, fjolårets

externa ersättning för pop-up-museet i gallerian. Detta motverkas till viss del av att diverse övriga intäkter tillsammans ökat med cirka 0,4 mnkr, där uthyrning av skridskor och lokaler i nya Mötesplats Åby står för ungefär hälften.

Nämndens kostnader är totalt sett oförändrade jämfört med föregående år. Materialkostnaderna har minskat med 0,6 mnkr. Engångsinsatser på Gunnebo ridanläggning, större inköp i samband med öppnandet av Mötesplats Åby och museets produktion av utställningen Cyklar genererade tillsammans materialkostnader på 0,7 mnkr under 2018. Under 2019 har inköp av material på ungefär 0,2 mnkr gjorts till Fritidsbanken. Kostnaderna för personal har ökat med 2,4 mnkr mot ifjol. Den största delen av ökningen, cirka 1,7 mnkr inklusive sociala avgifter, beror på den årliga löneöversynen. Antalet anställda är ungefär lika många som ifjol. En ny tjänst har dock inrättats i och med uppstarten av Fritidsbanken. Personalkostnaderna påverkas varje år av vakanser och föräldradedigheter i varierande omfattning, även antalet bidragsfinansierade tjänster varierar mellan åren.

Lokalkostnaderna har minskat med 1,2 mnkr mot 2018. Hyran för Åbybadet har sänkts med 1,2 mnkr och övriga idrottshyror har sammantaget minskat med ungefär en mnkr. De minskade hyrorna förklaras av sänkt internränta, borttagen debitering av driftschabloner för fotbollsplaner och näridrottsplatser samt effekter av införandet av komponentavskrivning. Som nämnts ovan har Mötesplats Åby, inklusive avtrappningshyra för den före detta Broslättsgården, inneburit ökade lokalkostnader med ungefär 0,3 mnkr. Övrig ökning är hänförlig till diverse olika lokaler däribland Mötesplats Fässberg och stadsmuseet.

Övriga kostnader har minskat med 0,5 mnkr mot 2018. Det beror bland annat på att kostnaderna för skötsel-, vaktmästeri- och städtjänster tillsammans har minskat med 0,7 mnkr. Även olika typer av konsultkostnader har minskat med 0,7 mnkr mellan åren. Dessutom har kostnaderna för fastighetsunderhåll minskat med 0,3 mnkr samt informationsbroschyrer och reklam med 0,2 mnkr. Detta motverkas till viss del av att licensavgifter och andra IT-relaterade kostnader, inklusive IT-konsulter, ökat med 0,8 mnkr. Kapitalkostnaderna är i princip oförändrade mellan åren.

Personal

Nämnden har 129 tillsvidareanställda medarbetare, varav cirka två tredjedelar är kvinnor och en tredjedel är män. Resultatet i 2019 års medarbetarenkät, med ett indexvärde för hållbart medarbetarengagemang på 81, visar att nämnden i stort har nöjda medarbetare och uppskattade chefer. Nämndens totala resultat är något lägre än tidigare år men likväl det högsta inom staden. Sjukfrånvaron uppgick 5,1 procent under 2019, vilket är en minskning jämfört med 2017 och 2018.

Hänt i verksamheten

Under 2019 har mycket arbete fokuserats på kultur- och fritidsanläggningar. Det gäller såväl stadens egna som föreningslivets anläggningar. Nämndens uppdrag är att skapa förutsättningar för ett brett kultur- och fritidsutbud och där är föreningsbidrag, tillgång till lokaler, anläggningar och mötesplatser viktiga delar. Arbetet med stadens kultur- och fritids-

fastigheter, både strategiskt och operativt, har stor bäring på nämndens arbete och påverkar både verksamhetens utformning och det ekonomiska utfallet.

Förening och idrott

Största utmaningen under 2019 gällde arbetet med stadens badanläggningar. Den tillfälliga bassänglösningen Lilla Åbybadet projekterades och färdigställdes samtidigt som det nya Åbybadet projekterades. Den tillfälliga lösningen ger Mölndalsborna möjlighet till bad tills dess att det nya badet står klart. Fokus på Lilla Åbybadet ligger på skolsim, föreningsverksamhet och delvis på motionssim och nöjesbad. I slutet av året togs Streteredsbadet över från simklubben MASS och drivs nu i egen regi.

Under 2019 har utbildning i hjärt-lungräddning med hjärtstartare genomförts med personalen på fritidsanläggningarna vilket gett ökad trygghet och säkerhet för besökare och personal.

I november invigdes Fritidsbanken, där idrottsutrustning lånas ut kostnadsfritt. Den blev mycket välbesökt redan från början. Utrustningen är skänkt av kommuninvånare och av Fritidsbanken i Angered som nyligen lades ned. Syftet är att uppmuntra barn och unga till idrottande och en aktiv fritid. Utrustning lånas ut gratis för att förhindra att ekonomiska hinder sätter stopp för idrottande. I förlängningen medför motion och spontanidrottande ett mer aktivt liv, en bättre folkhälsa och friskare medborgare.

Under året tecknades ett nytt avtal med ridklubben Gunnebo ryttersällskap. Nödvändigt underhåll har genomförts på anläggningen, bland annat har manegen restaurerats och sandhagarna dränerats.

Biblioteksverksamheten i staden

Att främja barn och ungas läsning är grunden till mycket av bibliotekens verksamheter. Arbetet med att utforska nya former för inflytande och medskapande för barn och unga pågick under 2019. Biblioteken genomförde 443 olika läsfrämjande aktiviteter under 2019. Stadsbiblioteket slog besöksrekord med 68 procent fler besökare på årsbasis jämfört med det gamla stadsbiblioteket. Det finns anledning att anta att denna ökning, både i aktivitets- och besöksantal medför ökade läskunskaper och stimulerar läsande, framförallt hos barn och unga.

Bokbussen har besökt många förskolor vilket innebär att barnen och skolpersonalen fått träffa en barnbibliotekarie en gång i månaden. Detta främjar läsning, läsförståelse och uppmuntrar till lån av böcker. Under hösten var bokbussen också närvarande vid Åbydagen och på Gunnebos julmarknad för att öka tillgängligheten till läsande och böcker. En utredning av den framtida mobila biblioteksverksamheten påbörjades under året.

Den nya webben som lanserades 2019 förbättrade tillgängligheten till bibliotekens information.

Under året uppdaterades den lagstadgade biblioteksplanen i samarbete med skol- och utbildningsnämnden. Kommunfullmäktige tar ställning till planen under 2020. Den ska användas i prioriteringsarbetet inom bibliotekets verksamhet och förtydligar uppdraget med digital folkbildningsinsats och dess förväntade effekter.

Museum, konst och kultur

Det största konstprojektet för staden under året var Artscape Saga som gav Mölndal två vackra muralmålningar av världskända konstnärer. Detta uppmärksammandes både nationellt och internationellt. Målningarna återfinns vid Aktiviteten och vid Mölndals bro.

Museets utställning *Cyklar* drog stor och bred publik vilket resulterade i det största antalet besök till museet någonsin. Samverkan med skola och förskola har stärkts, detta märks bland annat genom att nästan alla skolor besöker museet och att alla barn i förskola och grundskola genomför en kulturaktivitet varje termin.

Under året förändrades evenemangsbudgeten, evenemanget Kulturnatt i Kvarnbyn lades ner medan Jul i Kvarnbyn återinfördes och områdesdagarna utökade sitt kulturutbud. En evenemangsutredning genomfördes på uppdrag av kommunstyrelsen.

Ungdoms- och samhällsarbete

Många aktiviteter har genomförts under 2019 i syfte att stärka folkhälsa, delaktighet och öka tryggheten. Insatserna har riktats framförallt till unga, men också vuxna, anställda inom staden och föreningar. Året innehöll förberedelser inför det att Barnkonventionen blir lag den 1 januari 2020. Bland annat anordnades konferensen Barns rätt till hälsa och en Barnkonventionsgala.

Under året startades ett så kallat inflytandecafé på Frejagymnasiet. Det är en ny metod för insamling av åsikter och idéer från ungdomar med funktionsnedsättningar, vilket ska leda till stärkt inflytande och delaktighet.

Förväntad utveckling

Mölndals stad växer och det medför ett ökat tryck, större förväntningar och ökat behov från allmänheten vad gäller kultur- och fritidsutbudet. Det finns ingen standardlösning för hur en kommun ska jobba för att tillgodose dessa behov. Det förebyggande och främjande arbetet som nämnden bedriver blir än mer viktigt givet den demografiska utvecklingen och de rådande förutsättningarna. Fler äldre lever längre, segregationen ökar, de digitala kraven och möjligheterna är stora men svåra att möta då olika grupper i samhället har olika behov.

Den nya kultur- och fritidsplanen kommer att stödja arbetet med de prioriteringar som blir nödvändiga och de satsningar som ska genomföras. Stadens mötesplatser kommer att bli än mer viktiga framöver för att fungera främjande och stödjande när det gäller arbetet med integration, folkhälsa, trygghet och gemenskap.

Volymmått

	2019	Budget 2019	2018
Bibliotek, museum, konst och kultur			
Antal besök på bibliotek	520 700	477 000	508 500
Antal besök på museum	48 100	40 000	62 700
Antal webbesök bibliotek	85 400	100 000	105 700
Antal webbesök museum	226 200	65 000	242 200
Föreningsbidrag			
Antal föreningar med bidrag	77	84	79
Antal studieorganisationer med bidrag	11	10	11
Ungdoms- och samhällsarbete			
Antal aktiviteter	1 295	50	1
Antal deltagare	34 645	20 000	1
Förening och idrott			
Antal besök i simhallen	260 700	170 000	223 000
Antal besök på isanläggningar	248 200	240 000	253 000
Antal besök på fotbollsplaner	392 000	360 000	372 000
Antal besök i Aktiviteten och idrottshallar	870 000	870 000	785 000

1) Nytt mått från 2019.

Andra indikatorer av särskilt intresse

	2019	2018	2017
Bibliotek, museum, konst och kultur, antal besök per invånare¹			
Fysiska besök på bibliotek	7,5	7,5	5,6
Fysiska och virtuella besök på bibliotek	8,8	9,0	7,2
Fysiska besök på museum	0,7	0,9	0,6
Fysiska och virtuella besök på museum	4,0	4,6	1,7
Förening och idrott			
Åbybadet, antal besök per invånare ¹	3,8	3,3	5,2

1) Antal invånare per 30 september 2019.

Kommentarer volymmått

Minskningen av antalet besök på museet förklaras av pop-up-museet i Mölndal Galleria som var öppet från oktober 2018 till januari 2019. Borträknat besökarna i pop-up-museet så var antalet besök 42 700 stycken under 2019, vilket var något högre än under rekordåret 2017 då drygt 42 400 besök gjordes på museet. Den välbesökta utställningen *Cyklar* och det faktum att pop-up-museet spred kännedom om museets verksamhet till en ny publik är förklaringarna bakom det höga antalet besök 2019. Antalet webbesök på museet minskade dock totalt under året, även om antalet unika besök ökade med 27 000 stycken. En förklaring till minskningen är att Lars Gahrns blogg har lyfts bort från uppföljningen, vilket påverkar jämförelsen med 2018 då antalet besök på bloggen uppgick till 43 000 stycken.

Fritidsbanken - öppen för alla

Alla ska ha möjlighet att hitta sin sport eller fritidsaktivitet. Fritidsbanken fungerar ungefär som ett bibliotek där det finns massor av sport- och fritidsutrustning att låna under två veckor. Tanken är att uppmuntra till spontanidrott och en aktiv fritid och ge alla möjlighet att prova på olika aktiviteter. Konceptet med Fritidsbanken har ett tydligt fokus inte bara på folkhälsa, utan också på miljö och återbruk och bygger på att saker skänks.

"Fritidsbanken samlar in sport- och fritidssaker som inte längre används och lånar ut dem gratis. Tanken är att alla Mölndalsbor enkelt ska kunna prova på olika aktiviteter utan att det kostar något. Samtidigt får oanvänd utrustning ett nytt liv. Vi vill att Mölndalsborna ska få en mer aktiv fritid."

Tina Fundberg, platsansvarig
Fritidsbanken Mölndal

Miljönämnden

Nämnden ansvarar för tillsyn inom miljöbalken, livsmedelslagen och tobakslagen. Därutöver ansvarar nämnden för att bidra till bästa miljönytta genom att vara aktiv och delaktig i samhällsplaneringen av Mölndal.

Anders Ådahl (C)
Ordförande

Per Kaarle
Förvaltningschef
miljöförvaltningen

Ekonomi

Årets resultat jämfört med budget

Miljönämnden redovisar ett positivt resultat för året som uppgår till 0,2 mnkr, vilket motsvarar 1,6 procent av budgetomslutningen. Överskottet beror på lägre personalkostnader än budgeterat på grund av vakanser inom inspektörsgruppen med 1,0 mnkr samt på lägre kapitalkostnader på grund av försenade investeringar med 0,1 mnkr. Detta motverkas av 0,5 mnkr i lägre intäkter, delvis då en del planerade kontroller och inspektioner har fått senareläggas på grund av tidigare nämnda personalvakanser.

Under de senaste två åren har nämnden bedrivit ett projekt kring arbetet med frågor som rör förorenad mark. Projektet som har kostat 0,4 mnkr i år och 0,3 mnkr förra året skulle enligt beslut i kommunstyrelsen finansieras med eget kapital, men har rymts inom nämndens befintliga budget.

Intäkts- och kostnadsutveckling jämfört med föregående år

De totala intäkterna har stigit med 0,3 mnkr jämfört med föregående år till ett totalt utfall på 4,3 mnkr. Detta beror på en ökad debitering av ett par specifika tillsynsområden jämfört med ifjol, exempelvis ökar debiteringen av årliga livsmedelskontroller med 0,1 mnkr.

Nämndens kostnader ökade med 0,9 mnkr jämfört med föregående år. Av detta står personalkostnaderna för 1,2 mnkr vilket förutom uppräkningslöner på cirka 0,3 mnkr beror på en högre sysselsättningsgrad bland medarbetarna än föregående år samt helårseffekt av vakanta tjänster som tillsattes under 2018. Vidare har nämnden haft en projektanställning avseende förorenad mark som pågått sedan juli förra året och som avslutades i september vilket också ger högre kostnader än föregående år.

Övriga kostnader minskade med 0,2 mnkr vilket beror på ett konsultuppdrag som genomfördes under 2018 som delvis finansierades med LONA-bidrag från Länsstyrelsen vilket även förklarar förändringen vad gäller bidrag på intäktssidan.

Personal

Nämnden har som målsättning att vara en attraktiv arbetsgivare som behåller och attraherar nya medarbetare samt kompetensutvecklar och stärker sin personal. Medarbetarenkäten 2019 visar en fortsatt positiv utveckling av resultatet med ett

Resultaträkning

mnkr	2019	2018	2017
Avgifter	4,2	3,9	3,5
Bidrag	0,0	0,1	0,6
Övrigt	0,1	0,0	0,0
Summa intäkter	4,3	4,0	4,1
Material	-0,1	-0,2	-0,1
Personal	-14,3	-13,1	-11,9
Lokaler	-0,7	-0,7	-0,7
Kapitalkostnader	-0,1	-0,1	-0,2
Övrigt	-1,6	-1,8	-2,1
Summa kostnader	-16,8	-15,9	-15,0
Verksamhetens nettokostnader	-12,5	-11,9	-10,9
Budget	12,7	12,4	11,5
Årets resultat	0,2	0,5	0,6
Godkänd resultatpåverkan genom användande av internt eget kapital	-0,6	-0,6	-

I nämndens resultaträkning har nämndinterna poster eliminerats. Jämförelseåren 2018 och 2017 har justerats med anledning av införande av ny kontoplan 2019-01-01.

Driftredovisning

mnkr	Intäkt	Kostnad	Kommunbidrag	Resultat
Kommunbidragsområde				
Miljönämnden	4,3	-16,8	12,7	0,2
Summa	4,3	-16,8	12,7	0,2

index för hållbart medarbetarengagemang på 79. Personalen rekommenderar Mölndals stad och miljöförvaltningen som arbetsgivare i mycket hög utsträckning. Genom Mölndals stads varumärke "Bästa möjliga Mölndal. Varje dag." har nämnden under flera år arbetat mot en tillitsbaserad arbetsplatskultur för att skapa en kultur med hög ömsesidig tillit mellan chef och medarbetare. Förvaltningen har en friskvårdsgrupp som genomför aktiviteter i syfte att stärka bland annat delaktighet, gemenskap, hälsa och arbetsglädje.

Det har blivit svårare att rekrytera personal, framförallt miljöinspektörer, med den erfarenhet och kompetens som behövs. Nämnden har ändå klarat sin kompetensförsörjning på ett bra sätt. Det är också viktigt att befintliga medarbetare har möjlighet att utvecklas i sitt uppdrag, vilket sker bland annat genom att kunna få ändrade arbetsuppgifter utifrån verksamhetens behov och egna önskemål.

Hänt i verksamheten

Biotopskyddsområden och våtmarker

Biotopskyddsområden är områden som är särskilt skyddsvärda genom att vara värdefulla livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter. Genom att skydda dessa miljöer förbättras förutsättningarna för att långsiktigt bevara den biologiska mångfalden. Nämnden har under året varit med och skapat en våtmark i Lindome tillsammans med Kungsbackaåns vattenvårdsförbund. Åtgärden är i enlighet med stadens lokala miljömål. Våtmarker är viktiga livsmiljöer för fåglar, groddjur och många andra djur och växter. De fungerar dessutom som naturliga reningsverk för näringsämnen som kväve och fosfor. Att anlägga våtmarker i skogsmark kommer att öka den vattenhållande förmågan för marken och på så vis bli en hjälp vid höga vattenflöden och översvämningar.

Strandskyddstillsyn

Mölnadal, tillsammans med många andra kommuner i Västra Götaland, har under året genomfört ett tillsynsprojekt om strandskydd tillsammans med Miljösamverkan och Länsstyrelsen. Syftet med projektet är att trygga allmänhetens tillgång till strandnära områden samt att se till att trygga livsvillkoren för växt och djurliv.

Receptfria läkemedel

Under 2018 tilldelades miljönämnden tillsynsansvaret för receptfria läkemedel. Det innebär att nämnden under 2019 tog fram information för de verksamheter som är aktuella för nämndens tillsyn och genomförde kontroller på plats i butiker som säljer läkemedel.

Radon

Nämnden har sedan några år tillbaka tagit ett samlat grepp kring radon i flerbostadshus och det finns i dagsläget många fastigheter som behöver mätas. Med planerad tillsynstakt bedömer nämnden att samtliga fastighetsägare i flerbostadshus har uppfyllt stadens mål om radonhalt i inomhusmiljön, alternativt har fått ett föreläggande om att utföra mätning eller att vidta radonsänkande åtgärder till 2022. Nämndens arbete leder till att fler fastighetsägare åtgärdar och får kunskap om hur mycket radon de har i sina lägenheter, vilket leder till ökad folkhälsa för Mölnalds kommuninvånare.

Tillsyn på förskolors inomhusmiljö

Stadens fokus vid tillsyn på förskolor är hygienutrymmenas utformning, städning och städbarhet samt rutinerna kring hygien och smitta. Tillsynen under 2019 resulterade i att ett antal av de granskade verksamheterna fick uppföljningsbesök, med anledning av att de använder sina hygienutrymmen på ett sätt som medför risker för smittskydd.

Allergifokus i livsmedelskontrollen

Merparten av de kontroller som nämnden utför riktar in sig på hygien och allmän livsmedelsinformation. Under 2019 var fokusområdet för granskningar allergener. Verksamhetsutövarna är väl införstådda med vikten av information om allergener. Uppföljning genom ytterligare kontroll har skett i de fall det har saknats skyltning.

Föreordnade områden

Nämnden har under året arbetat med de föreordnade områden som omfattas av stadens miljömål. Ett led i arbetet har varit att göra översiktliga bedömningar av det juridiska ansvaret på samtliga dessa områden. Där nämnden ser att det inte finns någon ansvarig har statliga bidrag söpts. Nämnden fick under 2019 statliga bidrag för två objekt och undersökningar av dessa områden har gjorts under året. Nästa steg är att bedöma om marken behövs saneras från föroreningar. Arbeta med en kommungemensam handlingsplan för stadens arbete med föreordnade områden har påbörjats. Syftet med handlingsplanen är att tydliggöra roller mellan kommunstyrelsen och nämnderna.

Förväntad utveckling

Förändrad taxa inom miljöbalkens område

Under 2018 tog Sveriges kommuner och regioner, SKR fram ett nytt underlag för taxa enligt miljöbalken. Ambitionen från SKR är att alla kommuner ska använda materialet så att det i större utsträckning än idag ser mer lika ut i kommunerna. Nämnden avser att besluta om ny taxa enligt underlaget under 2020. I den nya taxan kommer troligen timtaxan bli högre än idag utifrån SKR:s modell. Det är just nu oklart om de totala intäkterna påverkas då total tid som kan debiteras ut påverkas av den nya taxekonstruktionen för årliga och fasta avgifter.

Förändringar inom livsmedelsområdet

Livsmedelsverket har under ett par års tid avsett att göra förändringar inom lagstiftningen avseende riskklassning och taxa. Detta skulle vara klart för införande till 2020. Arbetet är dock försenat och nuvarande tidsplan från Livsmedelsverket anger att ny riskklassningsmodell ska gälla först 2024. När ny riskklassningsmodell är beslutad kommer livsmedelstaxan ses över och resursbehovet inom livsmedelskontrollen kommer att tydliggöras när ny lagstiftning är beslutad.

Volymmått

	2019	Budget 2019	2018
Totalt antal ärenden inom nämnden	2 341	2 450	2 088
Livsmedelskontroll	637	700	657
Administration	41	50	29
Miljöbalkstillsyn och naturvård	1 663	1 700	1 402
Livsmedelskontroll			
Totalt antal kontroller	424	470	421
varav händelsestyrda	14	20	18
varav planerade	324	400	353
varav uppföljande	86	50	50
Miljöbalkstillsyn			
Totalt antal inspektioner	449	400	373
Klagomål	85	100	84
Remisser byggnadsnämnden	62	100	78

Servicenämnden

Nämnden ansvarar för att ge servicetjänster till andra nämnder inom Mölndals stad. Det handlar bland annat om lokalvård, vaktmästeritjänster, fastighetsskötsel, måltidsverksamhet och stadshusservice. Dessutom ansvarar nämnden för stadens samlade fordonsbehov samt för intern post- och budverksamhet.

Ingemar Johansson (C)
Ordförande

Annika Nyberg
Förvaltningschef
serviceförvaltningen

Ekonomi

Årets resultat jämfört med budget

Servicenämnden redovisar ett negativt resultat på 2,6 mnkr för året. Underskottet är till största delen hänförligt till uppstarts-kostnader för den kommungemensamma kundtjänsten, Kontaktcenter Mölndal, som är planerad att starta efter sommaren 2020. Kostnaderna under 2019 uppgick till 2,3 mnkr och ska justeras mot eget kapital enligt kommunstyrelsens beslut.

Inom de intäktsfinansierade verksamheterna återfinns både över- och underskott. Den största avvikelsen återfinns inom måltidsverksamheten som redovisar ett negativt resultat på fyra mnkr. Underskottet beror på att nuvarande prismodell inte fullt ut ger kostnadstäckning vid exempelvis nystartade förskolor, att anpassning till färre brukare inom äldreomsorgen inte har skett i tillräcklig omfattning samt svårigheter att vid nyanställning anställa på lägre tjänstgöringsgrad än 100 procent. Även högre fraktkostnader i och med nytt avtal samt ökad reparationskostnader i köken bidrar till underskottet.

Detta motverkas dock av överskott inom främst transportverksamheten med 2,2 mnkr beroende på ett stort utbyte av bilar, ökad försäljning, lägre personalkostnader samt kostnader för drivmedel och leasing. Även förvaltningservice visar ett positivt resultat på 0,8 mnkr som uppkommer på grund av vakanser samt lägre kostnader för kurser och konferenser inom hela nämnden. Lokalvård och vaktmästeri/fastighetsskötsel redovisar sammantaget ett överskott på 0,7 mnkr till följd av ökad efterfrågan från övriga förvaltningar samt vakanser.

Intäkts- och kostnadsutveckling jämfört med föregående år

Servicenämndens totala intäkter ökade med 17,7 mnkr och de totala kostnaderna med 22,0 mnkr jämfört med föregående år. Övriga kostnader ökade med 16,5 mnkr mellan åren och beror främst på ett nytt avtal med stadens fastighetsavdelning som innebär att servicenämnden tar ett större kostnadsansvar för den löpande fastighetsdriften än tidigare samt uppstarts-kostnader i form av konsultkostnader för kontaktcenter och ökade leasing- och reparationskostnader. Intäktsökningen beror, utöver ett nytt avtal med fastighetsavdelningen, på fler löpande beställningar inom lokalvård, ökad efterfrågan på vaktmästeritjänster samt prisjusteringar mellan åren.

Personalkostnaderna ökade med 2,5 mnkr jämfört med föregående år. Den årliga löneöversynen innebar tillkom-

Resultaträkning

mnkr	2019	2018	2017
Avgifter	19,3	17,4	16,5
Bidrag	1,5	1,0	1,2
Övrigt	223,0	207,7	199,0
Summa intäkter	243,8	226,1	216,7
Material	-45,4	-42,7	-42,2
Personal	-145,8	-143,3	-135,2
Lokaler	-2,4	-2,4	-2,0
Kapitalkostnader	-3,7	-3,4	-3,1
Övrigt	-49,5	-33,0	-32,3
Summa kostnader	-246,8	-224,8	-214,8
Verksamhetens nettokostnader	-3,0	1,3	1,9
Budget	0,4	0,0	0,0
Årets resultat	-2,6	1,3	1,9
Godkänd resultatpåverkan genom användande av internt eget kapital	-2,5	-	-

I nämndens resultaträkning har nämndinterna poster eliminerats. Jämförelseåren 2018 och 2017 har justerats med anledning av att Serviceförvaltningen till och med 2018 var organiserad under kommunstyrelsens nämnd men blev egen nämnd 2019 samt införande av ny kontoplan 2019-01-01.

Driftredovisning

mnkr	Intäkt	Kostnad	Kommunbidrag	Resultat
Kommunbidragsområde				
Nämnd	0,1	-0,5	0,4	0,0
Intäktsfinansierad verksamhet	281,1	-281,4	0,0	-0,3
Kommungemensam kundtjänst	0,0	-2,3	0,0	-2,3
Summa	281,2	-284,2	0,4	-2,6

mande kostnader med cirka tre mnkr inklusive sociala avgifter. Ökningen av personalkostnader beror även på uppstarts-kostnader för Kontaktcenter Mölndal med 1,4 mnkr, arvoden till nämndens politiker då nämnden tillkom 2019, merkostnad för måltidspersonal på nya förskolor samt utökat uppdrag för vaktmästeri enligt ovan.

Detta motverkas av förändrat arbetssätt, minskat antal administrativ personal, ej tillsatta pensionsavgångar, förändrad beredskapskedja inom vaktmästeri, omställningskostnad av personal under föregående år samt vakanser på totalt cirka fem mnkr. Dessutom ökade materialkostnaderna med 2,7 mnkr varav högre livsmedelspriser stod för drygt hälften. Mål-

tidsverksamheten har fler barn och elever inom förskola och grundskola men färre elever på gymnasiet och färre brukare inom äldreomsorgen. Kapitalkostnaderna ökade med 0,3 mnkr mot föregående år och beror på ett fortsatt stort behov av inventarier till köken, även reparationskostnaden för maskiner och annan utrustning har ökat.

Personal

Serviceämnden har de två senaste åren arbetat aktivt med kompetensförsörjningen då främst kockar men även fastighets- och driftstekniker har varit en bristkompetens. De satsningar som har skett är bland annat att erbjuda olika yrkespraktikplatser, interna certifieringsmöjligheter samt prioriterade lönesatsningar. Nämnden arbetar även aktivt med att erbjuda heltidstjänster och inom bland annat lokalvården har de anställt en genomsnittlig sysselsättningsgrad på 99 procent.

För att minska verksamhetens sjukfrånvaro har satsningar genomförts på verktyget sjuk- och frisk via företagshälsovården för kvalitativ rådgivning vid medarbetarens sjukfrånvaro, ökad information och delaktighet samt arbetsmiljöronder, skyddskommitté och samverkan. Insatserna har bland annat lett till en sänkt sjukfrånvaro från 7,1 procent 2018 till 6,8 procent 2019. I årets medarbetarenkät blev resultatet för hållbart medarbetarengagemang 79, vilket är en ökning jämfört med tidigare år. Under hösten har en ny förvaltningschef tillträtt.

Hänt i verksamheten

Att skapa en hållbar verksamhet med minskad klimatpåverkan har varit serviceämndens strävan under året. Under 2018 beslutadest att stadens fordonflotta ska bli fossiloberoende till 2025. Andel fossiloberoende fordon var 2018 endast 1,5 procent. 2019 använde hela 40 procent av stadens fordon fossiloberoende bränsle. Arbetet innebär minskad klimatpåverkan och utvecklingen beräknas fortsätta i positiv riktning.

Lokalvården använder 100 procent miljövänliga rengöringsmedel i sitt dagliga uppdrag. Andra insatser som har en positiv miljöpåverkan är målet att på sikt nå 100 procent ekologisk nötfärs i stadens skolor och förskolor. Utfallet 2019 summeras till knappt 75 procent. Avseende samtliga livsmedel är andelen ekologiska knappt en tredjedel. Det som begränsar möjligheten att öka andelen ytterligare är den bristande tillgången på dessa livsmedel. Måltidsverksamheten arbetar aktivt med att minska matsvinnet.

Måltidspedagogiken, lärande om och med mat och måltider, har implementerats i många av stadens skol- och förskolekök. I harmoni med de nationella målen för folkhälsa och miljö ger måltidspedagogiken inspiration och kunskap om hur man kan öka barns intresse för mat på ett lustfyllt, enkelt och praktiskt sätt.

Fastighetsservice har under 2019 utökat avtalet med fastighetsavdelningen vilket bland annat innebär att de ansvarar för ventilation-, hiss-, energi- samt skolor och förskolors lekplatsbesiktningar. En återbruksproduktion avseende lekplatser är uppstartad under årets slut och kommer i fortsättningen även användas när det rör gymnastikredskap. Att återbruka leder till minskade kostnader såväl som minskad klimatpåverkan. Verksamheten har effektiviserat beredskaps-

insatsen under året vilket medfört minskade kostnader för köpande nämnder om cirka 1,1 mnkr.

Transportverksamhetens serviceverkstad har lagts ner vilket leder till framtida effektiviseringar.

Förväntad utveckling

Kommunstyrelsen gav serviceämnden i uppdrag att projektera och starta stadens gemensamma kontaktcenter som kommer att gå i drift under andra halvåret 2020. Kontaktcentrets syfte är att lotsa medborgare, näringsliv och andra intressenter via en väg in i staden, med hög effektivitet, tillgänglighet och kvalitet. Kontaktcentret finansieras till 75 procent med kommunanslag under 2020, resterande del finansieras av nämnderna. År 2022 förväntas verksamheten vara självfinansierad i enlighet med övrig verksamhet inom serviceämnden.

Med anledning av främst klimatförändringar har trenden de senaste åren varit kraftigt ökade livsmedelspriser. Nämnden ser ingen indikation på en sänkning. Det ökade behovet av specialkost samt eftersatt underhåll i köken är ytterligare exempel på faktorer som är kostnadsdrivande för verksamheten. Klimatförändringen kan komma att få en större påverkan än den redan har på nämndens kostnader. Det kan komma att påverka driften i stadens lokaler, i form av nya krav på värme, ventilation, behov av soltak med mera.

Kombitjänster, digitalisering, samt möjligheten att vara en attraktiv arbetsgivare, ser nämnden som nödvändiga åtgärder för att nå framgång att kostnadseffektivisera och optimera samtliga verksamheter under serviceämndens ansvar.

Volymmått

	2019	Budget 2019	2018
Fastigheter, antal m²			
Lokalvård	240 607	236 950	236 950
Förvaltning ¹	388 203	388 615	377 020
varav stadens egna lokaler	285 274	285 455	274 934
varav inhyrda lokaler	102 929	103 160	102 086
Måltider, antal ätande per dag			
Förskola	3 182	3 110	3 160
Grundskola	7 708	7 759	7 632
Gymnasium	294	235	352
Äldreboende	515	514	526
varav helpensioner	464	464	464
varav utomstående	51	50	62

1) Vaktmästeritjänster utförs i samtliga fastigheter medan fastighetsdrift endast utförs i stadens egna lokaler.

Skolnämnden

Nämnden ansvarar för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem. Nämnden ansvarar dessutom för annan pedagogisk verksamhet, elevhälsa samt för den kommunala kulturskolan.

Johanna Rantsi (M)
Ordförande

Fredrik Hellsten
Förvaltningschef
skolförvaltningen

Ekonomi

Resultat jämfört med kommunbidrag

Skolnämnden redovisar ett positivt resultat med 20,3 mnkr, eller 1,4 procent, mot budget. Nämnden har under året vidtagit ett flertal besparingsåtgärder för att i enlighet med stadens styrprinciper, uppnå en budget i balans. Åtgärderna har präglat nämndens arbete under året.

Kommunbidragsområde förskola och pedagogisk omsorg visar ett överskott på 15,8 mnkr. Den huvudsakliga anledningen till den positiva avvikelser är att antalet barn inom verksamheten blev 123 stycken färre än planerat vilket ger ett överskott på 13,6 mnkr mot tilldelat anslag för volymer samt köpta och sålda platser. Andra kostnader som visar ett positivt utfall mot budget är måltider med 1,5 mnkr, diverse centrala poster med 1,2 mnkr och lokalanknutna kostnader inklusive städning och vaktmästeri med 0,7 mnkr. Dessutom är intäkterna från barnomsorgsavgifter 0,4 mnkr högre än väntat. Detta motverkas till viss del av ett underskott på 1,6 mnkr inom förskoleenheterna vilket främst förklaras av att barnpengen inte har kunnat höjas i samma omfattning som lönerna ökat under de senaste åren.

Grundskola och fritidshem visar ett positivt resultat på 6,6 mnkr. Antalet elever inom grundskola och förskoleklass blev 56 färre och inom fritidshem 64 färre än planerat, vilket ger ett överskott på 7,4 mnkr mot tilldelat anslag avseende volymer samt köpta och sålda platser. Kostnaderna för nyanlända elever med svenska som andraspråk blev 1,5 mnkr lägre än beräknat samtidigt som måltids- och skolskjuts-kostnader samt barnomsorgsavgifter tillsammans visar en positiv avvikelse på 1,4 mnkr. Statsbidrag och vakanser bidrar till elevhälsans överskott på 0,5 mnkr samtidigt som lokalanknutna kostnader visar ett överskott på 0,3 mnkr mot tilldelat anslag. Skolenheterna visar en positiv avvikelse mot budget på 0,3 mnkr. Ovanstående motverkas till viss del av ett allmänt underskott inom centrala poster på 3,5 mnkr bland annat kopplat till handledarskap för extratjänster och IT-relaterade kostnader. Statsbidraget för asylsökande elever blev 1,3 mnkr lägre än budgeterat.

Särskolan visar ett underskott mot budget på 4,3 mnkr. Underskottet beror främst på ökade personalkostnader inom den egna regin bland annat till följd av förändrad elevsammansättning. Kommunbidragsområdena kulturskola samt nämnd

Resultaträkning

mnkr	2019	2018	2017
Avgifter	69,2	67,4	65,2
Bidrag	105,0	94,3	92,6
Övrigt	29,7	30,3	29,4
Summa intäkter	203,9	192,0	187,2
Material	-17,7	-16,5	-19,2
Personal	-959,2	-941,2	-899,2
Lokaler	-198,3	-189,5	-177,3
Kapitalkostnader	-11,0	-9,9	-9,0
Övrigt	-414,9	-410,2	-385,3
Summa kostnader	-1 601,1	-1 567,3	-1 490,0
Verksamhetens nettokostnader	- 1 397,2	-1 375,3	-1 302,8
Budget	1 417,5	1 356,2	1 297,0
Årets resultat	20,3	-19,1	-5,8

I nämndens resultaträkning har nämndinterna poster eliminerats. Jämförelseåren 2018 och 2017 har justerats med anledning av införande av ny kontoplan 2019-01-01.

Driftredovisning

mnkr	Intäkt	Kostnad	Kommunbidrag	Resultat
Kommunbidragsområde				
Förskola, pedagogisk omsorg	361,6	-791,4	445,6	15,8
Grundskola, fritidshem	588,2	-1 459,6	878,0	6,6
Särskola	21,4	-63,3	37,6	-4,3
Kulturskola	11,0	-27,3	16,9	0,6
Nämnd, administration med mera	0,3	-38,1	39,4	1,6
Summa	982,5	-2 379,7	1 417,5	20,3

och administration redovisar ett överskott på 0,6 respektive 1,6 mnkr mot budget för 2019, vilket huvudsakligen förklaras av lägre personalkostnader än planerat.

Intäkts- och kostnadsutveckling jämfört med föregående år

Årets intäkter har ökat med 11,9 mnkr mot 2018 att jämföra med 4,8 mnkr mellan åren dessförinnan. Intäktslaget avgifter har ökat med 1,8 mnkr varav barnomsorgs- och fritidshemsavgifter har ökat med 1,5 mnkr. Det beror på fler barn och elever i verksamheten samt att fler föräldrar betalar högsta avgift enligt maxtaxa. Bidragen har ökat med 10,7 mnkr. De största bidragsökningarna avser likvärdig skola med 8,7 mnkr, specialpedagogik för lärande 4,9 mnkr och minskade barngrupper i

förskolan med 3,9 mnkr. Detta motverkas till viss del av att flera andra bidrag har minskat så som statsbidrag för asylsökande elever med 1,8 mnkr, EU-bidrag för diverse projekt med 1,2 mnkr samt ersättning för handledning i samband med extratjänster. Intäktslaget övrigt har minskat med 0,6 mnkr mellan åren. Under året har intäkterna från språkintrouktion minskat något, vilket till viss del motverkas av fler sålda platser inom förskola och grundskola.

Nämndens kostnader ökade med 33,8 mnkr jämfört med 2018. Mellan 2017 och 2018 var motsvarande ökning 77,3 mnkr. Materialkostnaderna har ökat med 1,2 mnkr bland annat avseende inköp av böcker, arbetskläder och övrigt förbrukningsmaterial. Personalkostnaderna har ökat med 18 mnkr jämfört med förra året. Den årliga lönerrevisionen, inklusive sociala avgifter, motsvarar ungefär 21,9 mnkr, inklusive sociala avgifter. Resterande förändring förklaras av att antalet anställda har minskat under året. Samtidigt har antalet elever i egen regi ökat inom både förskola och grundskola.

Lokalkostnaderna har ökat med 8,8 mnkr jämfört med året innan. Under 2019 har Högalidens förskola tagits i bruk. Andra ny- till- och ombyggnationer är Katrinebergsskolan och Almåsskolan. En del objekt som tillkom under 2018 har dessutom gett ekonomisk helårseffekt under 2019. Kapitalkostnaderna har ökat med 1,1 mnkr, vilket bland annat förklaras av nyss nämnda tillkommande lokaler. Övriga kostnader har ökat med 4,7 mnkr. Köp av lokalvård, vaktmästeri och måltider har tillsammans ökat med ungefär motsvarande mellan åren.

Personal

Kompetensförsörjning är en långsiktig strategisk fråga för skolnämndens verksamheter. I takt med att antalet barn och unga ökar samt pensionsavgångar har konkurrensen om arbetskraft ökat. Inom GR pågår flera samverkansformer för att säkra en långsiktig kompetensförsörjning i regionen, exempelvis

branschråd med uppdrag att främja strategisk samverkan.

Personalomsättningen inom nämnden har under ett flertal år legat på en hög nivå, men minskade under 2019 till 9,6 procent, jämfört med 2018 års nivå på 11,9 procent, exklusive pensionsavgångar. Jämfört med GR har dock Mölndal en högre personalomsättning för flera av skolnämndens större yrkesgrupper. Införandet av kompletterande tjänster i förskola och skola syftar till att använda kompetensen rätt och ta tillvara på och utveckla den kompetens som finns för att kunna ge den bästa och mest effektiva samhällsservicen. Ett exempel på en kompletterande tjänst är lärarassistenter, ett pilotprojekt som nu utvärderas.

Sjukskrivningstalen för nämndens verksamheter har minskat från 7,08 procent 2018 till 6,82 procent 2019. En särskild satsning pågår där mentorer för barnskötare anställts för att genom en rad insatser minska sjukskrivningstalen hos barnskötare. Under året har barnskötarnas långtidssjukskrivningar minskat.

Medarbetarenkäten som genomfördes under hösten 2019 visar på fortsatt goda resultat på hållbart medarbetarindex, HME, som ligger väl i nivå med staden. Utmaningar finns dock på frågan om att rekommendera staden som arbetsgivare, där skolnämnden backat från föregående års resultat. För att förbättra arbetet med arbetsmiljöfrågorna har det systematiska arbetsmiljöarbetet tydliggjorts på enhetsnivå och samverkansorganisationen har fastställts med tydligare rutiner och riktlinjer.

Hänt i verksamheten

Elevresultat

Mölndals stads grundskolor har i jämförelse med riket goda resultat. Stadens skolor har goda förutsättningar att nå kunskapskraven med hög andel behöriga lärare och hög andel elever med föräldrar som har eftergymnasial utbildning. Samtidigt har förskolan och skolan stora barn- och elevgrupper och en låg personalitet. Under vårterminen 2019 nådde 78,6 procent av eleverna i årskurs 9 kunskapskraven i alla ämnen vilket är en

I Mölndal har vi drygt 8 000 elever i kommunala grundskolor och grundsärskolor, samt i två fristående skolor. Foto: Beatrice Samuelsson

minskning med 4,4 procentenheter mot föregående år.

Skillnaderna mellan elever med föräldrar som har eftergymnasial utbildning och elever med föräldrar som saknar gymnasial utbildning är fortsatt stor. Mätt i meritvärde backade Mölndals grundskolor med 4,9 poäng till 237,3 poäng. Mölndal är dock fortfarande bland de 25 procent bästa kommunerna i landet avseende genomsnittligt meritvärde. Av stadens elever i årskurs 9 nådde 87,8 procent behörighet till gymnasiet, vilket är en nedgång i jämförelse med de senaste åren. Samma nedgång syns även för riket. Elevers socioekonomiska bakgrund fortsätter att vara den enskilt största påverkansfaktorn på resultaten inom nämndens verksamheter.

Specialpedagogik för lärande

Specialpedagogik för lärande är en stor statlig kompetensutvecklingsinsats som pågår inom Mölndals kommunala grundskolor. Efter våren 2020 har samtliga skolor deltagit i satsningen. Förväntad effekt är att den specialpedagogiska kompetensen hos lärarna stärks så att fler elever når målen och att undervisningen och lärmiljön utvecklas för att bättre kunna möta elevers olika behov och förutsättningar.

Ny läroplan för förskolan

Förskolans läroplan har reviderats och den nya läroplanen trädde i kraft den 1 juli 2019. Några förändringar i läroplanen är att begreppen undervisning och utbildning har lyfts in för att betona att förskolan är en del av skolväsendet. Implementeringen av den nya läroplanen har inneburit en professionsutveckling i förskolan där undervisningsbegreppet medfört ökade krav på pedagoger att utveckla undervisningen.

Utveckling av barnhälsoteam i förskolan

Ett pilotprojekt har genomförts med barnhälsoteam, så kallade BHT-team, på fyra förskolor i staden. I BHT-teamet ingår specialpedagog, psykolog samt berörd rektor och pedagog. Huvudsyftet är att tillsammans med flera professioner arbeta förebyggande med tidiga insatser kring barn där det finns oro. Pilotförsöket har utvärderats och visar på mycket goda resultat vad gäller att identifiera och genomföra tidiga insatser för barn som behöver det. Som ett resultat av detta kommer BHT-team att införas på samtliga förskolor under våren 2020.

Förväntad utveckling

Planeringsförutsättningar

Befolkningsstillväxten i Mölndal har bromsat in under året även om antalet barn och elever fortsätter öka. Behov finns av upprustning av vissa befintliga lokaler, samt nybyggnation av förskolor och skolor i områden där det planeras för utökningar av antalet bostäder och där det redan idag är begränsad tillgång på platser i verksamheten.

Staten förväntas fortsätta göra ett antal satsningar inom skolnämndens verksamheter. En osäkerhet finns dock kring de riktade statsbidragens utformning och omfattning, vilket påverkar planeringsförutsättningarna framåt.

Digitalisering

Den nationella strategin för skolväsendets digitalisering och medborgarnas förväntningar på utveckling av digitala tjänster ställer krav på skolnämnden att fortsätta arbetet med digitalisering. Skolnämnden har antagit en plan för digitalisering. Planen knyter an till nationell strategi och befintliga styrdokument. Med den ökade digitaliseringen och ny lagstiftning har även kraven på informationssäkerhet ökat. En fortsatt digitalisering av skolnämndens verksamheter kommer påverka nämndens ansvar och arbete.

Volymmått

	2019	Budget 2019	2018
Förskola, pedagogisk omsorg			
Antal barn folkbokförda i Mölndal			
Familjedaghem	232	255	270
varav köpta platser	32	35	34
Förskola	3 641	3 741 ¹	3 586
varav köpta platser	527	580	540
Antal öppna förskolor	5	5	5
Grundskola, fritidshem			
Antal elever folkbokförda i Mölndal			
Förskoleklass	873	893 ¹	850
varav köpta platser	75	60	59
Grundskola	7 732	7 768 ¹	7 594
varav köpta platser	1 042	1 060	1 036
Fritidshem	3 866	3 930	3 880
varav köpta platser	358	330	336
Särskola			
Antal elever folkbokförda i Mölndal			
Särskola	81	88	80
varav köpta platser	6	7 ¹	7
Kulturskola			
Antal elever folkbokförda i Mölndal			
Betalande elever, inklusive orkester	2 311	2 300	2 195

1) Justerad mot budget/plan 2019–2021.

Kommentarer volymmått

Antalet barn och elever inom skolnämndens verksamhet ökar i takt med att staden växer. Antalet barn har ökat med 55 stycken inom förskola jämfört med 2018. Även inom förskoleklass och grundskola har antalet elever ökat mellan åren med 23 respektive 138 stycken. Antalet barn inom pedagogisk verksamhet har dock minskat med 38 stycken och inom fritidshem har antalet elever minskat med 14 stycken mot ifjol. Även om antalet barn och elever har ökat i antal så har ökningen varit mindre än vad som budgeterats inom samtliga verksamheter förutom i kulturskolan.

Andelen som går i extern regi inom förskola och pedagogisk omsorg uppgick 2019 till 14,4 procent att jämföra med 14,9 procent året innan. Inom grundskolan gick 13,5 procent hos extern huvudman 2019, vilket i princip är en oförändrad andel mot året innan. Inom fritidshemsverksamheten gick 9,3 procent i extern regi under 2019 att jämföra med 8,7 procent 2018.

LOV I MÖLNDAL

Lov och nya upplevelser

Under loven erbjuder staden aktiviteter som öppnar dörrar till nya upplevelser och bidrar till en meningsfull fritid för alla barn och unga runt om i Mölndal. För att skapa samma förutsättningar för alla att kunna delta är tillgänglighet alltid i fokus. Sportlov, påsklov, sommarlov, höstlov och jullov kan innehålla allt från skriververkstad, möjlighet att prova olika sporter till att följa med på dagkollo. Det mesta är gratis och tillgängligt för de allra flesta.

"Det känns ända in i hjärtat när jag möter ett barn eller en ungdom som vågat prova eget skapande för första gången på ett lov, och som där och då hittar ett sammanhang att växa i. Då vet jag att vi faktiskt har gjort skillnad på riktigt."

Sara Sivre, kultursamordnare barn och unga

Foto: Lina Ikse

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Nämnden ansvarar för att staden uppfyller socialtjänstlagen inom individ- och familjeomsorg. Nämnden bidrar i sitt arbete till att minska effekterna av arbetslöshet och att öka integrationen i Mölndal. Nämnden ansvarar även för att alkohol- och tobakslagstiftningen följs i staden.

Carina Ekedahl (L)
Ordförande

Lena Lundkvist
Tf förvaltningschef
social- och
arbetsmarknads-
förvaltningen

Ekonomi

Resultat jämfört med kommunbidrag

Social- och arbetsmarknadsnämndens resultat för året är positivt och uppgår till 39,6 mnkr, vilket motsvarar tolv procent av den totala budgetomslutningen. Överskottet förklaras främst av kommunbidragsområde flyktingmottagande där staden fått högre kostnadstäckning genom statsbidrag än beräknat i budgeten, lägre utbetalning av ekonomiskt bistånd i och med färre bidragstagare samt lägre kostnader för bland annat familjehem inom individ- och familjeomsorgen.

Kommunbidragsområde flyktingmottagande redovisar den största positiva avvikelser på 23 mnkr. Överskottet beror främst på positiva beslut från Migrationsverket gällande tidigare år på cirka tio mnkr samt högre intäkter i form av vuxenschabloner samt lägre kostnader för det som ska täckas av schablonen på fem respektive åtta mnkr. Därutöver beräknas underskott för avveckling av boenden för ensamkommande samt för externa placeringar för samma målgrupp där den statliga ersättningen inte täcker kostnaderna med sju mnkr. Underskotten vägs dock upp av överskott för vuxenschablonerna då en anpassning till minskade intäkter i form av vuxenschabloner under nästkommande år är påbörjad och ger effekt redan 2019 med drygt sex mnkr. Vakanser inom området bidrar därutöver med tre mnkr. Dessutom ingår en återställandekostnad av en uppsagd lokal för HVB-verksamhet i Balltorp med fyra mnkr.

Ekonomiskt bistånd uppvisar ett överskott på 10,3 mnkr mot budget varav lägre utbetalningar av försörjningsstöd står för drygt sex mnkr och köpt boende 2,2 mnkr. Införande av en ny organisation och nytt arbetssätt genererar ytterligare drygt två mnkr samt återbetalning av försörjningsstöd med drygt en mnkr. Antalet bidragstagare har minskat med 4,5 procent jämfört med föregående år. Däremot ökar kostnaden för skyddat boende och ett underskott på drygt en mnkr uppstår.

Individ- och familjeomsorg visar en positiv avvikelse på 7,5 mnkr. Lägre kostnader för familjehemsvård och kontaktpersoner beräknas till sex mnkr respektive två mnkr vilket beror på dels ett aktivt arbete med att se över kostnadsstrukturerna och dels på svårigheter att rekrytera både familjehem och kontaktpersoner. Däremot överskrider vård på institutioner för barn och unga respektive köpt boende för barn och unga budgeten med 1,5 mnkr vardera. Även boenden för vuxna med missbruk, både köpt och i egen regi, samt bostäder med

Resultaträkning

mnkr	2019	2018	2017
Avgifter	0,9	2,1	4,6
Bidrag	87,6	143,7	124,8
Övrigt	17,2	13,5	9,1
Summa intäkter	105,7	159,3	138,5
Material	-2,4	-2,1	-2,6
Personal	-166,5	-167,7	-167,3
Lokaler	-47,1	-41,3	-29,1
Kapitalkostnader	-1,2	-1,2	-0,9
Övrigt	-179,4	-192,0	-221,6
Summa kostnader	-396,6	-404,3	-421,5
Verksamhetens nettokostnader	-290,9	-245,0	-283,0
Budget	330,5	315,4	285,9
Årets resultat	39,6	70,4	2,9
Godkänd resultatpåverkan genom särskilt godkännande	-	-1,5	-9,6

I nämndens resultaträkning har nämndinterna poster eliminerats. Jämförelseåren 2018 och 2017 har justerats med anledning av införande av ny kontoplan 2019-01-01.

Driftredovisning

mnkr	Intäkt	Kostnad	Kommunbidrag	Resultat
Kommunbidragsområde				
Arbetsmarknadsåtgärder	11,5	-27,3	13,0	-2,8
Flyktingmottagande	67,1	-63,6	19,5	23,0
Boenden, nyanlända	14,3	-35,0	22,0	1,3
Nämnd, administration med mera	13,0	-33,5	20,8	0,3
Individ- och familjeomsorg	7,6	-162,9	162,8	7,5
Ekonomiskt bistånd	5,8	-87,9	92,4	10,3
Summa	119,3	-410,2	330,5	39,6

sociala kontrakt visar underskott på sammantaget 3,7 mnkr. Personalkostnaderna inom kommunbidragsområdet genererar ett överskott på drygt två mnkr beroende på vakanser och personalomsättning. På grund av nya redovisningsrekommendationer gällande intäkter så resultatförs nu 2,5 mnkr i statsbidrag från tidigare år. Dessutom finns flera mindre positiva avvikelser inom kommunbidraget som bidrar till överskottet.

Inom område boenden nyanlända återfinns ett överskott på 1,3 mnkr. Nuvarande bestånd har räckt för att täcka behovet men fler större lägenheter behövs då mottagandet har förändrats från enskilda individer till kvotfamiljer.

Den negativa avvikelsen inom kommunbidragsområde arbetsmarknadsåtgärder på 2,8 mnkr beror huvudsakligen på lägre statsbidragsfinansiering avseende extratjänster och introduktionsjobb än beräknat i budget. Inom nämnd, administration med mera redovisas ett överskott på 0,3 mnkr som främst hänförs till vakanser men motverkas något av högre lokalkostnader än budgeterat.

Intäkts- och kostnadsutveckling jämfört med föregående år
Årets intäkter sjönk med 53,6 mnkr jämfört med 2018. Den största förändringen är att statsbidragen från Migrationsverket minskade med 56 mnkr jämfört med föregående år. Huvudsakligen förklaras det av att staden under 2018 fick ersättning för extraordinära kostnader avseende tidigare år på 33 mnkr. Under året sjönk ersättningen för ensamkommande barn och unga med 15 mnkr jämfört med 2018 till följd av minskat mottagande. Även ersättningen för vuxna nyanlända med uppehållstillstånd minskade med nio mnkr under 2019. Statsbidragen från Migrationsverket för LVU-liknande kostnader uppgick till tio mnkr under 2019 jämfört med elva mnkr under föregående år. Statsbidragen för den nya arbetsmarknadsåtgärden extratjänster har dessutom minskat med cirka en mnkr. Övriga intäkter ökade med knappt fyra mnkr och förklaras huvudsakligen av intäkter för bostadshyror gällande bostäder till nyanlända.

Nämndens kostnader minskade med 7,7 mnkr mellan åren varav övriga kostnader minskade med 12,6 mnkr. Köpt vård för ensamkommande barn och unga har sjunkit med 8,5 mnkr, samtidigt har övriga köpta boenden för vuxna, inklusive de med flyktingstatus, minskat med åtta mnkr. Det totala antalet årsplatser minskade samtidigt från 75 till 54. Kostnader för sfi-undervisning för nyanlända är 1,7 mnkr lägre än 2018. Samtliga dessa poster är relaterade till det minskade mottagandet av nyanlända samt det mer intensiva arbetet som skett med boendefrågor. Både köpt boende för barn och unga, exklusive ensamkommande barn och unga, samt för vuxna med missbruk har ökat med två mnkr vardera. Det gäller även köpt institutionsvård för vuxna som har ökat med två mnkr och från sex årsplaceringar till femton. Vård på institution för barn och unga har däremot minskat med knappt tre mnkr jämfört med föregående år medan antalet årsplaceringar har ökat från 18 till 17. Även köpt vård i familjehem har minskat med två mnkr. Kostnaderna för familjehem missbruk samt ungdomsmottagning har sjunkit med 1,5 mnkr sammantaget medan återställningskostnaden för en lokal som nämnts ovan ökar kostnaden med drygt tre mnkr.

Personalkostnaderna är i stort sett oförändrade de tre senaste åren. Nedläggningen av HVB-hem i egen regi för ensamkommande barn och unga har genomförts under främst 2018 och personalkostnaderna har därmed minskats med knappt tio mnkr. Detta uppvägs till stor del av färre vakanser under 2019 motsvarande närmare sex mnkr. Omkostnadsersättningar samt ersättningar till kontaktpersoner/-familjer har minskat med 1,8 mnkr mellan åren. Extratjänster och introduktionsjobb innebär ökade personalkostnader med 1,7 mnkr och löneökningarna, inklusive sociala avgifter, till följd av lönerevision beräknas till knappt tre mnkr.

Lokalkostnaderna ökade med 5,8 mnkr mellan åren vilket

främst beror på att fler objekt gällande temporära boenden för nyanlända tillkommit samtidigt som hyresintäkterna ökade med knappt fyra mnkr.

Personal

Under 2019 har personalomsättningen inom social- och arbetsmarknadsnämnden sjunkit från 19,4 procent år 2018 till 14,4 procent år 2019. Även sjukfrånvaron har sjunkit jämfört med föregående år. Bedömningen är att det långsiktiga arbetet med att förbättra arbetsmiljön samt öka möjligheterna till ett nära ledarskap och stöd för medarbetarna har lett fram till dessa goda resultat. Det nära ledarskapet har även möjliggjort att verksamheten kunnat bedriva ett kvalitetshöjande utvecklingsarbete som ytterligare förstärker arbetsplatsens attraktivitet. Därtill finns yttre faktorer som att flyktingkrisen är över, vilket minskat socionomgruppens rörlighet. Detta har skapat en stabilare arbetssituation och ökat organisationens möjlighet att behålla kompetent personal.

Resultatet i 2019 års medarbetarenkät visar att indexvärdet för hållbart medarbetarengagemang för social- och arbetsmarknadsnämnden var 76. Det är en klar ökning mot 2018 års resultat som var 70. Medarbetarna upplever större motivation på arbetet, förbättrat ledarskap, tydligare styrning samt förbättrade förutsättningar till återhämtning.

Hänt i verksamheten

Barnavård

Antalet anmälningar gällande konflikter, våld, missbruk samt barn med hög skolfrånvaro har ökat kraftigt de senaste åren i Sverige. I Mölndal var ökningen 23 procent mellan 2018 och 2019. Ökningen mellan de föregående åren var nio procent. Den kraftiga ökningen innebär ökad belastning på verksamheten och nämnden arbetar aktivt med att förstärka arbetet internt, inom familjerna och med nätverken som finns kring barnen. Huvudsyftet är att undvika placeringar av barn i den mån det är möjligt. Sedan länge är det känt att en lyckad skolgång är en stark skyddsfaktor i ett barns uppväxt. 87 procent, av de 95 barn och unga som placerats eller omplacerats har under 2019 fått en obruten skolgång. Att målnivån på 100 procent inte nås kan till stor del förklaras med slumpmässiga skäl knutna till förhållanden på boenden och psykisk ohälsa hos individerna själva.

Egen försörjning

Personer med långvarigt bistånd är en särskild utmaning för nämnden. I förlängningen handlar det om att snabbt få ut personer i egen försörjning. Den digitaliserade handläggningen av det ekonomiska biståndet som nämnden beslutat om tas i fullt bruk under 2020 och har under 2019 konfigurerats och testats.

Som ett led i arbetet för att öka möjligheten för personer att snabbare komma ut i egen försörjning har det under 2019 pågått ett intensivt arbete kring anskaffning av praktikplatser i det lokala näringslivet. Utbildningar har också tagits fram i samarbete med bland annat utbildningsnämnden, Arbetsförmedlingen, Studieförbundet ABF och Göteborgs folkhögskola. Det är ännu för tidigt i processen för att se konkreta resultat men förhoppningen är att få ut fler personer i egen försörjning och bidra till integration.

Social- och arbetsmarknadsnämnden arbetar aktivt med att stärka nätverk kring barn som far illa.

Foto: Lina Ikse

Bostad

Det finns stora behov av bostäder för olika målgrupper. Det handlar om nyanlända, barn som varit placerade och ska flytta ut från sitt familjehem samt utslusningsboende för vuxna som genomgått beroendebehandling och blivit friska. Utöver socialtjänstens målgrupper är trycket även stort från övriga medborgare som saknar bostäder. Under 2019 har arbetet med boendefrågorna intensifierats samtidigt som det vräkningsförebyggande arbetet utvecklats, bland annat i samverkan med Kronofogdemyndigheten. Detta arbete har resulterat i att antalet köpta boenden för vuxna, inklusive de med flyktingstatus, har minskat med 17 årsplatser, vilket är en minskning med 30 procent. Andra förklaringar är att mottagandet minskat jämfört med föregående år samtidigt som det funnits fler temporära boenden.

Förväntad utveckling

Inom social- och arbetsmarknadsnämndens process för försörjning uppmärksammas att försörjningsstödet utveckling är en stor riskfaktor framöver, främst gällande målgruppen nyanlända. Konsekvenser av att nyanlända faller ur den så kallade etableringen kan leda till ökade kostnader för ekonomiskt bistånd om personer blir kvar i bidragssystemet längre än nödvändigt. En annan utmanande målgrupp är den som uppstår långvarigt försörjningsstöd. En stor del av de Mölndalsbor som haft bistånd länge lider av ohälsa och behöver hjälp i kontakten med andra samhällsfunktioner så som sjukvården och Försäkringskassan. En sviktande konjunktur framöver kan komma att innebära tuffare förutsättningar för de som behöver stöd för att klara sin försörjning.

Problematiken kring de som har svårt att ordna eget boende tenderar att hamna hos social- och arbetsmarknadsnämnden trots att det inte är ett naturligt ansvarsområde för stadens nämnder. Grupper som är trångbodda, har separerat eller har betalningsanmärkningar, vänder sig till nämnden och begär stöd för att hitta boende. Denna grupp förväntas öka och här behöver stadens nämnder och förvaltningar samverka för att hitta lämpliga lösningar då grupperna annars riskerar att bli hemlösa och/eller hamna i utanförskap.

Av de ärenden som blir aktuella för nämnden ökar antalet som rör våld i nära relationer. Medvetenheten kring anmälningsplikt och det stärkta barnperspektivet bidrar troligen till detta. Det finns långtgående förslag att stärka barnens rätt i lagstiftningen, bland annat som brottsoffer. Detta ligger i linje med att barnkonventionen från 2020 blivit lag. En sådan förstärkning inom lagstiftningen kommer att medföra ökad belastning på nämnden.

Nämnden fortsätter under 2020 att anpassa sig till nya idéer om styrning och uppföljning av verksamheten, där tillsynsstyrning och processororienterat arbetssätt kommer bli mer framträdande. Genom att arbeta mer processororienterat förväntas en ökad förståelse skapas kring vad, hur och varför saker görs som de görs. Det är först när detta blir tydligt som arbetssätt kan utvecklas och nya möjligheter i verksamheten blir synliga. Genom att få bättre förståelse kring processerna blir det också enklare att se när digitaliseringen fungerar bäst som verktyg och resurs.

Volymmått

	2019	Budget 2019	2018
Ekonomiskt bistånd			
Totalt antal bidragshushåll	951	1 200	967
varav flyktingstatus	207	–	261
Totalt antal bidragsmottagare	1 747	2 100	1 829
varav flyktingstatus	555	–	639
Flyktingmottagande			
Mottagna flyktingar, totalt	151	100	271
varav vuxna	86	–	148
varav barn	65	–	123
Ensamkommande barn/ungdomar ankomstkommun	136	200	129
varav som erhållit PUT, permanent uppehållstillstånd	0	20	4
varav anvisade	0	–	5
Köpt boende vuxna med flyktingstatus, antal årsplatser	4	33	22
Arbetsmarknadsåtgärder			
Ungdomar upp till 25 år, totalt	91	140	114
varav aktuella på ekonomienheten	56	60	35
Vuxna över 25 år, totalt	303	320	170
varav från Arbetsförmedlingen	67	40	3
varav från social- och arbetsmarknadsförvaltningen	220	280	145
Feriejobb	306	300	331
ATH – arbetsträning med handledning inom etablerings- uppdraget	1	50	0
Extratjänster	37	70	34
Individ- och familjeomsorg			
Institutionsplaceringar, antal årsplatser	33	21	23
varav barn och unga	18	12	17
varav vuxna	15	9	6
Köpta boenden, antal årsplatser	50	55	53
varav barn och unga	2	2	2
varav vuxna	48	53	51
därav vuxna med missbruk	16	14	20
därav övriga vuxna	32	39	31
Familjehem, antal årsplatser	65	80	72
varav familjehem	42	–	55
varav jourhem	3	–	5
varav nätverkshem	9	–	–
varav vårdnadshavarhem	11	–	12
Kontaktpersoner/-familjer, antal årsplatser	50	110	75
Antal inkomna anmälningar, barn ¹	2 103	1 700	1 707
varav 0–12 år	1 180	–	1 001
varav 13–17 år	796	–	609
varav 18–20 år	127	–	97
Antal inkomna ansökningar, barn	218	150	157
varav 0–12 år	86	–	61
varav 13–17 år	70	–	52
varav 18–20 år	62	–	44
Antal inledda utredningar, barn	845	570	632
varav 0–12 år	476	–	360
varav 13–17 år	295	–	208
varav 18–20 år	74	–	64

1) Inklusive alla utredningstyper, från yttranden till lag med särskilda bestämmelser för vård av unga, LVU-ansökningar, exklusive asylsökande barn.

Andra indikatorer av särskilt intresse

	2019	2018	2017
Ekonomiskt bistånd			
Försörjningsstöd totalt, bruttokostnad mnkr			
Möndal ¹	52,1	55,5	56,0
exklusive nyanlända	42,1	44,8	43,2
enbart nyanlända/glapp	10,0	10,7	12,8
Utbetalt ekonomiskt bistånd per hushåll exklusive flyktinghushåll, tkr ²			
Möndal	3	61,7	56,6

1) Uppgift inrapporterad till Socialstyrelsen.

2) Uppgift från Kommun- och landstingsdatabasen, www.kolada.se.

3) Uppgift ännu ej publicerad.

Tekniska nämnden

Nämnden ansvarar för stadens gator, parker och grönområden. I uppdraget ingår utveckling, planering, anläggning och drift samt information om föreskrifter. Nämnden ansvarar också för stadens vattenförsörjning och omhändertagande av avfall och återvinning samt för hållbart resande inklusive linjetrafik och färdtjänst. Nämnden är också stadens trafiknämnd.

Anders Enelund (M)
Ordförande

Göran Werner
Förvaltningschef
tekniska förvaltningen

Ekonomi

Årets resultat jämfört med budget

Tekniska nämnden redovisar ett negativt resultat, inklusive affärsdrivande verksamheter på 4,8 mnkr mot budget, vilket motsvarar en avvikelse på 3,2 procent. De skattefinansierade kommunbidragsområdena stadsmiljö och hållbart resande redovisar tillsammans ett negativt utfall på 5,8 mnkr mot budget. Underskottet inom hållbart resande uppgår till 4,9 mnkr. Färdtjänsten har överskridit tilldelat anslag med 3,9 mnkr till följd av ökade kostnader per resa. Seniorkort inom kollektivtrafiken överskrider budget med 1,2 mnkr. Avvikelsen förklaras av att den föreslagna administrativa avgiften för seniorkort inte kunnat införas som planerat inom ramen för gällande avtal med Västtrafik. Enligt beslut i kommunstyrelsen behöver nämnden inte genomföra åtgärder motsvarande denna avvikelse. Resterande underskott är hänförligt till fritidskort för skolungdomar med 0,5 mnkr och tillköp av flexlinje med 0,4 mnkr. Ovanstående motverkas med knappt en mnkr i lägre kostnader för hircykelsystem än beräknat.

Stadsmiljö visar ett underskott på 0,9 mnkr. Kapitalkostnaderna är 4,5 mnkr högre än budgeterat, av dessa förklaras 1,3 mnkr av nya redovisningsregler för gåvor av kommunala anläggningar, ett exempel på detta är projektet Esbjörn Schillersgatan. Resterande avvikelse beror huvudsakligen på kapitalkostnader för Mölndals innerstad, vilka är beaktade i budget först 2020. Underskottet motverkas till viss del av allmän återhållsamhet samt att den milda vintern medfört lägre kostnader än beräknat för vägunderhåll.

Den taxefinansierade verksamheten inom återvinning- och avfalls kommunala uppdrag redovisar ett överskott mot budget på 1,2 mnkr. Av dessa var 0,6 mnkr planerade då staden får lov att täcka underskott gentemot renhållningskollektivet från de tre föregående åren om dessa finansierats genom skattemedel. Att överskottet blev högre än förväntat beror på fler antal abonnenter än beräknat. Den affärsdrivande verksamheten visar ett underskott på 0,2 mnkr för helåret, vilket beror på högre underhållskostnader av fordon samt dyrare åtgärder på Kikås avfallsanläggning än planerat. Vatten och avlopp redovisar ett positivt resultat på 0,8 mnkr för 2019. Skulden påverkar inte nämndens resultat utan förs mot en upparbetad skuld hos abonnenterna. Avvikelsen beror på ökade intäkter från förbrukningsavgifter och fler abonnenter. Dessutom har

Resultaträkning

mnkr	2019	2018	2017
Avgifter	212,7	208,8	187,5
Bidrag	8,3	7,2	9,3
Övrigt	60,6	55,9	59,3
Summa intäkter	281,6	271,9	256,1
Material	-29,1	-28,3	-25,1
Personal	-129,4	-123,9	-115,4
Lokaler	-4,7	-5,5	-7,4
Kapitalkostnader	-75,1	-67,7	-65,6
Övrigt	-199,4	-197,7	-201,6
Summa kostnader	-437,7	-423,1	-415,1
Verksamhetens nettokostnader	-156,1	-151,2	-159,0
Budget	151,3	155,9	148,4
Årets resultat	-4,8	4,7	-10,6
Godkänd resultatpåverkan genom särskilt godkännande	-2,0	-	-

I nämndens resultaträkning har nämndinterna poster eliminerats. Jämförelseåren 2018 och 2017 har justerats med anledning av införande av ny kontoplan 2019-01-01.

Driftredovisning

mnkr	Intäkt	Kostnad	Kommunbidrag	Resultat
Kommunbidragsområde				
Stadsmiljö	81,5	-193,8	111,4	-0,9
Hållbart resande	8,8	-53,6	39,9	-4,9
Vatten och avlopp	138,3	-138,3	0,0	0,0
Återvinning och avfall	110,3	-109,3	0,0	1,0
Summa	338,9	-495,0	151,3	-4,8

volymen inköpt dricksvatten halverats jämfört med tidigare år, beroende på få driftstörningar i produktionen, vilket motsvarar en kostnadsminskning på en mnkr.

Intäkts- och kostnadsutveckling jämfört med föregående år

Nämndens intäkter har ökat 9,7 mnkr jämfört med 2018. Intäktslaget avgifter har ökat med 3,9 mnkr. Det beror främst på 1,9 mnkr i ökade förbrukningsavgifter från vatten och avlopp samt 1,3 mnkr i avgifter huvudsakligen kopplade till det kommunala uppdraget inom återvinning och avfall. Som nämnts ovan har fler abonnenter tillkommit under året bland annat till följd av att staden växer, dessutom har renhållningstaxan höjts. Bidragen har ökat med 1,1 mnkr mot ifjol. Bidragen för återställande av förorenad mark i Skåggered

samt för återställande av Kikås avfallsanläggning har ökat med 0,5 mnkr vardera. Intäktslaget övrigt har ökat med 4,7 mnkr. Intäkterna för arrenden och markhyror samt återvunna kundfordringar har ökat med 4,1 mnkr respektive 0,6 mnkr mellan åren.

Nämndens kostnader har ökat med 14,7 mnkr mot ifjol. Materialkostnaderna har ökat med 0,8 mnkr. VA-material har ökat med 1,8 mnkr, vilket huvudsakligen beror på arbete med stadens ledningsnät. Vidare har kostnaderna för betong, jord och grus ökat med 1,5 mnkr, kemikalier och rengöringsmedel samt drivmedel till nämndens fordon med 0,4 mnkr vardera. Detta motverkas till viss del av att inköpen av övriga anläggnings- och underhållsmaterial samt förbrukningsinventarier minskat med 1,4 mnkr respektive 1,1 mnkr. Även järn, stål och metallvaror har minskat med 0,8 mnkr mot 2018. Personalkostnaderna har ökat med 5,5 mnkr mot ifjol. Av detta beror ungefär 2,8 mnkr på den årliga lönerrevisionen, inklusive sociala avgifter. Resterande ökning förklaras huvudsakligen av att antalet anställda har ökat under 2019. Lokalkostnaderna har minskat med 0,8 mnkr mot föregående år, vilket bland annat beror på sänkt internränta.

Kapitalkostnaderna har ökat med 7,4 mnkr. Som nämnts ovan, beror detta bland annat på förändrade redovisningsregler för gåvor. Dessutom har rutinerna i samband aktivering av investeringar setts över. Exempel på större projekt som medfört högre kapitalkostnader under året är Mölndals innerstad och västra Balltorp. Kostnadslaget övrigt har ökat med 1,7 mnkr mot förra året. Det förklaras bland annat av att kostnaden för underhåll och reparation av fordon har ökat med 1,4 mnkr. Dessutom har en upplösning av en tidigare gjord avsättning för Kikås avfallsanläggning påverkat resultatet negativt med 2,7 mnkr. Detta motverkas till viss del av att kostnaderna för inköp av dricksvatten har minskat med en mnkr och elentreprenader med 0,8 mnkr. Dessutom har kostnaderna för reparation och underhåll av byggnader samt städning och lokalvård minskat med 0,9 mnkr respektive 0,5 mnkr jämfört med ifjol.

Personal

Nämndens verksamheter har 204 tillsvidareanställda medarbetare. Av de anställda är cirka 75 procent män och 25 procent kvinnor. Den största delen av organisationen utgörs av driftarbetare.

Personalomsättningen, exklusive pensionsavgångar, sjönk från cirka nio procent 2018 till 3,5 procent 2019. Omsättningen varierar ofta mellan åren. Anläggningsarbetare, chaufförer av tunga fordon, trafikingenjörer och projektledare har varit, och är fortsatt relativt svårrekryterat, bland annat beroende på konkurrens från den privata marknaden. Nämnden kommer fortsatt att arbeta med kompetensförsörjning utifrån stadens strategier och med fokus på en god arbetsmiljö.

Sjukfrånvaron 2019 var på 5,07 procent vilket är en ökning från en låg nivå om 4,06 procent för 2018. Nämnden arbetar förebyggande mot ohälsa och sjukfrånvaro och har därför sedan några år tillbaka en satsning på hälsofrämjande arbete med hjälp av en hälsopedagog.

Medarbetarenkäten 2019 visar på generellt goda resultat för nämnden, bland annat avseende upplevelsen att cheferna visar förtroende för medarbetarna samt ger medarbetarna

Affärsdrivande verksamhet

	2019	2018	2017
VA-verksamhet			
Försäljning VA	139,1	133,3	129,4
Drift vatten	-34,2	-31,2	-23,6
Drift avlopp	-42,9	-44,0	-40,1
Övrigt	-43,6	-40,2	-37,2
Kapitalkostnader	-17,6	-16,5	-15,9
Delsumma	0,8	1,4	12,6
Avräkning: VA-kollektivet	-0,8	-1,4	-12,6
Resultat	0,0	0,0	0,0
Återvinning och avfall			
<i>Kommunala uppdraget</i>			
Intäkter	72,9	68,2	60,0
Kostnader	-71,7	-68,3	-64,7
Delsumma	1,2	-0,1	-4,7
Avräkning abonnenterna	-1,2	0,0	2,9
Resultat	0,0	-0,1	-1,8
<i>Affärsverksamheten</i>			
Intäkter	37,4	39,6	37,0
Kostnader	-37,6	-37,3	-40,7
Delsumma	-0,2	2,3	-3,7
Avkastningskrav	0,0	-2,0	-4,0
Resultat affärsverksamheten	-0,2	0,3	-7,7
Totalt resultat återvinning och avfall	-0,2	0,2	-9,5

Tabellen inkluderar nämndinterna kostnader och intäkter.

förutsättningar att ta ansvar i sitt arbete. Resultatet för hållbart medarbetarengagemang med indexvärde 78 är i nivå med 2017 och 2018. Resultatet visar att nämnden behöver fortsätta arbeta med att mål följs upp och utvärderas på ett bra sätt.

Hänt i verksamheten

Under 2019 färdigställdes stora delar av Mölndals innerstad och inte minst Mölndals torg. Resultat från SCB:s medborgarundersökning 2019 visar att det kommersiella utbudet upplevs som bättre samtidigt som känslan av trygghet utomhus har ökat jämfört med undersökningen 2017. Detta kan tyda på att den stadsutvecklingssatsning som genomförts i staden lett till en mer positiv uppfattning och känsla av trygghet. Förtätning, ny bebyggelse, utökad belysning, uppfräschning av parker och gångvägar är exempel på saker som kan ha påverkat medborgarnas uppfattning. För att bidra till ökad trygghet på gator, torg och parker har aktiviteter som siktröjning vid gångtunnlar, utsmyckning och översyn av belysning genomförts.

Under 2019 blev fastighetsnära insamling av hushållsavfall via flerfackskärl helt införd bland villahushållen i Mölndal. Införandet har lett till ökad återvinning av förpackningar, ökad utsortering av matavfall och minskning av brännbart avfall. Kundernas/medborgarnas nöjdhet med avfallshanteringen har ökat och hela 92 procent, högsta uppmätta siffran någonsin av de tillfrågade villahushållen uppger att de är nöjda med avfallshanteringen.

I juni 2019 invigdes Sveriges största insektshotell på Kikås avfallsanläggning. Ett uteklassrum har byggts i anslutning till insektshotellet, samtidigt som ängsblommor har sätts in på stora delar av Kikås avslutade deponi. Avsikten är att främja

den biologiska mångfalden, inte minst för insekter och bin och samtidigt främja ekosystemtjänster, i linje med stadens miljömål.

Nämnden har arbetat vidare för att öka det hållbara resandet, för minskade klimatutsläpp i enlighet med miljö- och nämndmål men också för att minska trängseln och köerna för de som behöver köra bil. Dels har arbete pågått med mer långsiktiga planer, men också genom ombyggnation av busshållplatser och utbyggnad av gång- och cykelvägar, till exempel utmed Krokslätts parkgata och Östra Lindomevägen.

Under 2019 avslutades återställningen av Kikås deponi, ett projekt som pågått sedan 2002 och innebär sluttäckning av 31 hektar deponi. Detta är ett av tekniska nämndens största miljöprojekt och innebär att lakvattenmängderna minskat från ursprungliga cirka 250 000 kubikmeter till cirka 50 000 kubikmeter per år, samt att deponigasen numera samlas in och facklas bort vilket är en viktig klimatåtgärd.

På kvällen den 10 september föll ett skyfall, främst över Källered. Skyfallet orsakade översvämning i centrala Källered bland annat i gång- och cykeltunneln vid stationen samt delar av E6. Översvämningen blev så pass stor att delar av den berörda sträckan på E6:an fick stängas av helt under några timmar den 11 september. Katastrofpumpar sattes in för att pumpa bort vatten vilket löste de akuta problemen. Nämnden gör årligen rensningar av åar för att dagvattnet ska kunna hanteras, dock är extrema nederbörds mängder svåra att hantera och förutse. En utredning om framtida säkring av dagvattenflödet pågår och genomförs tillsammans med Trafikverket.

Förväntad utveckling

Nya förordningar om producentansvar för förpackningar och tidningar som gäller från 1 januari 2021 kan komma att förändra verksamheten inom återvinning och avfall. Det beror på vilken modell den eller de som får nationellt insamlings-tillstånd av Naturvårdsverket väljer och vilken ekonomisk ersättning staden kan få för att utföra insamling av tidningar och förpackningar.

VA-systemet är till stor del anlagt under 1960- och 70-talet. Ett stort behov av förnyelse finns inom överskådlig framtid för att säkerställa att staden har ett hållbart och fungerande vatten och avlopp. Ökade nederbörds mängder och fler skyfalls-liknande regnfall ställer krav på utvecklad dagvattenhantering och kan också komma att påverka stadens råvattentäkt.

Stora delar av infrastrukturen i Mölndal byggdes under 1960- till 80-talet. Många av anläggningarna har passerat den beräknade livslängden samtidigt som utbyggnad krävs i takt med stadens expansion. Detta ställer stora krav på organisationen. Faktorer som klimat, ökad trafikmängd, förtätning, schakter och byggnation påverkar anläggningarna ytterligare i negativ riktning.

Ett nytt hyrcykelsystem, Styr och ställ, kommer att lanseras under våren 2020, tillsammans med Göteborgs Stad, för att underlätta att ta sig fram med cykel från till exempel reseknutpunkter som Mölndals bro.

Volymmått

	2019	Budget 2019	2018
Stadsmiljö			
Kommunal körbaneyta, tusental m ²	2 198	2 201	2 191
Belysningspunkter, antal	13 528 ¹	13 000	13 042
Naturmark, hektar yta	542	541	541
Intensivskött parkyta, hektar	217	218	216
Vatten och avlopp			
Abonnenter, antal	11 001	11 200	10 938
Distribuerad volym dricksvatten, tusental m ³	5 039	5 400	5 269
Uppmätta uttag och debiterad volym dricksvatten, tusental m ³	4 277	4 400	4 114
Överförd volym avloppsvatten till Gryaab, tusental m ³	10 193	9 500	7 899
Registrerad bräddad volym i pumpstationer och mätpunkter på nätet, tusental m ³	85	40	8
Återvinning och avfall			
Mängd insamlat hushållsavfall totalt, kilo per person	– ²	<480	439
Andel hushållsavfall till materialåtervinning, inkl. biologisk behandling och återanvändning	– ²	>46	38 ³
Antal villaabonnenter totalt som erbjudits FNI flerfack	10 131	10 000	9 915
Andel villaabonnenter, av ovanstående, som valt FNI flerfack, procent	88	>80	88
Hållbart resande			
Antal färdtjänstillstånd	2 155	2 220	2 234
Antal färdtjänstresor	102 070	97 000	103 742
varav arbetsresor	6 225	11 000	5 947
varav LSS	29 863	30 000	31 059
varav övriga	65 982	56 000	66 736
Flexresor per utförd trafiktimme	3,5	3,6	4,0
Cykelvägnätets längd i kilometer	140,0	127,5	137,0
Cykelresor, ökad andel jämfört med föregående år, procent	– ⁴	8,0	– ⁴

1) Tillkommande armaturer, huvudsakligen i Mölndals innerstad.

2) Statistik ännu inte erhållen.

3) Förändrat beräkningssätt nationellt som innebär att återvinningsandelen minskar på grund av avräkning av material som inte uppfyller gällande kvalitet för återvinning. Budgetsiffran för 2019 sattes innan detta beräkningssätt infördes.

4) Värde saknas då mätmetoden inte är säker. Mättet har därför utgått i budget/plan 2020–2022.

Andra indikatorer av särskilt intresse

	2019	2018	2017
Stadsmiljö			
Nettokostnad kommunal körbaneyta, kronor per m ³	33,8 ¹	37,0	34,4
varav beläggningsunderhåll	1,6	3,7	3,6
varav vinterväghållning	4,1	4,9	4,3
Nettokostnad ljuspunkter, kronor per enhet	742 ²	608	969
Återvinning och avfall			
Mängd insamlat fint brännbart avfall, kilo per person	143	144	158
Andel farligt avfall i fint brännbart avfall, procent	0,13	0,21	0,21
Kundnöjdhet, avseende avfallshanteringen, procent	92	88	85

1) Avser endast driftskostnader. Inga investeringskostnader eller kapitalkostnader ingår numera, i enlighet med jämförelsetal i Kolada.

2) Underhållskostnaden ökade under hösten 2019. Äldre ledningar, järnbandskablar, som förser större områden med el, har nu börjat gå sönder till exempel på Solängen, Södermalm och i Lindome.

Natur och rekreation

I kommunen finns flera platser för hälsa och välmående. De flesta Mölndalsbor har nära till naturområden med spår och stigar för vandring eller promenader, parker med utegym för fri träning och stadsnära naturreservat för att utöva friluftsliv. I Mölndal är det enkelt att leva ett aktivt liv och att njuta av naturens stillhet. Det är tekniska nämnden som underhåller och sköter parker, natur- och friluftsområden.

"Vi har över 21 mil motions-, rid-, och elljusspår som våra arbetslag jobbar hårt för att hålla i toppskick. Det måste de vara, för att vara tillgängliga för alla. Vi sköter också det praktiska naturvårdsarbetet, allt från att rensa vattendrag till att gallra i skog och mark. Vårt arbete gynnar Mölndalsborna såväl som den biologiska mångfalden."

Thomas Svensson, enhetschef naturvård

Utbildningsnämnden

Nämnden ansvarar för gymnasieskola, gymnasiesärskola och elevhälsa. Dessutom ansvarar nämnden för kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och för utbildning i svenska för invandrare.

Annika Bjerrhede (MP)
Ordförande

Jens Holm
Förvaltningschef
utbildnings-
förvaltningen

Ekonomi

Årets resultat jämfört med budget

Utbildningsnämnden redovisar ett negativt resultat på 4,3 mnkr för 2019 eller motsvarande 1,3 procent av budgetomslutningen. Både kommunbidragsområde gymnasieskola och vuxenutbildning visar underskott på 3,2 mnkr respektive 2,8 mnkr.

Inom gymnasieskola beror avvikelsen på färre elever i egen regi inom språkinträdning och svårigheter att anpassa verksamheten därefter, uppstartskostnader för etablering av nya program samt färre asylsökande elever och minskad beviljandegrad av statsbidrag från Migrationsverket dels för innevarande år men även av fordringar avseende 2018. Detta motverkas av att antalet folkbokförda gymnasieelever i Mölnådal är 28 färre än tilldelad budget vilket motsvarar 2,8 mnkr, en striktare bedömning vid beviljande av extra elevstöd samt att kostnaderna för elevresor har sjunkit.

Vuxenutbildningen har under året ökat antalet studerande inom samtliga utbildningsformer vilket inneburit behov av ytterligare lokaler och lokalkostnaden överstiger tilldelad budget. Antalet elever inom svenska för invandrare, sfi, har ökat samtidigt som de läser längre tid och andelen elever med etableringsersättning har minskat. Gymnasiesärskolan redovisar efter flera år av underskott ett positivt resultat om 0,8 mnkr. Överskottet förklaras dels av fler sålda platser till andra kommuner under höstterminen och dels av en anpassning av organisationen.

Intäkts- och kostnadsutveckling jämfört med föregående år

Utbildningsnämndens resultat innebär en nettokostnadsökning med 5,5 procent jämfört med föregående år. De totala intäkterna minskade med 1,9 mnkr mellan åren. Avgiftsintäkterna stod för 0,8 mnkr beroende på förändrad hantering av skolkorten för gymnasieelever. Bidragen minskade med knappt fyra mnkr vilket främst beror på lägre ersättning från Migrationsverket med sex mnkr till följd av minskat flyktmottagande samt lägre beviljandegrad av statsbidrag vilket nämnts ovan. EU-bidrag rörande utbyte mellan gymnasieskolor inom EU minskade med 0,6 mnkr samtidigt som fler köpta platser för gymnasieelever gav en ökning av momsbidrag med 0,6 mnkr jämfört med tidigare år.

Övriga intäkter ökade med 2,8 mnkr mellan åren och återfinns främst inom vuxenutbildningen där fler studerar inom

Resultaträkning

mnkr	2019	2018	2017
Avgifter	0,6	1,4	1,8
Bidrag	18,5	22,4	24,0
Övrigt	49,8	47,0	45,5
Summa intäkter	68,9	70,8	71,3
Material	-3,0	-2,8	-3,1
Personal	-99,2	-99,0	-92,7
Lokaler	-16,0	-14,6	-13,6
Kapitalkostnader	-1,5	-1,4	-0,9
Övrigt	-278,5	-265,1	-259,0
Summa kostnader	-398,2	-382,9	-369,3
Verksamhetens nettokostnader	-329,3	-312,1	-298,0
Budget	325,0	307,0	300,4
Årets resultat	-4,3	-5,1	2,4

I nämndens resultaträkning har nämndinterna poster eliminerats. Jämförelseåren 2018 och 2017 har justerats med anledning av införande av ny kontoplan 2019-01-01.

Driftredovisning

mnkr	Intäkt	Kostnad	Kommunbidrag	Resultat
Kommunbidragsområde				
Gymnasieskola	63,1	-329,7	263,4	-3,2
Gymnasiesärskola	28,9	-48,2	20,1	0,8
Vuxenutbildning	71,9	-104,8	30,1	-2,8
Nämnd, administration	0,6	-11,1	11,4	0,9
Summa	164,5	-493,8	325,0	-4,3

GR-yrkesutbildningar samt inom yrkeshögskolan. Gymnasiesärskolan sålde fler platser motsvarande en mnkr samtidigt som de 90 platser som såldes till Göteborgs Stad inom språkinträdning avslutades under våren 2018 och innebar en intäktskillnad med 4,5 mnkr mellan åren.

De totala kostnaderna har ökat med 15,3 mnkr jämfört med föregående år. Personalkostnaderna är i princip oförändrade mot ifjol trots årets löneöversyn som motsvarade en kostnadsökning på ungefär två mnkr. Under året har anpassning av antalet tjänster inom gymnasieskolan skett utifrån vikande elevantal i egen regi vilket inneburit att drygt nio tjänster inte blivit ersatta. Personalförstärkning har samtidigt skett i och med Franklins gymnasium samt i de delar av verksamheten där elevvolymen ökat, främst vuxenutbildningen, men jämfört med föregående år då nämnden hade kostnader för omställnings-

arbete inom gymnasiesärskolan hamnar den totala kostnaden på samma nivå.

Lokalkostnaderna ökade med 1,4 mnkr mellan åren där största delen är vuxenutbildningens och gymnasieskolans lokaler i Möllan som blev färdigställda under året. Övriga kostnader har ökat med 13,4 mnkr jämfört med ifjol varav åtta mnkr beror på 65 fler sålda platser inom gymnasieskolan och tre fler platser inom gymnasiesärskolan. Inom yrkes-högskolan har externa föreläsare köpts in till en del av utbildningarna vilket inneburit ökade kostnader med drygt två mnkr och etablering av nya nationella program inom gymnasieskolan under året innebar uppstartskostnader om 0,9 mnkr. Inom övriga kostnader återfinns dessutom avslag från Migrationsverket gällande ansökningar från förra året samt kostnader för vuxenutbildningens uppstart av verksamheten i nya lokaler.

Personal

Utbildningsnämnden strävar efter att ha attraktiva utbildningar av hög kvalitet. En viktig förutsättning för det är att behålla och utveckla befintlig kompetens hos personalen. Nämnden har idag en hög andel behöriga lärare och det är då angeläget att behålla dem genom att utveckla organisationen och arbets sätt. Vid rekryteringar under året har söktrycket varit högt vilket visar på att Mölndal anses vara en attraktiv arbetsgivare.

Sjukfrånvaron 2019 var 5,3 procent vilket är samma nivå som 2018. Personalomsättningen exklusive pensionsavgångar för 2019 var 6,0 procent vilket är lägre än föregående år. Resultat av årets medarbetarenkät visar på ett indexvärde för hållbart medarbetarengagemang på 78 vilket är något lägre än tidigare år men i nivå med resultatet för staden som helhet.

Hänt i verksamheten

Under året har utbudet av gymnasial utbildning i Mölndal ökat. Mölndals stad har fått en helt ny gymnasieskola, Franklins gymnasium som startade med två klasser hösten 2019, en var inom naturvetenskapligt program och teknikprogrammet. Skolan samarbetar med näringslivet och söktrycket var högt vilket medförde att det krävdes höga poäng för att bli antagen. Krokslättsgymnasiet har på nytt startat barn- och fritidsprogrammet och i form av lärlingsutbildning även restaurang- och livsmedelsprogrammet samt handels- och administrationsprogrammet. Detta gör att medborgarna i Mölndal har större möjlighet att studera i sin hemkommun samt att Mölndal bidrar med gymnasieplatser i regionen.

Under året har Campus Mölndal expanderat med en stor omgång lärlingsutbildningar samt flera nya yrkesutbildningar. Andelen ansökningar till den regiongemensamma yrkesvuxenutbildningen ökade med 62 procent. Tio stycken yrkesvuxenutbildningar har genomförts i Campus Mölndals regi och närmare tusen elever har läst inom svenska för invandrare under 2019. Detta medför att Mölndals stads kommun-medborgare har haft en bra tillgång till vuxenutbildning inom samtliga skolnivåer.

Förväntad utveckling

En försvagning på arbetsmarknaden har märkts av under 2019 och antas fortgå under kommande år. Den kommunala

vuxenutbildningen har märkt en ökning av antalet studerande under året och förbereder sig på att ta emot fler elever inom svenska för invandrare samt inom grundläggande vuxenutbildning framöver. Vuxenutbildningens roll som integrationsmotor och kompetensförsörjare inom regionen är fortsatt stark. Utbildningsnämnden i Mölndals stad har som målsättning att öka utbudet av gymnasial och eftergymnasial utbildning i Mölndal. De verksamheter som nämnden ansvarar för ska vara konkurrenskraftiga och leda till arbete och/eller vidare studier. Lärlingsutbildningarna planeras att utökas redan under vårterminen 2020. Yrkeshögskolan växer genom att YH-myndigheten har beviljat fyra nya yrkeshögskoleutbildningar med start under år 2020. Franklins gymnasium expanderar till hösten och planerar att ta emot tre klasser vid uppstarten 2020, söktrycket bedöms fortsatt högt.

Volymmått

	2019	Budget 2019	2018
Gymnasieskola			
Antal elever folkbokförda i Mölndal, totalt	2 451	2 479	2 355
varav i stadens egen regi	194	180	163
varav i andra huvudmäns regi, kommun och landsting	1 471	1 601	1 455
varav i andra huvudmäns regi, fristående skolor	786	698	737
Antal inom det kommunala aktivitetsansvaret	137	–	129
Asylsökande elever boende i Mölndal	25	50	57
Antal elever i stadens regi, totalt	320	270	341
varav från andra kommuner	110	60	141
varav asylsökande	16	30	37
Gymnasiesärskola			
Antal elever folkbokförda i Mölndal, totalt	49	48	48
varav i stadens egen regi	20	22	22
varav i andra huvudmäns regi	29	26	26
Antal elever i stadens egen regi, totalt	39	36	35
varav från andra kommuner	19	14	13
Vuxenutbildning			
Antal helårsplatser ¹			
Gymnasial utbildning, egen regi	189	165	151
varav från andra kommuner	15	15	8
Grundläggande utbildning, egen regi	116	95	133
varav från andra kommuner	7	12	28
Gymnasial utbildning, externt anordnad	79	90	91
Gymnasial utbildning, i andra kommuner	14	45	47
Grundläggande utbildning, i andra kommuner	6	10	9
Gymnasial utbildning med yrkesinriktning inom GR-samverkan, delfinansieras genom statsbidrag	222	87	155
Särvux, antal studerande	26	–	25
Svenska för invandrare, sfi, antal studerande i stadens egen regi	957	650	885
varav från andra kommuner	36	40	104

1) En helårsplats motsvarar 800 gymnasiepoäng.

Vård- och omsorgsnämnden

Nämnden ansvarar för att staden uppfyller socialtjänstlagen, SoL, genom att ge vård och omsorg till äldre personer och till personer med funktionshinder. Dessutom ansvarar nämnden för insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, och för kommunal hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen, HSL, och enligt avtal med Västra Götalandsregionen.

Göran Isacsson (M)
Ordförande

Daniel Aronsson
Tf förvaltningschef
vård- och
omsorgsförvaltningen

Ekonomi

Årets resultat jämfört med budget

Vård- och omsorgsnämnden redovisar för året ett överskott på 13,3 mnkr eller 1,3 procent av kommunbidraget. I resultatet ingår det en nedjustering av nämndens budget med åtta mnkr för året, en förväntning om uppskjuten verksamhet med anledning av förseningar i ny verksamhet och liknande, och den ordinarie driften visar således ett överskott på 21,3 mnkr.

Den positiva avvikelserna uppstår huvudsakligen inom funktionsstöd med 22,2 mnkr, där köpta platser visar ett överskott om tolv mnkr vilket främst är ett resultat av färre helårsplaceringar inom både bostad med särskild service och korttidsboende enligt socialtjänstlagen, SoL. Även den interna driften av bostäder med särskild service och boendestöd visar överskott med cirka fyra mnkr och förklaras bland annat av mer resurseffektiva scheman samt ett minskat behov. Personlig assistans visar ett överskott på åtta mnkr vilket främst beror på färre utförda timmar än budgeterat samt lägre kostnader till försäkringskassan. Daglig verksamhet redovisar ett underskott på grund av volymökningar och högre personalkostnader i och med sjukfrånvaro och korttidsvistelse för barn på grund av färre sålda platser.

Kommunbidragsområdet äldreomsorg redovisar ett underskott på 3,1 mnkr för den ordinarie driften, eller 11,1 mnkr inklusive ovan nämnda nedjustering av nämndens budget för 2019. Hälso- och sjukvården samt rehab och hjälpmedel redovisar ett överskridande mot budget på fyra mnkr vilket till största del beror på brist på sjuksköterskor där bemanningen är löst med hjälp av inhyrd personal. Äldreboenden överskrider budget med drygt fyra mnkr, dels som en följd av högre beläggning än budgeterat och dels att flera boenden inte har klarat sin verksamhet inom ersättningsnivån. Den höga beläggningen har inneburit att även köpta korttidsplaster överskrider budget. Antal dygn på sjukhus för utskrivningsklara blev färre än budgeterat på grund av förbättrad hantering av ärendena och visar ett överskott mot budget. Även hemtjänsten visar en positiv avvikelse på drygt tre mnkr vilket beror på färre antal beställda timmar mot budgeterat. Samtidigt har ett gediget arbete med att få ner kostnaderna inom hemtjänsten till beslutad ersättningsnivå gett resultat och den interna driften redovisar för 2019 en budget i balans.

Nämnd, förvaltningsledning och stab redovisar ett överskott

Resultaträkning

mnkr	2019	2018	2017
Avgifter	52,6	52,6	48,9
Bidrag	48,1	53,1	50,5
Övrigt	54,8	57,9	58,0
Summa intäkter	155,5	163,6	157,4
Material	-19,2	-16,7	-15,6
Personal	-726,7	-700,0	-694,4
Lokaler	-96,6	-97,3	-93,9
Kapitalkostnader	-2,6	-2,8	-2,9
Övrigt	-342,8	-360,0	-333,8
Summa kostnader	-1 187,9	-1 176,8	-1 140,6
Verksamhetens nettokostnader	-1 032,4	-1 013,2	-983,2
Budget	1 045,7	1 009,2	984,0
Årets resultat	13,3	-4,0	0,8
Godkänd resultatpåverkan genom särskilt godkännande	-8,0	-	-

I nämndens resultaträkning har nämndinterna poster eliminerats. Jämförelseåren 2018 och 2017 har justerats med anledning av införande av ny kontoplan 2019-01-01.

Driftredovisning

mnkr	Intäkt	Kostnad	Kommunbidrag	Resultat
Kommunbidragsområde				
Nämnd, förvaltningsledning och stab	2,4	-67,5	67,3	2,2
Funktionsstöd	90,6	-511,1	442,7	22,2
Äldreomsorg	387,4	-934,2	535,7	-11,1
Summa	480,4	-1 512,8	1 045,7	13,3

med drygt två mnkr dels på grund av rekvisering av medel för en valideringsutbildning som pågick under 2018 och 2019 och dels ett flertal vakanser under året.

Intäkts- och kostnadsutveckling jämfört med föregående år

Intäkterna har totalt minskat med 8,1 mnkr i jämförelse med 2018. Bidragen har minskat med fem mnkr vilket förklaras av att nämnden under 2018 erhöll ett större statsbidrag på 7,4 mnkr för ökad bemanning inom äldreomsorgen. Samtidigt har äldreomsorgen under 2019 tagit emot stimulansbidrag på 2,7 mnkr samt bidrag från Omställningsfonden för en valideringsutbildning på två mnkr. Ersättningen från försäkringskassan avseende personlig assistans har minskat med 1,6 mnkr på grund av färre ärenden berättigade till statlig ersättning mot

tidigare år. Övriga intäkter har minskat med 3,1 mnkr till största del beroende på färre sålda platser på korttidsstöd inom funktionsstöd till andra kommuner.

Kostnaderna har ökat med 11,1 mnkr i jämförelse med 2018 varav personalkostnaderna står för den största ökningen med 26,7 mnkr. Årets lönerrevision motsvarar en ökning runt 15 mnkr. Totalt för nämnden har den arbetade tiden ökat med 31 000 timmar varav äldreomsorgen står för 53 800 timmar medan funktionsstöd minskat med 21 100 timmar. Merparten av ökningen inom äldreomsorgen beror på att äldreboendet Fässbergshemmet övergått från entreprenad till egen regi. Personalkostnaderna har i och med övergången ökat med 35 mnkr. Dock minskade kostnaderna för personal på övriga äldreboenden med 11,5 mnkr varav 6,6 mnkr beror på att Fallströmmens äldreboende stängde i augusti 2018. Inom hemtjänsten minskade den arbetade tiden och därmed även personalkostnaderna med drygt tolv mnkr. Bortsett från lönerrevisionen så har personalkostnaderna för område funktionsstöd ökat marginellt. Inom bostad med särskild service och boendestöd intern drift har den arbetade tiden minskat något men kostnaderna har ökat med två mnkr på grund av ökade snittlöner med 5,6 procent inom socialpsykiatri. Personalkostnaderna inom daglig verksamhet har ökat med två mnkr vilket förklaras av fler deltagare, större vårdbehov samt högre frånvaro än föregående år. Korttidsvistelse och korttidstillsyn har på grund av effektivare bemanningsplanering minskat personalkostnaderna med 2,5 mnkr och färre ärenden inom personligt stöd har minskat personalkostnaderna med cirka en mnkr.

Övriga kostnader har minskat med 17,2 mnkr mellan åren. Köp av huvudverksamhet står för en minskning med 19,3 mnkr och beror på att Fässbergshemmet bedrivs i intern drift från 2019 och därav har kostnadsslaget minskat med 37,5 mnkr mellan åren. Samtidigt har köp av äldreboendeplatser ökat med tre mnkr på grund av ökat tryck på nämndens korttidsplatser, köp av extern hemtjänst har ökat med drygt nio mnkr och kostnaderna för utskrivningsklara på sjukhus med drygt två mnkr. Inhyrd personal har ökat med 1,1 mnkr beroende på brist på sjuksköterskor. Kurs och konferenskostnader har ökat mellan åren med 1,2 mnkr vilket beror på en personalsatsning inom äldreomsorgen finansierad med statliga stimulansmedel. Inom området funktionsstöd har kostnaderna för köpt bostad med särskild service ökat med 1,5 mnkr, trots en färre årsplats, beroende på ökade snittpriser mellan åren. Köpta korttidsplatser har ökat med 2,8 mnkr och fem årsplatser.

Lokalkostnaderna har minskat med 0,7 mnkr dels på grund av justering av hyran på en gruppboende och dels på minskad hyra inom daglig verksamhet på grund av lägre kapitalkostnader. Materialkostnaderna har ökat med 2,5 mnkr mellan åren delvis i och med övergången av Fässbergs äldreboende till intern drift vilket ökat inköpen av förbrukningsmaterial med 1,3 mnkr och delvis för att kostnader för arbetskläder flyttats till materialkostnader från övriga kostnader.

Personal

Inom personalområdet syns förbättringar av både sjukfrånvaro och resultatet i medarbetarenkäten. Nämnden står inför stora utmaningar gällande kompetensförsörjning på grund av ökade behov av insatser för nämndens målgrupper och att för få

personer väljer att utbilda sig inom vård- och omsorgsyrsken. Sjukfrånvaron har minskat, från 10,4 procent 2018 till 9,5 procent 2019 och minskningen har skett inom nästan alla verksamhetsområden. Under flera år har ett aktivt arbete med hälsofrämjande åtgärder bedrivits.

Vård- och omsorgsnämnden har ett högre resultat i medarbetarenkäten jämfört med tidigare år med fler som rekommenderar Mölndals stad som arbetsgivare och som rekommenderar sin arbetsplats. Även hållbart medarbetarindex har ökat något jämfört med förra året.

Trots den chefsförtätning som genomförts senaste åren upplever många chefer fortfarande en hög arbetsbelastning, vilket i sin tur påverkar medarbetarna och verksamheten.

För att fler anställda ska ha adekvat gymnasieutbildning har personal utan undersköteskeutbildning haft möjlighet att gå en valideringsutbildning på betald arbetstid. Ett 20-tal medarbetare har genomgått utbildningen, men intresset var lägre än förväntat.

Nämnden har som målsättning att fler ska ha heltid i sin grundanställning. Under året har ett heltidsprojekt på Bifrost äldreboende pågått för att pröva metoder och arbetssätt som kan ge fler möjlighet till heltid. I dagsläget har 64 procent av alla tillsvidareanställda heltid i sin grundanställning, vilket är något högre än föregående år. Bemanningsplaneringen är en stor utmaning för att fler ska kunna jobba heltid och för att minska personalkostnader.

Inför sommaren gjordes en satsning för att rekrytera sjuksköterskor till hemsjukvården, bland annat genom att erbjuda högre lön för de som kunde arbeta under hela sommarperioden och högre lön för timvikarier. Flera av dessa sjuksköterskor anställdes sedan som tillsvidareanställda, vilket lett till att behovet av bemanningssjuksköterskor har minskat.

Hänt i verksamheten

Merparten av de äldre, över 75 procent, är nöjda med äldreomsorgen i Mölndal. Cirka 90 procent är nöjda med bemötandet från personalen. Dock har Mölndal lägre nöjdhet än genomsnittet i riket, och den har inte förbättrats de senaste åren. Nämnden arbetar aktivt för att öka brukarnöjdheten och en rad olika insatser har genomförts. Bland annat utvecklas arbetet med brukarråd, brukardialoger, fler aktiviteter för brukarna och delaktighet vid upprättande av genomförandeplaner. Inom området funktionsstöd ställs frågan i brukarundersökningen om man trivs på sitt boende, sin dagliga verksamhet/sysselsättning eller med sina assistenter. 83 procent svarar att de trivs, vilket är en ökning med fem procentenheter jämfört med 2018 och i nivå med genomsnittet i riket.

Inom hemvården har ett aktivt arbete bedrivits för att få en budget i balans och bättre förutsättningar för personalen. Arbetet har medfört kraftigt minskade kostnader. Likväl har området förbättrat resultat i medarbetarenkäten, fler är nöjda med sin arbetsplats, sin chef och fler ser fram emot att gå till arbetet.

För att bättre samordna stödet till personer med psykiska funktionsnedsättningar och missbruk har ett samsjuklighets-team startat i samverkan med social- och arbetsmarknadsnämnden. Stödet till brukarna har förbättrats och det har även bidragit till att fler insatser kunnat genomföras inom stadens egna verksamheter istället för att köpa plats externt.

En satsning har gjorts för att utbilda personal på samtliga demensenheter i Beteendemässiga och psykiska symtom vid demens, BPSF. Syftet är att minska lidandet och öka livskvalitet för personer med demenssjukdom genom att arbeta med strukturerade skattningar och tvärprofessionella åtgärder. Satsningen är så pass ny att eventuella effekter ännu inte kan redovisas.

Under 2019 infördes förenklat beslutsfattande för insatsen trygghetslarm för personer över 70 år. Det innebär att insatsen kan erbjudas direkt till de som har behov utan att en biståndsbedömning görs. Det har lett till kortare handläggningstider och att brukare kunnat få larm installerat snabbare än innan.

Vård- och omsorgsnämnden beslutade i augusti att avveckla ASIH-teamet. ASIH står för Avancerad sjukvård i hemmet och teamet har sedan 2017 vårdat personer med livshotande sjukdom och befinner sig i livet slutskede. Anledningen till avvecklingen var att vård- och omsorgsnämnden och Västra hälso- och sjukvårdsnämnden inte har kunnat uppnå en överenskommelse kring finansieringen av teamet.

Förväntad utveckling

I takt med att staden växer och antalet äldre blir fler väntas behovet av insatser öka inom äldreomsorg, funktionsstöd och hemsjukvård. Samtidigt sker allt fler komplexa vårdinsatser i brukarnas hem istället för på sjukhus. Brist på grupp- och servicebostäder samt korttidsplatser inom äldreomsorgen leder till att nämnden behöver köpa platser externt och att brukare får vänta länge på att få sin plats. Inom område funktionsstöd görs satsningar för att lösa platsbristen och för att minska antalet köpta platser. Inom äldreomsorgen införs LOV för särskilt boende, vilket betyder att brukarna får möjlighet att välja äldreboende bland både interna och externa utförare.

Det finns stora utmaningar med att rekrytera och behålla medarbetare. Under 2020 ska en ny kompetensförsörjningsplan tas fram som beskriver nämndens satsningar på området.

Nämnden fortsätter arbetet med digitalisering inom bland annat hemvården där insatsen digitalt stöd i hemmet införs 2020. Syftet är att bryta social isolering och digitalt utanförskap bland äldre. Projekt Modig fortgår, det handlar om att höja den digitala kompetensen bland chefer och medarbetare, vilket bland annat innefattar utbildning i befintliga digitala verktyg men även utbildning i nya digitala verktyg/arbetssätt samt välfärdsteknik som ska implementeras.

Nämnden har i sin verksamhetsplan antagit fyra mål som pekar ut riktningen för verksamheten under det kommande året. Målen syftar till att öka nöjdheten i hemtjänsten, att fler äldre ska uppleva meningsfull vardag på äldreboende, att utveckla befintliga mötesplatser för att minska social isolering samt att fler personer inom daglig verksamhet och daglig sysselsättning ska komma ut i praktik, arbete eller studier.

Volymmått

	2019	Budget 2019	2018
Funktionsstöd			
Antal årsplatser			
Bostäder med särskild service	260	264	261
varav platser i egen regi	220	220	220
varav köpta platser	40	44	41
Korttidsboende SoL	22	24	17
Daglig verksamhet	289	225	282 ¹
Antal, snitt per månad			
Personer med personlig assistans enligt SFB	81	83	80
varav i egen organisation	8	11	10
Antal timmar per månad			
Personlig assistans enligt SFB, egen organisation	5 440	6 300	5 956
Personlig assistans enligt LSS, utförda timmar	6 504	6 800	6 794
Äldreomsorg			
Antal årsplatser			
Äldreboende, intern drift	437	437	382 ²
Äldreboende, extern drift	67	67	137
Korttidsvård, intern drift	27	27	7
Korttidsvård, extern drift	–	–	20
Utskrivningsklara	2,4	5	2,2
Köpt vård äldreomsorg ³	12,2	9	9,4
Antal, snitt per månad			
Personer med hemtjänst	776 ⁴	871	839
Beviljade hemtjänsttimmar	29 874	30 000	29 744

1) Förändrad definition efter byte av verksamhetssystem hösten 2018.

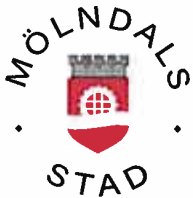
2) Äldreboendet Fallströmmen med 27 platser stängdes i juli 2018 vilket motsvarar elva årsplatser.

3) Äldreboende och korttidsvård i extern regi samt hospicevård.

4) Nytt verksamhetssystem har förenklat och förbättrat rutiner kring uppsägning av brukare i systemet.

REVISIONSBERÄTTELSE

Kommunens revisorer granskar verksamheten och prövar om den bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Kommunrevisionen

Revisorerna i Mölnåls stad

2020-04-09

Till

Fullmäktige i Mölnåls stad

Revisionsberättelse för år 2019

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsordning i kommunal verksamhet och reglemente för revisorerna. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Revisionen noterar dock att årets resultat om + 287,8 mnkr avviker avsevärt jämfört med tidigare bedömningar i budgeterna. I budgeterna för 2017 och 2018 bedömdes resultatet för 2019 till +1 mnkr respektive 32,5 mnkr. I budgeten för 2019 var det budgeterade resultatet +96,7 mnkr. Revisionen noterar även att årets nettoinvesteringar på 427,4 mnkr är 189,8 mnkr lägre än budgeterat belopp.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer, utifrån avrapporteringen i årsredovisningen, att resultatet i allt väsentligt är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt. Vi delar således kommunstyrelsens bedömning att god ekonomisk hushållning har uppnåtts. Däremot bedömer vi att kommunstyrelsen bör stärka tydligheten i redovisning av måluppfyllelse och analys för de verksamhetsmässiga målen. Enligt vår bedömning saknas i flera fall en tydlig bedömning av måluppfyllelse och det är i flera fall inte tydligt vad som ska ligga till grund för bedömning av måluppfyllelse. Vi bedömer även att kommunstyrelsen kan utveckla en tydlig definition av vilken måluppfyllelse som krävs för att god ekonomisk hushållning ska anses råda. Vidare bedömer vi att kommunen bör utveckla mål för god ekonomisk hushållning som även omfattar kommunens bolag samt följa upp dessa i samband med delårsrapport och årsredovisning.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2019.

Kommunrevisionen

Claes Olsson har p.g.a. jäv inte deltagit i granskningen av social- och arbetsmarknadsnämnden.

Mölnåls den 9 april 2020

Thomas Svensson

Claes Olsson

Birgitta Evans

Godkänt via mejl

Cesar Mirzaei Langroodi

Peter Österberg

Godkänt via mejl

Åke Nises

Peter Eckerström

Godkänt via mejl

Bilagor:

Redogörelse för revisionen år 2019

Granskningsrapporter tillhörande revision 2019:

Granskning av bokslut 2019-12-31

Granskning av delårsrapport per 2019-08-31

Löpande granskning av intern kontroll

Rapport från nämndmöten 2019

Granskning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

Granskning av likvärdig utbildning

Uppföljande granskning av upphandlingsverksamheten och ramavtalstrohet

Granskning av arbetet med digitalisering

Granskning av investeringsprocessen

Förstudie av arbetet mot våldsbejakande extremism

Granskning av arbete med IT- och informations-säkerhet i enighet med NIS-direktivet
(sekretessbelagd)

Lekmannarevision Gunnebo slott och trädgårdar AB

Lekmannarevision Kvarnfallet Mölnåls AB med dotterbolag

Lekmannarevision Mölnåls Energi AB

Lekmannarevision Mölnåls Energi Nät AB

Lekmannarevision Mölnåls Fastighets AB

Lekmannarevision Mölnåls Parkerings AB

Lekmannarevision Mölnålsbostäder AB med dotterbolag

Artscape Saga i Mölndal. Mölndal är med och ger liv till folksagor från hela världen genom urbankonst, i konstprojektet Artscape Saga. I början av sommaren 2019 skapade två konstnärer enorma väggmålningar på varsin fasad i Mölndal, samtidigt som konstverk växte fram i elva andra kommuner i Göteborgsregionen. På omslaget ses väggmålningen på Nedanvägsgatan som är målad av James Bullough från USA. Den andra målningen finns på Aktivitetens fasad och är målad av Thiago Massa från Brasilien. En tredje väggmålning skapades i Mölndal inom projektet. Under ledning av den svenska konstnären Code26 var Mölndalsbor med och utsmyckade en vägg i Åby med streetart.

Foto omslagsbild: Fredrik Åberg

Foto där inget annat anges: Mölndals stad

Mölndals stads årsredovisning 2019 är producerad av stadsledningsförvaltningen.

Layout och original: Medialaget Väst AB

Tryck: LTAB Linköpings Tryckeri AB, Linköping 2020. Upplaga: 275 ex.

Mölnadal stad har en befolkning på 69 364 personer. Befolkningsmässigt är Mölnadal den tredje största kommunen i Västra Götalandsregionen och den 34:e största i landet.

Staden består av storstadsnära tätort men också av vidsträckt naturområden. Gunnebo Slott och Trädgårdar, Mölnadal stadsmuseum och Kvarnbyn är kulturmiljöer av riksintresse.

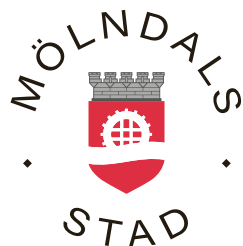
Mölnadal företagsklimat rankas bland de bättre i Sverige. Drygt 41 000 personer är sysselsatta inom stadens gränser varav ungefär 4 800 är anställda av Mölnadal stad.

Under 2019 producerade staden kommunala tjänster för 4,6 miljarder kronor. Det ekonomiska resultatet blev 288 miljoner kronor, vilket kan jämföras med den budgeterade nivån på 97 miljoner kronor. Stadens tillgångar motsvarade vid årsskiftet 5,8 miljarder kronor.

Mölnadal stad bedriver också verksamhet i bolagsform. Här dominerar distribution av el och fjärrvärme genom koncernen Mölnadal Energi samt produktion och förvaltning av bostäder genom Mölnadal bostäder AB och Förbo AB. Totala intäkter för staden inklusive bolagen uppgick till 2 363 mnkr och resultatet till 305 mnkr.

År 2019 betalade Mölnadalborna 31:74 kronor per intjänad hundralapp i kommunal skatt, varav 20:26 kronor till Mölnadal stad och 11,48 kronor till Västra Götalandsregionen. För år 2020 har Mölnadal stad beslutat om en höjning av kommunalskatten med 25 öre till 20:51 kronor. Regionen har beslutat om oförändrad skattesats.

Av 100 kronor i kommunalskatt gick 47 kronor till skola, 36 kronor till vård och omsorg, 4 kronor till gator, parker och färdtjänst, 4 kronor till kultur- och fritidsverksamhet och 9 kronor till räddningstjänst, miljö- och hälsoskydd, planverksamhet samt övrigt.

www.molndal.se

stad@molndal.se • 031-315 10 00